

दानदिनकरोद्योत.
षोडशमहादानतृपन

१॥ श्रीगणेशायनमः॥ ॥ नानावधाययोगः कसविदवस्यदोद्विगः। श्रीनामकृष्णयोगादिनकवसूनसुनातिदानानिन्वत्वादिनकरंगार्त। सोगमा
कइयकिर्ग। दानदिनकवाद्यार्त। संयूनयतिगत्तुत॥ १ ॥ गणदानमुक्ति॥ गेलुवीयधुर्तोदानं यज्ञानां व वृथं दक्षिणां लाक दातारं सर्वरूपा न्य
यजीवनिदान नानागीनयानूदतदाननद्विषका मिगारुवनिदान सर्वयतिष्ठितं गस्मादानं यनमं वदनि॥ मनू॥ तय॥ यनं कृतयूगणगायां ज्ञानमू
रुमं। दायनयकूमवाद् दानमर्ककलीयूगं गति॥ गतयथेसेषादवीवाग्दद गति दमं दानं दयामिति॥ ॥ नन्दिपूना (धयिवाधिदानननन्यती
ति॥ तथादिनधदाः मृगत्वं रुजक॥ तमर्गवदानवचननवाद्गधाविविदिषकि॥ यज्ञनदाननगयसा नाहकनत्यादिधुर्त म्माकार्थत्वं वस्यष्टमव। द
नत्वं नुरुलादधकस्वत्वनिवृत्ति पूर्वकयनस्वत्वायादनानूकूलयायाव॥ कयवानेय रूलीदधकति॥ कययिदानमिति राषर्धनुमूर्खयलवि
तमव॥ अनूकूलत्वं जनकत्वं गच्चयनस्वत्वायादनस्ववूयथा गतया। स्वत्वनिवृत्तीरूलायदिततया अनूवदधकवसूयागादधन सकल्यगतस्य
यायावस्य स्वत्वनिवृत्तीरूलायदितजनकत्वायावादातु॥ स्वत्वानूवृत्तीरुडद्विष्टविषर्गं नगीकन (धयागकनायदानं जलक
यावानस्यात्॥ अनूवमनसायागमुद्धिष्ट जलम (धजलं कियत्। दातागत्तुलमाप्नाति यतिगहीनदाषरागिति स्मृतौ गत्तुलमाप्नातीत्यर्क॥ यरुग
नदातु॥ स्वत्वं यूनवूत्यद्यतं गतिस्मार्त्त॥ गत॥ यूनवूत्यलोमानायावात्॥ अनूवयनस्वायदानस्य चौर्यत्वनतदयदावचौर्य॥ नवास्वायदानवचौ

यमिति वाच्यं ॥ अतिरुक्धनसर्वं सस्वनास्वायदानावाक्यदयदानदावावायक ॥ मीमांसकास्तु ॥ यनस्वत्वायादनमवददातिष्ठकं ॥ नस्व
 त्वनिवृत्तिवयि ॥ तस्या ॥ यनस्वत्वायादनान्यथाययया अर्थस्तिष्ठत्वायवाच्य ॥ दणान्नस्तु यागादणनसंकल्पनूयनस्वत्वमूयन्नमव अर्नगीक
 न (६) कलयक्यस्तु यतियतिनित्याह ॥ स्वत्वस्वमिति वृद्धिविषयत्वं ॥ यदार्थक्यनमिति विनामदिरुहाचार्या ॥ षाकि वि (६) वरूययन ॥ दव
 लः ॥ द्विदुष्यगविष्टानं यत्तुं गेष्विवाक्यक ॥ चतुः ॥ यकानविधिं विनाशं दानमूयत ॥ ददुर्गुरुकिथिद्व ॥ आवाधत्वनक्षानं रुकि ॥ वदार्थनिध
 यशब्दा ॥ ॥ कान्द ॥ दानं दद्यात्तुयत्ननं शब्दायुतमर्गदित ॥ शब्दाकर्तृस्वत्वमपि दानमार्तमयुत ॥ अशब्दायुतयदुर्गं सर्वस्वमपि सुतमान
 गरुलमवाप्ति गस्माच्छब्दममशयत ॥ ॥ मनु ॥ शब्दयष्ट्ययुक्तं च शब्दाकर्तृस्वत्वमयुत ॥ शब्दाकर्तृस्वत्वमयुत ॥ रुवतः स्वागते धने ॥ उक्तवेवर्त ॥
 रुललारावर्षिषाह ॥ शब्दसर्वस्वरागर्तवे ॥ गीर्थेवदगुनीवापि ॥ रुषडधर्मसाधन ॥ शब्दधर्मसूगादवी साधनं रुगुनन्दन ॥ दवल ॥ यदायणाकमू
 र्तिवा यस्तु शब्दासमन्वित ॥ मरुतयागस्तुताय सर्वास्तुदयमायुयात् ॥ ॥ रावत ॥ शब्दयासाधनधर्म मरुतिर्नार्थनाहिरि ॥ निः किंचनापिमूनय ॥
 शब्दावकादिवद्गता ॥ धर्मार्थकाममाकाषा ॥ शब्दायनमकानर्ग ॥ यूसामशब्दभनानां नधर्मानापितरुल ॥ ददस्यति ॥ मलाकदावाक्षोमरु गयसी
 न्दियदावत ॥ नूनतास्यानदानं शब्दायुकरुवत्कचित् ॥ यत्तुविष्टानान्याह ॥ दवल ॥ यागश्चादीयतनित्य मनयक्यययाजर्न ॥ कवर्तधर्मवृक्षाय

मीदानं तद् दद्यात् ॥ कवलं धर्मं बुद्ध्या नननिः कामभवदानमूचात् ॥ तिकचिरुन स्वर्गार्थदानस्यासंगदायकः ॥ अग्रायस्मात् धर्मादयस्सुधर्मदानं अर्थ
 दानादिषूक्तुन तथा धर्मादयः ॥ यथाजनमथ श्रेष्ठं यत्संगस्य दीयते ॥ तदर्थदानमित्याहु वैदिकं रूतं रुतुर्कं ॥ वैदिकं यथाजनमित्यन्वयः ॥ मीयान
 मृगया काष्ठां पुसंगस्य दीयते ॥ अनर्हं वृत्तना (गम) कामदानं तद् दद्यात् ॥ संसदि वीठया सुखा वायार्थिः ॥ यथाचितः ॥ दीयते च यद्दानं वीजदानं त
 दद्यात् ॥ दृष्ट्या प्रिया मिश्रत्वा वा दुर्वाद्यरुप दीयते ॥ दुर्बदानमिति याहु दर्शनं तद्धर्मचिन्ताकाः ॥ आकाशनाथं हिंसनीं सती कानाय यद् दद्यात् ॥ दीयते नोय
 कर्हत्या रुयदानं तद् दद्यात् ॥ तथा च धर्ममर्थचैः कामं वीजदुर्वा रयानि चति षष्ठि विद्यानानि यथाज कानीत्यर्थः ॥ श्रीगानिच ॥ दाता प्रतिगृहीता च षड्वा द
 यं च धर्मयुक्तः ॥ दणकालोच दानाना मंगलानि यद्विदुः ॥ सप्तवद्वर्त्तुं दयं यस्मिन्काले विवायनः ॥ दानार्हो गोदणकालो स्यात् ॥ एषो न चान्यथा ॥ अन्यर्थ २
 सुलरुत्वं ॥ विद्याकाथदुःखं रुतं निःरुतं दीनं तुल्यं विदुलमकर्यं ॥ षष्ठि वाक्यं गुद्विष्टमिति ॥ यतितादिसंयदानं कंदुःखं रुतं ॥ एषा दीनं निःरुतं ॥ रुतं
 लकमित्यर्थः ॥ योषाजन यीज कर्तुं दीनं ॥ योषा वाधा कर्तुं दयं यनमयूनतां वृद्धिदित्युक्तः ॥ यथा कमयियदुर्वा चिरुन कलूषवत् ॥ तत्तुल्यं कल्यदाय
 व दानं तुल्यरुतं रवत् ॥ संकल्यादयदवला रादिः ॥ यूकां (गे) सुकलेः षष्ठि दर्शनं स्याद्विदुलादयं ॥ अनूका वचनादहं दानमकर्यतां वृद्धत् ॥ अनूका
 (गा) दया ॥ चत्वारः ॥ यका नाथ ॥ कुर्वन्निहं काम्यं नेमिहिकमिति ॥ यथानाम गजागादि सर्वकालरुतं कुर्वं ॥ तदा ज्ञिकमित्याहु दीयते यदि न दिनं ॥ अज्ञि

कनिस्थी॥ नृपत्यविक्रयेष्वर्थः स्त्रीवालार्थयदिष्टता॥ वृक्षासंस्तुयदानं काम्यमित्यलिधीयता॥ कालायकक्रियायक मर्थयकृतधेवचारिधानोमिहिकथा
 कं सहासमामवर्जितमितिदवलाक॥ नवारुमानिचत्त्वानि मध्यमानिविधानतः अधमानिदुःखभाषीतिरेविष्य॥ वृष्टदहमधीर्गच विनध्यनूकी
 रुनाता॥ ह्माद्यानूः (भावनार्याच रम्रगजावियद्याता अनूः (भावनयथाहापषा गनूत॥ कायिकवाचिकदानं मानसंचरिधामर्गं॥ अर्द्धतयत्तुवधुर्दिदं
 नंतत्कायिकमर्गं॥ आर्त्तनामरयंदशी त्यतद्वेवाचिकंस्मर्गं॥ विद्ययास्याद्यथायागी तदानंमानसंदिजा॥ रगवसीतासुतुलेविष्यमन्यथाकं॥ दात
 यमितिदानं दीयतनूयकाविषा॥ दणकालचवाशच तदानंसात्त्विकंस्मर्गं॥ यदुयत्ययकानार्थः रुलमुदिष्यवायूनः दीयतचयनिक्रिष्टं तदानं
 नाजसंस्मर्गं॥ अदणकालयदान मयाउय्यद्यदीयता असत्कृतमविक्रानं तदानंतामसंस्मर्गं॥ ॥विष्णुधर्म॥ तामसानारुलंरुंका गिर्यः (त्वमा
 नवःसदा॥ अतान्यथातुमानूय नाजसानारुलंरुवत् सात्त्विकानारुलंरुंका दवत्तनाउसंघायः॥ रुलराकावययद्यपिनकविद्याविदितास्तीति
 नायनलेवर्षिकानव तथापिवर्षुनामाधमाधौच चातुर्वर्ष्ययुविष्टिना॥ दानधर्मंयवकामि यथायासनराविर्गं॥ अधिकानीरवकूडः पूरुधर्मन
 वेदिकवृत्तिव्यासवचनातूदस्याविरुलराकृत्वं॥ ॥पूरुमाहनानदः॥ यदायवागयदानं सूर्यसंजोऽतथा द्वादश्यादौचयदानं तदातसूरुमू
 चत॥ रुमाद्रोजाहूकष्यः॥ वायीकूयतजगंदि दवतायतनानिचा अन्नयदानमानामः पूरुमित्यलिधीयता॥ ॥स्मृत्यनूव॥ वहिर्वदिचयदानं त

लौकिकमुदाहरणमिति ॥ अथ क्लीषामवधिकारः ॥ अमरुतवस्तुदिनव्यादिनच वाभुलादीनामपि ॥ अर्द्धिमासस्य मरुतयः (लोचमिन्द्रियनिग्रहः) दानं
 दमादयादीति ॥ सर्वेषां धर्मसाधनमिति याज्ञवल्क्यः स्यात् वाभुलसाधनवत्त्वन विज्ञानध्वजवाख्यानानादिति ॥ अथ दानांगानि ॥ तत्र दानकाला
 ॥ १ ॥ अथातः ॥ संकाकोयानिदलानि दयकव्यानिदलरिः ॥ तानि निर्यदयार्कः ॥ यूनर्जन्मनिजन्मनि ॥ अतमिन्द्रियदलं सदसं दुदिनक
 यः ॥ विष्णुवशात्सादसं व्यातीयात्त्वनकर्कः ॥ दिनकयलकर्कः ॥ उक्तस्मिन्सावनत्त्वक्रि तिथीनां हितययदा ॥ तदादिनकयः ॥ अर्कः ॥ अतसाहसिकं
 लमिति वसिष्ठनाकः ॥ व्यातीयात्तुर्ध्वः ॥ अथमादृष्टमनुः ॥ अथवाधिवनिषादां नागदेवतमरुतः ॥ यद्यमानविचारः ॥ व्यातीयात्तुः ॥ सडयतः ॥
 मरुतः ॥ अथमः ॥ वादः ॥ सचसर्वः ॥ अन्येत्त्वन्धः ॥ यचाननः ॥ गुत्तमिद्रियः ॥ मध्वविः ॥ अथदिष्टुक्रयः ॥ यागारिधानाकनरुहयुक्ताति ॥ ३
 धिर्व्यातीयात्तुर्गीरुयागः ॥ यचाननः ॥ सिद्धः ॥ याः ॥ अथादधीः ॥ कनराहः ॥ अथुत्त्वन्धमादः ॥ कांतिमाससमयः ॥ समीवितः ॥ सूर्ययवसदः ॥ अमूनी
 ध्वनेः ॥ तत्र उक्तदूतदलपूजनं काटिकाटिगुणमादरागवः ॥ चतुर्थस्तु सफदः ॥ यागः ॥ विष्णुः ॥ दिनकयादिनक्रिदं पूजनादिनायनः ॥ अदि
 त्यादिगुणध्वनिकुः ॥ सदसं गमः ॥ विष्णुः ॥ यथकालायः ॥ अतिविहिविचयः ॥ दिनक्रिडलकर्कः ॥ अतिः ॥ अतः ॥ विदितं तिथध्वतिथियागः ॥ अ
 दादिषातिवार्धः ॥ सदः ॥ अदिवसक्रिडः ॥ समाख्योवाहः ॥ अगवः ॥ कथादिकालः ॥ कथितलिथिरुथाद्यदीदयः ॥ नागवक्रिसमायतः ॥ तदतत्त्वयलेय

॥ यत्नेऽवाठगारिर्युक्तं नाडिकाद्विजयंयुतो। कृदादिसमयःपाका दाननकरुलपदः॥ अयनवृचयदहं वरुणीतिमुखवृच। चंदसूर्यायनाग
च दहंरुवगिचक्रयं॥ ॥ वक्रवेवहं॥ अष्टादशयनिपाका वमावास्यादिनतथा। पितृमाहकयादच मनूकल्ययुगादिषू॥ उकादणीषसर्वसू
विषाद्यादणीदिन। उदरुमकर्यदानं पाण्ड्याःयूनःसर्न॥ ॥ विष्णुधर्मा॥ द्वादणीषवृचयदहं शुक्लासूचविषाद्यतः। अवधनचयूकासूगण
विद्विजसहमाः॥ विषाद्याद्वयूकासू यद्वानवृचयतथा। हतीयासूचसर्वसू शुक्लासूचविषाद्यतः॥ आषाढकार्तिकचैव खालुनचविषाद्यतः
। तिसृहताःयोर्धमास्या दानविषमदरुलाः॥ यतीयातयूचयदहं उन्नकचद्विजारुमाः। उदसंकमकालच तीक्ष्णवधमविषाद्यतः॥ तुलामयवव
च त्यागचमिथूनस्यवानवर्मदरुलंदहं तथापिस्यान्मदरुलं॥ यदायविषातगान् मकनीद्विहसहमाः। आषाढचयूगयोष चैवशुक्लगेधेवच॥
द्वादणीषरुतिपाकं यूर्ध्वदिनचतुष्टयं। अश्विननाशायदहं पूजातद्विजारुमाः॥ संक्रान्तवृचयूगस्य तदकथंयुकीर्तिर्तः॥ ॥ मत्स्ययूना(६)॥
यूगादिषूयना(६)यू तथा मन्वन्तनादिषू। संक्रान्तोर्वेष्टतिदिन चतुर्दश्यष्टमीवृच॥ यज्ञासूचविषाद्यतः। दूषस्वप्राहयदहंन। उद्यवाक्रधलारुच
द्वादयजुजायत॥ ॥ यज्ञयूना(६)॥ यूगादिषूयूगनवृ स्नानदानजयादिकी यत्किंचित्क्रियगतस्य यूगनाःकर्मसाक्षिणः॥ ॥ यूगनाश्यामि
यूना(६)॥ सूर्यस्यसिद्धसंक्रान्त्या मन्वःकृतयूगस्यच। वृष्टिकस्यशुसंक्रान्त्या मन्वःकृतयूगस्य॥ क्लृयसुष्टवसंक्रान्त्या दायनानकमुसंखया। तथाचक्रंरु

संज्ञा मन्त्रकलियुगस्य च ॥ ॥ वानाह ॥ दक्षिणतुर्गदानं तच्छतद्विंशतिदिनकयः तच्छतद्विंशतिसंज्ञाको वातद्विंशतिविवृततः ॥ युगमद्योतच्छतगुणमय
नतच्छतादती सामगदतच्छतद्विंशतच्छतद्विंशतवर्गद ॥ तच्छतद्विंशतीयात दानं वदविधाविद्व ॥ ॥ स्कान्द ॥ श्रुद्धिपुसुगीर्गदद्या कालादिनविचान
यत् ॥ कालः सतवगुदधयदास्यादिमूखीनू (गे) ॥ व्यासः ॥ आसन्नमृत्तूनादया (गे) ॥ सवत्सान् पूर्ववत् ॥ तदरावतु (गे) नव नवकाद्वनधायवै ॥ गदाय
दिनेषां क्रांति दार्ढ्यं वेतनधीनूर्ग ॥ ॥ कान्याः रुक्कादत्ता दद्याच्छुभामृतस्य तु ॥ ॥ वानाह ॥ पूषकालासदा सर्व यदा मृत्युवृत्तिः ॥ ॥
विष्णुधर्मा ॥ नहिकालं पुत्रीकृतं जलं दार्ढ्यं वा विना ॥ श्रुत्वा दत्तं सदा दय मित्रादरगवान्मूनिः ॥ कालः सवविनिर्दिष्टः ॥ यार्गं सर्वमदादरी ॥ त्र
नस्य संयदानं नु नाशकार्यविचानध ॥ पूजनं त्वतिथीनचि यीथानामपि पूजनं ॥ तच्च नाशो तथैक्यं गवामूकं च पूजनमिति ॥ श्रुद्धिनाशदिकाल ४
निषधः ॥ सर्वदानं वृक्षयः ॥ सर्वकर्मसाधनव्यात ॥ ॥ श्रुद्धिद ॥ ॥ व्यासः ॥ गंगानयना (गव) श्रुद्धिमूकं च पूजनं ॥ नगनवाटलासच गंगसागन
संगम ॥ कनूकगयायीच तीर्थवामनकटुक ॥ नवमादिपूनीर्थे दत्तमदयतामियात् ॥ सर्वतीर्थमयी गंग तदुदरं महाहर्ल ॥ ॥ स्कान्द ॥
वानाहसीकनूकं ययार्गपूकनाधिव ॥ गंगसमुद्रतीर्नच नेमिप्रामनकटुक ॥ शीयवर्गं महाकालं (गव) कर्तुं वदयवर्ग ॥ ॥ व्यासः ॥ ॥ कार्त्तिकद
॥ ॥ मूनसिद्धिनिधविता ॥ सर्वजिलावयायूष्यः ॥ सर्वानद्यः ससागना ॥ नवत्वर्थिषूयदत्तं रुलस्यानैयद्वरुवत् ॥ ॥ मार्क ॥ ॥ ॥ ॥ सत्यस्य चारु

वायु यगुगदावनीनदी। यथिवामविहत्स्रायं सप्रदक्षिणियावनः॥ ॥विष्णुधर्म॥ गंगामावकृष्णवर्णं विल्वकनीलचर्चत। तथा कनकचल
तीर्थं लालगुप्तमथैवच॥ निम्नगानीचगीवयू दलं वक्ररुलं रुवत्॥ ॥रविध्या॥ काशमार्गं रुवत्कर्णं शिवस्य यनमात्मनः। प्राणिनीतगुर्वचत्
शिवसायूष्मकावकी॥ रुलं दलं रुतानचि अन्नकं यनिकीर्तितां। मनूकेऽस्तुयितलिंगं कुरुमानमिदं स्मृतं॥ स्वयं रुविसुखं स्या दायं चैव तद
र्चकी॥ ॥याज्ञा॥ गंगामावकृष्णवर्णं यगुगदावनीनदी। तदुक्तं रुवत्कर्णं स्नानदानवतादिषु॥ लिंगं वायुतिमावायि दक्षतयगुवक्रुचि॥
तत्सर्वं दूष्यतीयाति दानवचमदरुलं॥ युतिमालिङ्गं स्नानवच॥ उक्तं प्राक॥ अग्निहोत्रं गवां गच्छ वदद्यावयविरिति। शिवायतनसंस्नानं यदल्पे
मपि दीयत॥ तदनन्तरुलं रुयं शिवकृष्णानुरावतः॥ तथा॥ नदीतीर्थं गवां गच्छ वाक्कृष्णानां ववन्मनि। दलं गतगुर्वप्राकृ लं कमादित्यसन्निधौ॥ शि
वस्य विष्णुर्वक्रुचु सन्निधौ दलमकर्यं॥ ॥मातुल्या॥ लालगुप्तमसमूहृतः॥ लेलं चक्रां कमधितः॥ तिष्ठतयगुवसूय तत्कर्णं याजनचर्यं॥ दानवव्या
ऽशिलादवी मूडितामममूडया। यगुविनीयततस्यात् कर्णं द्वादशयाजनी॥ ॥दवीयूना॥ सर्वशिवायमायूष्यः॥ सर्वानघः॥ गुरयुदाः॥ दा
नस्मानायवासादि रुलदाः॥ सतर्गनृणां॥ ॥उक्तं वेवर्णं॥ अन्नकरुलं दनृणां दानं च शिवसन्निधौ। सर्वतीर्थमयी गंगा सर्वदवमया रुनिः॥ स
र्वधर्ममया विप्र रुलं यागाविमूकय॥ ॥अथ दाना॥ दवलः॥ अयायनागीधर्मात्मा दित्स्ननवसुनः॥ रुचिः॥ अग्निहोत्रं जीवकर्मच यद्विद

तापस्यता ॥ अनिघमनिषिद्ध आजीवकर्मजीवनवृत्तिर्यस्यार्थः ॥ ॥ वावाह ॥ कामकायविहीनश्च पाखण्डस्यैवर्जितः ॥ जितलियः सत्य
 वादी दानदातापुण्यतः ॥ ॥ ४४ ॥ यतिगुरुपायश्चिरमाहसूतनुः ॥ ॥ ५० ॥ वाक् (१) अमुक्त्वा कृत्वा कृत्वा यतिगुरुः ॥ वाजायथनवर्तितं तस्मात्पा
 यात्यमूचतः ॥ ५१ ॥ दयवादः ॥ ॥ ५२ ॥ स्कन्दयूना (१) ॥ इति केदारू (१) अथ कर्तव्यं सीदति कृष्णः ॥ असा (१) अनयिगृहीया त्यतिगुरुमतलितः ॥
 जलपयकनस्यार्थश्च यतिगुरुद्विजात्मनः ॥ विकीर्ययाचयत्तु माहयिगार्थमवच ॥ गृहीयात्वा कृष्णदव नित्यमाचानवर्तितः ॥ अगृह्य
 यिजलं दत्तं तथा धर्मान्नदीयतः ॥ अवाक्यकृता दाना विगृह्य दयि सर्वतः ॥ वाक् (१) अनकृतं गच्छ निषिद्धमपि जानता ॥ निषिद्धं कृष्णजिनदानादि
 ॥ ॥ अथ दयं ॥ यद्यदिष्टं विनिष्टं च न्यायपाकं च यद्वत् ॥ तत्तु ह्यवतदयं तदवाक्यमिच्छता ॥ ॥ कात्यायनः ॥ सर्वस्वगुरुवर्जितं कुरु मरुत
 क्षत्रिकं ॥ यत्तु दयं स्वकीयं मयं स्यादतान्यथा ॥ सरोवामं गृह्णन् दयत् कर्तुं यदीयतः ॥ यिगार्थवाच्यं यत्तु दयं विवर्जितं ॥ कामागर्तय
 ति दानं पाकं च सहस्यया ॥ अवि (१) अथ वधुना सर्वं यति विवर्धनं ॥ वै (१) अथिकं धनं कुरु वाक् (१) अथ गिलकृत्वा यतिगुरुदयत्तु यत्तु दयं
 यत्तु कथा ॥ यि विवर्धनं यि स्यापि वाक् (१) वै (१) अथिकं धनं यद्वा यत्तु कानाच्च दत्तु च वदन्तः ॥ कानावत्यादि ॥ वै (१) अथिकं धनं कुरु वै (१) अथ यि
 लकृत्वा कृष्णगवकवालिष्ठः ॥ ५३ ॥ सुदस्यस्तनूगता ॥ सर्वं यामववधुना सर्वं धर्माधनागमः ॥ विवर्यया दधर्मस्या न च दायनीयसी ॥ ॥ शिव

[illegible]

ल. तत्त्वियासिद्धिकानर्ग। यः पुण्यकृतिधर्मकः साधनमधमवाप्नुयात्॥ अत्रुनखाधनं दत्त्वा, दानं वक्ररुलं लरुत्। बालकीठनकं दत्त्वा, मृष्टमनंतं (थेव
 व॥ रुलं मनाहर्नवायि, अग्निष्टामरुलं लरुत्। मृष्टानं मानवा दत्त्वा, मृष्टानं यनकां किर्त्त॥ अकुर्यं रुलमाप्नाति, स्वर्गलाकं च गच्छति। श्रीविहीनतथा
 दत्त्वा, राजनं द्विजसुतमा॥ वरुं पुण्यं धर्मकः पुण्यं मरुद्वयाभूत्। यवसानं यदानन, धनूमत्सुद्धिजातिव॥ लवणानां च धर्मकः रुलमकयमभूत्।
 पुसवबुधुयदहं, यमनाथिरुयभूव॥ तदानमकुर्यं धार्कं, पुनश्च विद्ययित॥ दत्त्वा वाक्कषणाईला, जलपाणमथाधिना॥ रुलमकयमाप्नाति नाग
 काय्या विद्यावत्॥ अग्निना॥ दवतानीं गुनूणां च, मातापितास्तथेव च। पुण्यं दयं पुण्यत्तनं, पुण्यं चादितं क्वचित्॥ ॥ नन्दिपूना॥ तथा पाणवि
 लषण, दानं स्याद्गुरुनाहर्न। विरुमाह गुनूवद्, वादिनां दीयतचयत्॥ तत्त्वक गुणिर्गविद्या, त्युर्धवायायमवचा॥ ॥ व्यासः॥ कद्रुमं पीठयित्वा वि
 वाक्कषायमदात्मनः, दातव्यं लिङ्गवत्। मात्मानाहतिमिच्छता॥ लिङ्गं त्यतिष्ठति॥ ॥ यादवत्कः॥ दयं यतिर्गर्वेव, दत्त्वा नायद्वनत्पूनः॥
 यच्च वाचायतिहार्तं, कर्मणा नाययादितं॥ तद्वनं मधसंयुक्तं, मिहलाकं यनरुचः। जलसुद्धमिहार्थः॥ ॥ मदारानवत॥ संश्रयानदिहार्त, याचि
 त्वायश्चनयति। उरावतुतिकावगी, दृष्टवायमवाप्नुत॥ बुद्धितत्त्वकायायनः॥ सुसुनारुनवाहर्न, सर्वविर्गधर्मकानगात्। अदत्त्वा तु मृतदाय सुसु
 तानागुसंययः॥ नृदधर्मा (र्थं न वदानयर्न॥ ॥ गोतमः॥ यतिगुण्याय धर्मसंयुक्ताय न दद्यात्॥ ॥ कात्यायनः॥ यावत्संययमायर्न, यामामूकानयदितः ॥

सर्वस्वतयुदास्यामीत्युक्त्वा यिनतथा गवत् ॥ कात्यायनः ॥ कन्यागण्या गृहं चैव दयं यस्माद्विद्यादिकं । तदकस्मै पदातयं न वदन्त्यः कथंचन ॥ ॥
स्नानं ॥ अथवा बाधयुक्ता च न सन्दिग्धानां च खना । न नदी कूलनिकरा रूमिर्दया कदाचन ॥ ॥ स्नानं ॥ पाददः पादमाध्याति न बालकगुणैः
दा । तस्मान्न दद्यान्मन्त्रादी यातकं जातुकस्य चित् ॥ ॥ विष्णुधर्मोत्तरे ॥ सुर्वधनूतथा च नत्तानिकनककथा । तिलांश्च कृष्णुलं दद्यान्नाविस्त्रा
यगुर्गुणात् ॥ यमः ॥ सुवर्धुन जातार्त्तं यतिश्यायः प्रयच्छति । न तत्फलमवाप्नोति तत्तैव यनिवर्तते ॥ ॥ अथ दयमानानि ॥ तत्रादौ हस्ते
१॥ याज्ञवल्क्यः ॥ जालसूर्यमनीविम्बं जस्रधूतजम्बूतं । तथोलिका तुतासिन्धुना जस्रधूतजम्बूतं ॥ ॥ गान्धर्वसूत्रे ॥ यवामध्यमुत्तमयः १ कृष्ण
लः १ यवतमासः १ सुवर्धुसुधातुलः ॥ यवसुवर्धुसुधातुलः १ यववायुप्रकीर्णः १ तमध्यायवासुयः १ कृष्णलः १ गुंजानकि कतिपर्यायाः १ कर्षसुवर्धु
कणकाः १ पर्यायाः १ तथातुलकाः १ कर्षास्त्रिदलं कर्षचतुष्टयमिति नियतं दूकः ॥ ॥ तथा च वातगिरिर्मध्ये १ कर्षः १ दृढस्य नाशनसु कर्षमन्यथाह । यव
गुंजारुवमासः १ कर्षाष्टादशरिधुते १ तेषु तुरिः १ यलं प्राकं दानमानं च यवसः १ यवः १ कनकमिति नियतं दूकः ॥ ॥ लीलाचर्या ॥ तुल्यायवा र्या कथिता
तु गुंजा वल्गुसि गुंजा यवर्षं चतुर्षी । दण्डं गुंजं पुवदनि मासं मासं सुधा वातगिरिश्च कर्षमिति ॥ अथ गुंजा द्वियवा पूर्वत्रियवा ॥ अथाह
तु द्वादशमासाः ॥ ॥ तथा च दण्डो विष्णुः ॥ यवगुंजं कृष्णुलं तत्तयं च कं मासं सुधा दण्डकं मकाहं सचतुर्मासं सुवर्धुचतुः १ सोवर्धुका निष्कृतिः ॥

चतुस्रवर्ण्यस्य विनिष्कृतिवत्कृतं न मनूना चतुःस्रो वर्णिका निष्कृतिनिर्गद्यस्य वज्रतय निमाधनवाकं नाजतस्रो वर्ण्यवर्ण्यमवनिष्कृ
द्ववाचमिति ननु मितव्यं ॥ अथायुगवामरावनिष्कृत्वा रुद्धं यादवचवत्कृतं स्रवर्ण्यवज्रत निष्कृत्वा विनित्यं ॥ रुमाधो वक्रथाकं ॥ यत्नानां विन
तिर्वीसी यच्च वीस्य सुलास्यता ॥ उलालिकः स्रवस्या ॥ हा (ग) विनिति तोलिक ॥ निर्यट ॥ मार्तुलां गुलियस्योर्गुजा ॥ यथाद्यमावकः ॥ तथा उभा
कः कर्षस्त्रीयलं कर्षचतुष्टयं ॥ स्रवर्ण्यविस्तीरुमाकं कृत्वा विदस्युत्तल ॥ तुलास्यियां यलधर्तुलावः स्याद्विनिमित्तमुला ॥ आचितादधराणां स्रव
भाकटाणां न आचिता ॥ ॥ अथ वज्रास्य ॥ मनुः ॥ द्रव्यं धूलं समधत्तं विष्णुया नूयमावकः ॥ तथा उभा स्याद्वनर्ण्यं यूनानां (ये) वज्राजतः ॥ धनवा
निदधक्यः ॥ गतमातस्य वज्राजतः ॥ चतुःस्रो वर्णिका निष्का विष्णुयस्युमावतः ॥ धनवस्येव सर्वज्ञानं यूनानां ॥ स्रवर्ण्यस्य यत्स्रवर्ण्यनिमाधन
चतुष्टयमिति ननु वज्राजतं नाजतानिष्कृत्यर्थः ॥ विष्णुगुफः ॥ नूयस्य स्रवर्ण्यं हि न मानमलिधीयतं ॥ अष्टाणीति नो निसर्षया नूयमावकः ॥ तथा उभा
धनर्ण्यनिष्काचा विनिमित्तं नूययलं च दधधनविकं तत्तलानां धर्तुलातुला विनिमित्तं नो ॥ ॥ अथ ताम्रस्य ॥ मनुः ॥ कार्वायस्य विष्णुयः
ताम्रिकः कार्षिकः यवः ॥ कर्षणद्वयार्थं यत्स्रवर्ण्यनिमाधनं तत्तय विनिमित्तं ॥ ॥ इदमिति ॥ ताम्रकर्षकताम्रं विष्णुयस्ताम्रिकः यवः
॥ स्रवचाटिका रूपा ताद्यतस्युमानकः ॥ ॥ अथ रूमः ॥ आदित्ययूनानां ॥ जालान्नगतरानो यत्स्रवर्ण्यं दध्यतवज्रः ॥ अथ मन्त्रस्य माधनी

उसनधुवचक्रा ॥ उसनधुसु विहया अष्टोथयनमाधवः ॥ उसनधुसु गत्यष्टो नथनधुसु सस्मृतः ॥ नथनधुसु गत्यष्टो वालगंतस्मृतं वधेशवा
लागं घृष्टलिकामु यूकालि काष्टकं वधेशः ॥ अष्टोलिकायवंधाद्र नंगुलंगुयवाष्टकी दादगांगुलमाणावे वितस्मिमुयकीर्तिगः ॥ अंगुष्टस्ययदगिन्या
यासः ॥ यदगडचतः ॥ तालः ॥ स्मृतामध्यमया ॥ गकधुआयनामया ॥ कनिष्ठया वितस्मिमु दादगांगुलमानिकः ॥ नत्तिस्वंगुलियवंधा विहयस्त्वकवि
धगिः ॥ चत्तानिर्विधति ॥ धेव दसः ॥ स्यादंगुलानिठु किष्कः ॥ स्मृता द्रवत्तिमु द्विचत्तानिदगांगुलः ॥ अष्टवर्त्यंगुलधेव धनूर्द्धंगुयकीर्तिगः ॥ धनू
र्द्धंगुयगन्नालि कृयाकृतयवांगुलेः ॥ धनूर्ध्वगिधतिनत्त्व माद्रः ॥ संख्याविदाजनाः ॥ धनूः ॥ सदस्येदवायि गद्युतिनूयदिधतः ॥ अष्टोधनूः ॥ सदसाधि
थाजननूयकीर्तिगः ॥ ॥ विष्णुधर्मास्तुतः ॥ यदत्यन्तमथाप्राप्ति ननः ॥ संवत्सर्नद्विजः ॥ लकं ॥ गचर्ममार्गंठु गुवः ॥ धार्कविचक्रः ॥ ॥ वृदस्यति
॥ दगाद्रुस्तनदधुन रिणदधुनिवर्तनं ॥ दगातान्यव ॥ गचर्म दत्तास्वर्गमदीयतः ॥ ॥ मात्स्यः ॥ दधुनस्यदसुन रिणदधुनिवर्तनं ॥ रिण
गदीनं ॥ गचर्म मानमादयजायतिः ॥ ॥ अथधान्यस्य ॥ रुविधः ॥ पलद्वयनूयसर्ग द्विगुर्धकृत्तुर्वमर्ग चतुर्लिः ॥ कृष्टुवेः ॥ यस्तुः ॥ यस्तुधत्तान
आरकः ॥ आरकस्तेधुर्लिमु दाधधकथितावधेशः ॥ कृष्टादाधद्वयधुयः ॥ खानीपाधासुवाउः ॥ दाधद्वयस्येवसंज्ञातर्नधुयवन्ति ॥ ॥ वानादः ॥
यलद्वयंठुयसर्ग मुखिनकरुलंस्मर्ग ॥ नूष्टमूष्टिरुवकिंचि किंचिदधोचयूकल ॥ यूकलानिचचत्तानि आरकः ॥ यनिकीर्तिगः ॥ चतुवाउकार

वडाध ॥ ब्रह्मगन्मानलक्ष्मी ॥ दानविवक्तुर्विंशतिधाधः कृणुडाधद्वयनवा । यंचसहस्रयलमितः कृणुब्रह्मकी ॥ द्वादशाधिकयंचगतयलमि
त ॥ ब्रह्मि (गयथ वाक्का) ॥ ॥ उवदवधुक्का ॥ यलद्वयनयसुतं द्विगुणं कृतुर्वमतं । चतुर्लिः कृणुवेऽयसु । आरकसेधुतुर्नु (वे) ॥ चतुना
रुकारुवडाध ॥ ब्रह्मगद्वयमानकी ॥ यथानव ॥ लाजावायसनालिकनसलिलमूणजलकाजिक द्वाणिं गत्यलिकः ॥ यलेष्टितिमितेः ॥ यल्लगुठ
सम्मतः ॥ तेलकोडयुतयुर्विंशतियलेष्टयसुयंचारुवेऽयसु । कीनगतीवृ (वे) निर्गदित किं गत्यलेष्टवतु । रूतिनष्टादध ॥ ॥ अथ (ग) वृषादि
मूल्यं ॥ भूलया (लो) सर्वर्तुः ॥ गवामरावदातयं नमूल्यं नहुसंययः ॥ मिता कनार्या ॥ गवामरावनिर्कस्या रुदर्थं पादमवच । निष्कयुतः
सूव (भु) वृष्यस्य सूवधुस्यवा ॥ ताम्राधोनिष्कयविमाधनूकः ॥ अथ गकोतत्सर्मध्यादिवा दद्यादिति स्मृत्यर्थसानः ॥ भूलया (लो) बद्धिं गन्मता
धनूः ॥ यंचरिनायानां मध्यानां गियूनाधिका । कार्याय (लो) कमूल्यादि । कनिष्ठानां यकीर्तिता ॥ धातुगयधः ॥ यूनः ॥ कार्याय (लो) यिसुतवा । का
त्यायनयविनिष्ठः । द्वाणिं गत्यधिका गवः ॥ युतः ॥ कार्याय (लो) वनः ॥ वृषकार्याय (लो) ॥ वटसूत्रवृषावनतुहिसृताः ॥ दधकार्याय (लो) येना न (ध)
यंचद (लो) वतु ॥ दिनस्थकार्याय (लो) कः ॥ यथानत्रगथाचिक । वसुकार्याय (लो) ॥ ग द्योयधद्वादशाधिका ॥ वृषल्या मथयंचाध । नमूल्यं कार्या
यधः ॥ सृताः ॥ निष्कयंचाधदवस्या । नृजयंचाधगानिहु ॥ यंचकार्याय (लो) ॥ याका । दालार्याय (लो) यथतथा । (ग) दधौ कार्याय (लो) कासासुकार्याय

[illegible]

स्त्रिंशच्चैव सर्वेषां दणनिष्कानुदाययत् ॥ नृपदयवादमाहवासा ॥ सुवर्णनज्जगतासु तद्गुलाक्षान्यमवचा निखण्डद्वययुजा सर्वम
तददक्षिणं ॥ अयंचसामान्ययकान ॥ विष्णुसुतारुद्रानयकानक्षुट ॥ ॥ अथयौगं ॥ गुरुनीययुगो ॥ यावतीर्वेदवतासाः स
र्ववदविदिवाक्कषवसन्ति ॥ यमः ॥ शीलं सर्वसनात्कुर्य ॥ शौचं सर्ववदानतः ॥ यज्ञासंकथनात्कुर्यात्तिलिः ॥ यण्यनीकतः ॥ यज्ञाधर्माधर्मवा
सना ॥ ॥ याहुवल्क ॥ सर्वस्ययुगवाविष्णुः ॥ यताश्चयनगालिनः ॥ गत्यः ॥ क्रियायनाः ॥ यज्ञाः ॥ सुखायश्चात्मविरुमा ॥ नविद्ययाकवलया
तयसावायिपराता ॥ यगुरुमिमचारु ॥ तद्विवाण्ययवकतः ॥ ॥ वृद्धनानदीयः ॥ सत्कर्मनिवर्तयश्च ॥ अश्रियायादितामयः ॥ वृत्तिदीनायवे
दयं ॥ अश्रियायकुरुम्विनः ॥ कोर्मः ॥ अश्रियायकुरलीनाय ॥ विनीतायतयस्त्रिनः ॥ उतस्त्रयदनिजाय ॥ यदयंनकिपूर्वकं ॥ मनः ॥ सममव
क्लषदानं ॥ द्विगुणंवाक्कषव ॥ सरुसुगुणमाचार्य ॥ त्वनर्कवदयानग ॥ आद्यावाहवासा ॥ वक्त्रवीजसमूहना ॥ मनुसंस्कारवर्जितधाजा
तिमाणापजीवीच ॥ रुवदवाक्कषः ॥ सतु ॥ गुरुक्षानादिरिर्क ॥ सुथयनयननच ॥ नकर्मविनवाधीत ॥ सरुवत्वाक्कषव ॥ ॥ अथ
यः ॥ अवाक्कषासुषट्थाका ॥ अविः ॥ अतातयाववीत ॥ आद्यानाजरुगसुभा ॥ द्वितीयः ॥ कयविकयी ॥ तृतीयावद्रुयाद्यश्च ॥ चतुर्थः ॥ अम
याजकः ॥ यंचमकुरुतस्त्रिंशं ॥ अमस्यनगनस्यच ॥ अनागतागुयः ॥ पूर्वः ॥ सादित्यैवयश्चिमी ॥ नावासीतद्विजः ॥ सर्वं ॥ सवष्टावाक्कषः ॥

कृतः॥ ॥ ~~कान्ता~~॥ अथमनु उवाच न दत्वा क्वचन नूकमात्रं। गतान् यवान् विधातुं दद्यात्प्राणान् सानतः॥ ॥ यथासुखं॥ ययूर्ध्वं यजिता
 यत्र यजिता ययितामहे॥ तानि नाकृत्य चान्यथ ददद्वर्कं यतस्तथा॥ ॥ रुविष्ययना॥ ॥ संनिधानं क्लृप्तान् विधातुं दोहिणं विद्वति नृप॥
 रागिनयं वि॥ अथैव धून् गृहा प्रिय॥ नाति कामं नुस्त्वता नूमुखं नयि॥ गायत॥ श्रुतिं कर्म महाबोडं नोनर्वनवर्कं वज्रत॥ विद्वति
 ऊमाता॥ मातृष्टुतास्तुसावेव तथैव च विद्वत्स॥ मातामही रागिनयी रागिनयतथैव च॥ दोहिणं चापि जामाता तस्यादहं महारुलं।
 श्रीरुष्टुवितथादहं तदयं कयमूच्यत॥ मातापि गार्गु नोमिणं विनीतं चायका निधि॥ दीनानाथ विविष्टया दातव्यं त्वत्तिमिरुता॥ ॥
 याश्च॥ दानं वृद्धयधनाथ वाग्मिहीनं वयं रुथा॥ विकलं वृत्तं तथा नृप॥ कृत्वा मनयं गुण॥ नागार्हं वृत्तयदहं तस्यादहं रुलं धनं॥ व्यासः॥
 ॥ मातापि वृत्तयदहं शल्युत्तुतास्तुच॥ जायान्मज्जं वृत्तयदहं सोनिद्यः स्वर्गसंगमः॥ विदुः॥ गार्गुर्धनं सुरुर्धमा तु नूच्यत॥ अनर्कं दू
 हिदुर्धनं सोदयं दह॥ ॥ मरुयं॥ दाहदायाः यत्तदायाश्च कलावहं यत्तानाका॥ ॥ अथ प्रतिगृह्यकानः॥ दावीतः॥ प्रतिगृहमाये
 यनं गृहीयात् श्रापयंतीर्थं कनमस्य॥ आदित्ययना॥ ॥ उं कानमूचनन्याः॥ उविर्गं क॥ दकी॥ गृहीयादकि॥ अहं तदतस्तुतिकीर्त

यत् ॥ ॥ विष्णुधर्म ॥ दातुर्मनुष्यागान् क्रमकस्मै सुनायवे ॥ दमायति गृह्णामि तदर्थं स्वस्ति कीर्तयत् ॥ तथा चामक देव ह्यममूकं उच्यते ॥
 यति गृह्णामि स्वस्ति यच्चान ॥ कंचिदुदवस्यत्वमिति मनुकं राजात्वा वरुणा नयतु दविदकि ॥ अमूकस्मै अमूकं ॥ तनामृतत्वमर्थं च यादागमयामक
 मस्तु यति गृहीतत ॥ कामस्तुति ॥ ॐ स्वस्ति मनु ॥ यति ॥ ॥ विष्णुधर्म ॥ रूम ॥ यति गृह्णं कर्त्तुं कुर्यात्स्वस्ति यदकि ॥ कनकाका तथा कन्या
 दासदास्याद्विजातुमा ॥ कनकुददिविन्यस्य धर्मास्तु यति गृह्ण ॥ दासदास्याद्विदिकर्त्तुं विन्यस्यत्यन्य ॥ आत्रकचगजस्याक ॥ कर्त्तुं वा
 स्वकीर्ति ॥ तथैवैकं कन्यानां तु सर्वेषामवि ॥ यति गृहीतगं पूरुं पूरुं कर्त्तुं जिनकथा ॥ कर्त्तुं जायते वचना ॥ अक्रायुर्विचक ॥
 ॥ यति गृह्णमथ सुस्य आत्रकैव तथा रुवत् ॥ बीजानीं मूर्ध्नि मादाय नत्तान्यादाय सर्वत ॥ वरुं दणा नादा दद्यात्यनिधाय तथा दून ॥ आत्रकायानही १०
 यान मानुके वच यादक ॥ ग्रीवायानुनाथ अक्र कर्त्तुं दधुच धावयत् ॥ दमाधामथ सर्वेषां मूलन्यस्य कनारुवत् ॥ आयुधानि सुमादाय तथा
 मूत्रा विरुषर्ष ॥ अमूकयनिधाय ॥ धर्मधजो तथा सुष्टा यवि च तथा गृह्ण ॥ अत्रगीर्यच सर्वेषां जलस्तनानि वेद्विजा ॥ वाक्क ॥ गृह्ण कुर्यादि
 कन ॥ दं तजगदि दानयति गृहीत रावात् ॥ उयवि च गयायां स्यर्गयित्वा कनधवे ॥ उयानानान्यथा दाय सुष्टा वा वाक्क ॥ य ॥ य ॥ य ॥
 पूर्वस्वस्ति यदया गत्स्वस्ति य ॥ दित्यर्थ ॥ कंचिदुदानस्तुतिं य ॥ दित्या कृष्टं तस्य माणा रावाच्चिह्नी ॥ गृहीयान्महिषीं ग ॥ खनवे दृष्टद ॥

प्रतिगृहमथाष्टसयानानां चाधिनाह्वयता ॥ अथ उवाच वतानि ॥ तेलिनीयधूतो ॥ सामायवासानूदाय गं वदूषायाश्च जायतय यदूर्ध्वमन
वतल्यं त्वष्टुर्जायूषू विनिर्मत्या अथ तत्र गर्दरो हिमवतल्लिनी गन्धर्वीयनाय ॥ सुगर्लकन (धवि) श्रुत्या दवस्था धन्यं वाचनं वक्र ए डादनं समूहा
वाय ॥ उक्तानायां गिनसाय अून ॥ वेधननायनथमिति ॥ ॥ विष्णुधर्मा ॥ अरुयं सर्वं दवर्णं रूमिर्वे विष्णुदवता ॥ कन्यादासस्तथा दासी ॥ याजाय
त्या ॥ यकीर्तिता ॥ याजायत्या गज ॥ याक ॥ सुनं (गायमदेवत ॥ तथा वेक धरूं पूर्व ॥ कथितं यमदेवर्णं ॥ महिषयतथायास्य ॥ उष्ट्रावेनेमतारुव
त ॥ त्रोडीत्वनूर्विनिर्दिष्टा ॥ काग आ (मय उवाच ॥ भूर्धुवा नूर्ध्वविद्या ॥ दनाहावेष्टुव ॥ स्मृत ॥ आनष्टा ॥ यजव ॥ सर्व ॥ कथिता वायुदेवता ॥ जलाशया
निसर्वीणि वाविधीनिकमधुलू ॥ कुरुचकनर्कवेव ॥ वा नूषानि विनिर्दिष्टा ॥ समूहजानि वत्तानि ॥ सामूहावित (थेव वच ॥ आ (मय कनर्क धार्क
सर्वलाहानि वायथ ॥ याजायत्या निसस्यानि ॥ यकान्नमयिवद्विजा ॥ ह्रयानि सर्वगन्धानि ॥ गन्धर्वी विविद्वहो ॥ वार्हस्यर्णं स्मृतं वास ॥ सोम्या ह्रयानसास्तथा ॥
यकि एव गथसर्व वायवा ॥ यत्रिकीर्तिता ॥ विद्यावाक्री विनिर्दिष्टा ॥ विद्यायकनधानिवा ॥ सानस्वगानि ह्रयानि ॥ उरुकाद्यानि यंति ॥ सर्वर्षां गित्तिराधु
नां ॥ विष्टकर्मिभुदेवर्णं ॥ इमाक्षमय्यदूष्या ॥ भाकेर्द्वितके ॥ सह ॥ हलानामपि सर्वर्षां ॥ तथा ह्रयावनस्यति ॥ मत्स्यर्मांसविनिर्दिष्ट ॥ याजायत्या (थेव व
॥ कुरुकृष्णजिनं लयां ॥ नथमासनमवच ॥ उवाच होतथायानं ॥ यवान्त्याविवर्जितं ॥ उक्तानां गिनसत्त्वं ॥ प्रतिगृहीतमानव ॥ यर्कन्यायत (थगीर्ण व

सुचर्मधुजादिकं। न(सायकनर्धसर्वं कथितं कदेवर्गं॥ गृहस्तु सर्वदेवर्गं यदनर्कद्विजालमा॥ तत्तुह्यविष्णुदेवर्गं सर्ववाविष्णुदेवर्गं॥ ॥॥ तिथी
मन्त्रानायगरुहसुनिसूनीमशारुयचानन नामकसूरुहसूनी दिनकनरुहसूनी विध्वनकृतार्था विध्वनीयद्वतो दानाययागिनिर्धुयशा ॥ अथ
महादानाययागिरुसमत्वादिनिर्माधयकाव॥ तत्तुमामका॥ ॥ ॥ गारुयकावतताय त्वायं दधुचुष्टयं। तायायनिसर्मसान् नालनकीर्षम्
गुत॥ दधुंरुत्वावनरुमो यूनयद्वायिकित॥ यावदधुस्यसास्यसा रवर्वसमर्गवज्जत्॥ ॥ अथयाची॥ मध्याह्नसूक्ष्मकार्या क्रायासादकि
साहना। दिशंतयायतीचीच जाचीसाध्यावमत्स्यत॥ जावकववरुनायि॥ आठर्गुलसमूहवदरु द्वादर्गुलक कीलकरार्गं। यत्तुर्ववतिवृत्तिरु
लयु(मनरुयागिगतमनूदिशोक्त॥ सिंहात्क शारिकयाचीं यूकायु(मनवालयता। उकवायनदिष्यं किं दृष्टिककर्कटमृ(ग॥ उक्तिवयश॥ तत्तुयं ११
चर्गकूयका नामवाजयय्या॥ नऊाननार्धमध्वर्यचर्गकूलिखानयत्। यागवूर्याययार्दत्वा दकादध्वकर्म(ग॥ चिद्रदयात्मतत्सूग समम(ध
तयाद्वया॥ यागद्वयमध्वकर्वा चतुनसमूदीनितमिति॥ ॥ अथमधुयशदमामका॥ ॥ ॥ का॥ दगाध्वेनध्वन॥ याका दगादिलेसुमध्वम॥ म
नूवाउगलि॥ याक उरुमामधुयशकवे॥ उलार्थादिनिदगारिह केष्टिद्विगतिरिध्वस॥ संश॥ ॥ ॥ नदार्था॥ आठर्गसंरसंयूकं चत्वावसुमध्व
मा॥ अष्टरुसुसमूकाया॥ संत्वाद्यादगाशित॥ यचरुसुप्रमासासु निक्षिजामजव॥ गुरा॥ तत्तुचमार्गं निखन न्मदिन्यातगविरुम॥ निखननं

सूक्तसंज्ञातलकावैदिः॥ अग्न्यादिकमधवः॥ सुक्ताकुयलिलान्यासः॥ सूण्याजनकीलकः॥ खननवटसंस्कारः॥ ज्ञानकावक्रिः॥ गचनं॥ तिथिचनः॥
 त्संस्काराणि क्रियासान्॥ इकस्याद्यक्रियावत्॥ कर्मकर्मकर्मणि॥ अन्यविशुद्धकावाः॥ रवयूर्नान्यत्वरूपाः॥ दानाणि मूकावल्याः॥ कनीय
 सिस्थादिकर्तुः॥ चतुर्नगुलवृद्धिः॥ मध्यमाहमयाध्वनमिति॥ ॥ तावदानि मात्स्यवक्ष्यन्ति विषयावास्तुकास्तु॥ अथत्वादस्वनस्य वटणाखाह
 तानि तु॥ मधुयस्यपतिदिर्गं॥ दानाः॥ धनानि कान्यत्॥ यंचदस्यमासास्तु॥ विष्णुवद्विदस्यकाः॥ यर्गुलारिवृद्धास्तु॥ सकलस्ययथाहमा॥ मस्तकं
 द्वादशांशान्॥ श्वचक्रगदामूर्ध्नि॥ आगादिकमयागनं॥ न्ययशर्मासदावूर्ध्नि॥ यंचमार्गं न्यस्यमूर्ध्नि॥ सर्वसाधनं॥ विषयविविधं॥ तेष्वेव कर्मणि कर्तुं नि
 दांश्वदिस्यनयनिमासान्नयूक्तं॥ शूलनचिद्रिताः॥ कार्याः॥ दानाणां स्वास्तु मस्तकं॥ शूलनवर्गुलं॥ देव्यं॥ दुर्नीयं॥ धनविरुद्धं
 ॥ अश्वमेधमध्वर्गं॥ स्यात्किंचिद्वर्कचयक्रयानि विविंगलामतवचनात्॥ वदिर्मूलगमा॥ तन्नामधुयसूनुः॥ त्रिगुणं॥ पत्रिकल्ययत्॥ पूर्वदिषूक्त
 मानस्य मध्यगर्भं॥ वदिकाः॥ वदिकाः॥ धनं॥ विन्यस्य॥ त्संस्कारान्दस्वनूयकान्॥ अग्न्यादिकमध्वेव॥ लाकं॥ धादिष्विदिकृत्वा॥ ॥ इष्टकारिर्मदावापि
 वदीदर्यसन्निता॥ नाजहस्ताकुयाका- विद्वत्सिद्धिमिच्छता॥ राजा- जमानः॥ मात्स्यवृद्धः॥ सकलस्यमितत्वं॥ यंचदस्यमितत्वं॥ चार्कं॥ ताव
 दस्त्यनविषयः॥ सिद्धान्तः॥ श्वचक्रं॥ अग्निमीलति मस्तकं॥ विन्यस्य पूर्वतावर्धं॥ इष्टत्वाज्जति मस्तकं॥ दक्षिणनिवर्धनं॥ अग्न्यादिसंस्तुत्य

धिमस्यनिवर्तनं। अन्नादवीतिमनुष्यं दद्याद्रुतवतावधमिति॥ ॥ यथाकाधजायस्यसंग्रहः॥ सकलकायगाकाःस्यः सकर्मणनविकृताः। ला
 कपालानुवर्तुन नवमीतुहिमयरा॥ यीतवकादिवर्धुष्यं यंचरुकाधजाःस्यताः। द्वियंचरुकेर्द्विष्यं वंशकेःसंयुगास्तथेति॥ द्वियंचरुकेःदश
 हके॥ लाकपालवर्धुस्तुनव॥ ॥ ५४॥ यीतायमः॥ आमा वनूषः॥ स्फुटिकयरा॥ कवचसुवर्धुष्यं अग्निशायिसुवर्धुष्यं॥ तथेवनिर्मितिआमा
 वायुधूमः॥ यक्षस्यतः॥ ग्रीमानसुरवडका॥ उर्वधायकुमादिमानीति॥ ॥ मधुयकूरुस्तयनमूलागमः॥ गन्धयूयाकतापता॥ चक्रास्तुनिवर्धय
 तः॥ सुर्वधवावाकतिच विप्रर्णतयूययतः॥ मधुयस्यतुका॥ लघू कल॥ लघूकुमादमी॥ अमृतादूर्जय॥ येव सिद्धा॥ धर्मगलस्तथा॥ पूजादान
 सुर्वरुषू॥ गजाद्यास्तनमूलमेविति॥ तनमूलमेस्तनमे॥ मधुयवास्तु॥ ययंचसान॥ गुरुकर्मविदीकार्यामधुयकन॥ लघूलादिविधियुतथा॥ वि १२
 हितावास्तुवलिः॥ स्यादकाविश्रायणानि॥ संयहः॥ मधुयवास्तुपूर्वयार्म॥ रुकाक्षितावदिर्मस्त्या॥ गर्हस्त्यास्तुपूर्व॥ विगस्तिद्वयविकृता॥ य
 दययुताविदिं॥ वितस्तुयुयसंयुता॥ स्थापनायचदवानां॥ चतुनर्मासूदकवामिति॥ ॥ वयद्वयलकर्ममास्त्या॥ द्विनगुलाक्षितावयः॥ यथमः॥ समूदा
 दतः॥ गुंगुलाक्रायसंयुक्तं॥ वयगुतयम॥ थायवि॥ द्यंतुलस्तुगविकानः॥ सर्वर्वाकथिताव॥ येविति॥ ॥ अथकृष्णनिमास्त्या॥ यागुरुनसमासाद्य
 उदरंमधुयस्यतु॥ ॥ ॥ रुनकावयकुर्तुं यथावल्लक॥ लान्ति॥ ॥ याकपूर्व॥ उरुनमूलकर्ममध्यदण॥ याय्यत्यर्थं॥ तियितामदचन॥ ॥ ॥

[illegible]

यान्धारु मर्द्धचन्द्रिकाधरं। दृढं यत्तु कृष्टं च यद्गारं चाष्टकाधरं॥ श्रीन्यादीनामयर्थकं नवमं चतुनसकं॥ तथा॥ यूनन्दनयाम्भ्यं दृढं वाचु
नसकं॥ तदाचार्यविनिर्द्दष्टं नवकृष्टुकमाधरं। गताधर्ममार्गस्य कृतवान्निमाणकं॥ हस्तमार्गसदस्य द्दिरुक्तवायुगमनं। लकाधर्मिकन
कृष्टं लकहामचतुःकनं॥ कृष्टं यच्च कनं चाकं दणलकावधिकमात्। यष्टुलकविधायी काद्यधर्मसदस्तकं॥ काटिहामचाष्टहस्तं कृष्टं नाकं
तद्दृष्टं यच्च गतं॥ पाकसुष्ठुलमव॥ ॥ रुविषययुना॥ मूर्द्धिमार्गगताधर्मं गतवान्निमाणकं सदस्यथहातय कृत्यत्कृष्टं कनासकं
॥ द्विरुक्तमयुगगतं लकहामचतुःकनं। दणलकमिगहाम यष्टुलकसंयुक्तं॥ अष्टहस्तमकं कृष्टं काटिहामतुनाधिकं। र्द्धयवगिला
दि विनयोद्विषयवर्णं॥ यथाद्याष्टुदादिहामतु॥ ॥ गान्धार्या॥ एकहस्तमिगं कृष्टं भकलकविधीयत। लकाधर्मदणकं यावत् लावद्वस्तनव १३
द्वयत्॥ दणहस्तमिगं कृष्टं काटिहामविधायत॥ र्द्धयकं॥ कृष्टुलानि गान्धार्या॥ सर्वसिद्धिकर्तृकं चतुनसमूदाहरं। यष्टुलकानि कृष्टु
मर्द्धद्वारं गुरुयुदं॥ गुरुकयकनं यष्टुलं गान्धार्या॥ कृष्टमानयया कृष्टं यत्तु यष्टुसन्तिरं॥ दृष्टिर्द्विगणमनं कृष्टुमष्टसमीतिरं।
विषाणं चतुनसं स्यात् पाकं यष्टुलमिष्यत॥ वेध्यानामर्द्धचन्द्रारं भूदाष्टसमीतिरं। चतुनसं तु सर्वं कविदिशुक्तितालिका॥ कोनिकयनिनि
ष्ट॥ सर्वकर्मसुविहृत्य कृष्टं यष्टुनिरुक्तयत्। चतुनसं च सर्वं समस्याद्विजयावर्द्धं॥ सर्वसिद्धिकर्तृकं यद्गान्धार्याविधायतं॥ अथाष्टकृष्टं

कत्रद्युकात्र॥ तत्रचतुनसुमूक॥ अथयानिकृष्टु॥ कामिक॥ यंचमार्गवृनान्यस्य मध्यवर्दीमानत॥ उमादयत्तुयगारं कृष्टुमात्रय
मूयत॥ कावचकाष्टुर्थमानत॥ अथवर्दी॥ तत्रैव॥ चतुनसुगर्दीरक॥ त्रहाद्यनोतर्दीनको॥ मध्यसर्कागरागन॥ तत्कृष्टुखनू
वहुमात्र॥ त्रिकावर्तत्रैव॥ त्रिरागवृद्धितामस्य॥ त्रिरिर्नेवाचनरवत्॥ वृंदयगर्गनिर्मतर्दिनितत्कृष्टुयष्टयपूर्वदिगयकमितिसिद्धान्तखनात्॥
वृहत्कामिक॥ कष्टुष्टुसमन्यासा॥ वृहत्कृष्टुमितादिर्ग॥ अष्टादशांशकृष्टुस्य न्यस्यकवर्दिर्वृष्ट॥ शमयत्तुनमानन॥ वृहत्कृष्टुमनूहर्म॥ यत्तुत्रिगर्
व॥ यत्तुगवृद्धितामस्य॥ धृष्टुर्दिष्टात्तुसुर्क॥ ॥ शानदायीतु॥ अष्टाविरुद्धत्कर्त्तु॥ मध्यसूत्रस्यपार्थ्या॥ शर्गन्यस्यकहृत् माननाननमध्यतः
॥ कृष्टुत्पार्थगर्गमस्य॥ चतुष्टकनक्तुविरुमः॥ यत्तुक्कृष्टुमध्यसूत्रं॥ चतुर्विंशतिवर्त्तु॥ शमयत्तुत्कर्त्तुकावृहत्॥ गुंष्टावृहत्मानतः॥ यत्तुष्टावृत्ता
वृमान॥ उमिवृहत्तुकृष्टुना॥ नवार्गवृहत्मान॥ वृहत्स्यत्युगमध्यरु॥ द्वादशांशावृहत्मान॥ वृहत्तुगार्धरु॥ स्मृता॥ दलागर्गानुवृहत्तुर्धृत्वायंच
दशांशके॥ न्यूनैर्यंचरिर्नकांश॥ चतुष्टयष्टांशकेर्मात्र॥ त्रखात्रयष्टयसीमा॥ दलागर्गियुक्तल्ययदिति॥ तानिचत्वार्यष्टौवा॥ अत्रलिष्टदलंवद
दलमष्टदलंनुवतिकामिकाक॥ तानिचतुष्टयकृष्टुअष्टयकृष्टुदिक्॥ चतुर्दिक्चतुष्टयर्ग्यष्टारं कृष्टुमीनिर्ग॥ अथवाष्टदलंवर्ग्यं कृष्टुकांशु
कमार्गतं॥ सिद्धान्तखनादितिकविगृयितामदचनक्षामु॥ नार्थयत्तुष्टुकांशू॥ वर्दिर्गान्तुविरुम॥ त्रिष्टावर्ग्यादलापनियानिनिषध

दलद्वयसंध्यं कृष्णकाशत्वात्वाद्यप्यदिष्टिदिमन्नालपूचतुःपक्षविदिकुदलानीत्याहुः॥ दलाग्रयुक्तान्॥ यितामद्वचनं (लेनूकादिष्टिदिक्तु
 र्गसंयाताद्याद्यद्वयं कथयत्॥ वाद्यद्वयविदिकुद्वयं कथयत्॥ मध्यगुप्तवदत्तस्मात् दीकादुक्तमयद्विष्टि॥ उवमवान्यतश्चापि जामय
 त्स्याच्चतुर्दली। दिष्टिदिकान्दन्तयू वाद्यद्वयं कथयत्॥ वाद्यद्वयान्नाकाद्यु मध्यद्वयदिगंकत। अंकयगुप्तवन्मध्य तद्वचविदिगंकत॥ गुप्ता
 कात्यामूयगता जामयवद्विष्टि॥ सर्वसमन्ततः कार्यं मवमद्वयलं रवत्॥ ततः स्वातमध्य गुप्तद्वयनकधुिका॥ उक्ततापितावत्यव॥ उत्सर्वच
 तथाकुर्यात् कर्तुकाद्यासमानतः॥ तद्विद्वत्कलागन कथनाधियुक्त्ययदिति कामिकाकः॥ अष्टासिकामिकः॥ कण्ठद्वयमर्गं चतुर्दिक्त
 दन्तनी। विन्यस्यतत्पुमांशनं कुर्याजमयवन्नयत्॥ तस्य कर्तुयमांशनं तद्गुप्तस्वयिलाकुर्यात्॥ तज्जगत्सूयसंयागं दद्यात्तु कृष्णमूयतं ॥ ततः १४
 समस्वलमस्वलं वा कनधीसमीखनत्॥ यावान्कृष्णस्य विलान्॥ खननं तावदीवितमिति भावदाकः॥ स्वर्गकृष्णयमांस्या दूर्ध्वमस्वलयासद्वितिसिद्धान्तोऽख
 याच्च॥ कृष्णकृष्णमार्गं कालाह्वय॥ स्वागाद्याद्यं गुलं कृष्णं सर्वकृष्णयं विधिविति॥ विंगलामतपि॥ स्वागादकां गुलं यत्ना मस्वलानां विधिरुवदिति॥
 सिद्धान्तोऽखययि॥ कृष्णदन्तमिक्तकृष्णं कुर्यादकां गुलं तत् ॥ वृद्धं वेकवधमिति॥ द्विकवादादुक्त्यास्वतुर्विणींशनं॥ कृष्णनीयतुर्विणींशा राग
 ४ सांगुलसंज्ञितः॥ विरुद्धाननकर्तुया मस्वलाकृष्णनारुयं तिसामंशसूक्तः॥ मस्वलाः॥ विंगलामतपि॥ रूपा निर्वच॥ एकमस्वलामात्स्य॥ चतुर्नगुल

स्वागादकां गुलं यत्ना मस्वलानां विधिरुवत्॥ मस्वले काथवातिशो रूपासंस्थाथवाधिय॥ एकमस्वलं गुलात्सुध विलानामस्वलामतपि॥ १

विक्रान् मखलातद्वद्विना ॥ गद्ययंतकान्न ॥ वर्यां (१) नाथ मी (१) न मखलादितर्यमर्ग ॥ तुर्यसिद्धान्त (१) खन ॥ चतुर्थिचिह्निरिर्वाखा मूर्धमव्यात्त (१) गताति ॥
थाका ॥ कुमादवविक्रान्द्रुयादयि ॥ क्रियासानयि ॥ यथानमखलात्सध मूकमणनवीगुली ॥ तदाद्यमखलात्सध यवीगुलमिदस्मर्ग ॥ तदाद्यमखलात्सध म
गुलद्वितर्यकुमात् ॥ चतुर्दिग्गुलायासा मखलागितयस्य ॥ यथागसान्तुसर्वाधतुर्गुलाउका ॥ सात्त्विकीमखलापूर्वा धूत्सधदधर्मागुली ॥ द्वितीया
नरुसीयाका मखलाष्टीगुलेस्त ॥ रुगीयामखलाख्यागा गामसीचतुर्गुला ॥ यथविक्रानयस्य चतुर्गुलमानत ॥ सत्त्वादियदे ॥ ध्वगानूयस्यामनजांस्यच
क ॥ यंचमखला ॥ सिद्धान्त (१) खन ॥ यथाधिविक्रान् मितस्य ॥ यंचमखला ॥ यद्यदाकारं कृणुतुदाकारा ॥ कार्या ॥ यादृक्कृणु स्यादिति ॥ संयदिह्यातद्व
द्वयंचमखलायाविदव्यादिति दमाडावृका ॥ द्विरुक्तादिकृणु मखलायनिमाधविषया ॥ सानसंग्रह ॥ द्विरुक्तस्यचवधृद गुंगुलेमखलागुयी ॥ मखला ॥
स्युक्तिरुक्तस्यसकयंचगुर्गुले ॥ चतुर्द्विस्तमखला ॥ स्य नष्टुचतुर्गुलेवामखलायंचरुक्तस्यानिषिद्धीयधर्मागुले ॥ यच्चनस्यचगा ॥ थाका ॥ वि
धनूदनवीगुले ॥ दधरुक्तमितकृणु मनूयानूयधर्मागुलेविता ॥ गुणसुय ॥ मगव ॥ यट ॥ निधयानचादीया ॥ सकलना ॥ यंचनूजातकादध ॥ श्रीका
नवा ॥ एनवाद्वादधदि (१) दधवसवाही ॥ विध्वययादध ॥ मनवधतुर्दध ॥ यानिर्मित्या ॥ वितस्मिमाणथानि ॥ स्यात् ॥ यट्सर्कागुलविक्रान् ॥ कूर्मय
शान्नगाम (१) यार्थयाधर्मागुलान्धिगा ॥ गजाष्टसदधीतद्व दायताद्विडसंयगा ॥ जगत्सर्ववृक्कृणु यानिलकृणमिष्यत ॥ वितस्मीत्यकदसकृणुलि

धार्य। मद्रसफकिनेत्रिमितकृष्णारिधार्य॥ मखलामरिगाथानि४ कृष्णार्द्राणि विस्मृतिस्वार्यं शुवाक॥ अंगुष्ठाद्वारुलकनूर्याथानि मखला
 वनिस्त्राययदित्यर्थः॥ यानि४ स्यान्मखलायनीति सिद्धान्तः (मखलात्) यंचनागुलुल्लादानस्य यानि स्याद्वाक्यमखलया समा मखला समत्वं
 चतुर्नगुलमि मखलत्वं यक॥ यत्तुर्यमष्टादशार्द्राणि४ कृष्णयगश्वदिति वचनं तच्छिष्टानां च नष्टादृक्॥ साचकृष्णमक्षयकांगुलयविद्या। उका
 गुलाक्रितासाकुपविष्टात्यननतथितिलेलाकसावात्। यानोचर्वयनिर्मूलं। यानिकृष्णयानि४ यद्यकृष्णचननारि४ यानिकृष्णयानि मद्रकृष्ण
 नारिविवर्द्धयनिति शावकाक॥ अस्यादिग्यवस्तुस्वार्यं शुवा। यागप्रिया मद्रकृष्णार्द्राणां कायानि नूददूखी। पूर्वामूखा४ कृता४ (वा) यथा (वा) रस
 मन्त्रिता नूति। पूर्वगत नमश्चययागुलादिदवतास्तु यनं॥ ॥ कान्द॥ मक्षगुलास्करविद्या कृष्णनं पूर्वदकि (वा) दकि (वा) लाहिरं विद्यात् पूर्व १७
 पूर्वतिनल्लु॥ उरुनगुलुर्विद्यात् पूर्व (वा) वरुणार्द्रा यश्चिमगुलनिर्विद्या डाद्रं दकि यश्चिम॥ यश्चिमात् नत४ कदन् स्त्रायान्वेष्टुक्रातुले४
 अथवावर्द्धकं कार्यः४ स्वर्द्धिवातुलि४ तथा॥ एतन्नुमहुलाकारं चतुनसुसामकं। अंगनकं किकाक्षं च पूर्ववावाकृतिनथा॥ दीर्घचतुनसं गुनं
 यंचासुं रार्द्रं तथा। धनसुल्यं निर्विद्या डाद्रं धूर्यकृति तथा॥ कतवश्च जाकाना ग (वा) रत्नसूयिणी। धनसूर्यधननाकारं युतिमा उवा विमा
 त्मा॥ तामुकात्कृटिकापका चंदनात्सुर्द्धावृत्ते। नजगादयस४ सीसा क्वांस्यात्कार्यगुला४ कमात्॥ ॥ वक्रयामल्लु॥ तामुलकानयज्ञानं नज

तननिष्ककनी कृजङ्गजीववृषाणि सुवर्णननुकावयत् ॥ वज्रतनततः ८७३ कृष्णलाहनसूर्यङ्गं नागनकावयदाङ्गं कर्तुंकांस्थनकावयत् ॥ स्त्रीगुलना
क्रिताः सर्वगृहाः कार्याविधानतः १ अथवास्तुर्मातृषः यतिमाः कानयत्सूत्री ॥ यतिमालकानिमातृषः ॥ यद्वासनः यद्वाकनः यद्वागर्गसमद्युति
१ सकाशः सकनकूषः द्विगुजः स्यात्सदानविशः ॥ यतः १ यताम्वनधना दणाः १ यतरुषवः १ गदायाविर्द्धिवाङ्मयः कर्तुंवावनदः १ धनी ॥ वक्रमा
ल्याम्वनधनः १ कृष्णूलगदाधनः १ चतुर्गुजामेवगमा वनदः १ स्याद्वनासूतः ॥ यीतमाल्याम्वनधनः १ कर्तुंकावसमद्युतिः १ स्वप्नचर्मगदायाविः १ सिंदूर
वनदावृषः ॥ यवदंष्ट्रगुतद्वल्यीतः १ यतोचतुर्गुजः १ दक्षिणोवनधोकार्यः साकसूतकमधुलः ॥ वृन्दनीलद्युतिः १ धूली वनदागृधवाहनः १ वाधवाध
सनधनः १ कर्तुंवाङ्कसूतः १ सदा ॥ कनालवदनः १ स्वप्नचर्मधूलीवनयदः १ नीलसिंहासनसूतः १ नाद्रनगुपणस्यतः ॥ धूमाद्विवादवः १ सर्वगदिनीविहारा
ननाः १ गृध्रासनगतानित्यः कतवस्यर्वनयदाः १ सर्वकिरीटिनः १ कार्यागृहालाकहितावराः १ स्त्रीगुलनाक्रिताः १ सर्वगतमष्टातुनसदा ॥
अधिदवतायथाधिदवताथमातृषः ॥ गस्तनस्यध्वनविद्याः १ पूर्मावधानिनसूतः १ स्कन्दमंगानकस्यापि वृषस्यवगथाहर्निः ॥ वक्राध्वचगुनाविद्याकू
कस्यापिषवीयति १ धनेधनस्यापियर्मः १ नादाः १ कालंतथेवव ॥ कर्तुंवाविगुर्गुयच सर्वधामधिदवताः १ अग्निनायः १ किर्तिविष्णुः १ निन्दनेन्द्रीचदवता
॥ यजायतिथसर्पाथ वक्रावृषाधिदवताः १ उतत्युतिमाः १ विष्णुधर्मातृनः ॥ यंचवक्रावृषावृष्टः १ यतिवर्कगिलाचनः १ कनालधूलस्वर्वांगीचन्दमो

लिः सदागिवः॥ अकसूरचकमलं दयर्षचकमधुलं॥ उमाविरुर्हिहसुखं यूजितागिदलेनवि॥ कमानः सखः कार्यः गिरवः कविरुष
१४॥ नकामनधनः कार्यः मयूनवववादनः॥ कूकूटधगथार्थो तस्य दक्षिणसुखाः॥ यताकावेजयं त्याखाः शक्तिः कार्यचवामयाः॥ अद
क्षिर्षदक्षिणधः कनदानस्यनित्यः॥ विष्णुः कोमादकीयर्षः गिरवचकधनः कमानः॥ यहाववीतिर्हिहसुखं कवकुथुर्जुः॥ अकसूर
सुर्वविचः कृषिकाचयजायतिः॥ चतुर्दकगजानूठा वजी कूलिषासत्कनः॥ याचीयतिः यकर्हिथा नानारुनधसुखितः॥ याचीयतिविनुः॥
१५॥ गीमत्योगायमः कार्यः दधुहस्ताविजानता॥ नकदृष्टागरुहृष्टा मदिसुखाविरुषितः॥ कालः कनालवदना नित्यमव्यतिरीवधः॥ या
हस्तादधुहस्तः सूर्यवृष्टिकनामहान्॥ उदीयवर्षनिकाः द्विर्जुजसोमदधर्नः॥ वरुकाताकनयनं चिणुर्कविनिर्दिष्टा॥ दक्षिणलख
नीतस्य वामयणकुकावयत्॥ विंगलधमकधनः॥ विंगलकलितयानूयाः॥ अगस्तः साकसूरध सकाविः शक्तिधनकः॥ विङ्गिर्गववनास्य क
नमन्यकुकावयत्॥ आयः क्रीनूयधनिधः॥ धनामकनवादनः॥ दधनाः॥ यागकलणी मूकारुनधसुखिताः॥ शुक्रवधुमिहीकार्य दिशारुनध
सुखिता॥ चतुर्जुजसोमवयः॥ चतुर्जुसदृष्टावना॥ नलवारुसस्यवारु यागभाषविर्सयर्ग॥ यर्षकनचकर्हिर्ष सुयायादवनन्दन॥ दिङ्गागनाचि
धुर्सा कार्यवृष्टगतातथा॥ विष्टित्यार्त्तकर्षागुर्क॥ वामधवाः कनकार्य सोम्यासकानमजनी॥ वनदामधुताकार्य दिङ्गागतातथागची॥ य

जायतिलकमविषागुकी॥ श्रुतसूत्रधना॥ सर्वा॥ कूठिकायुक्तसंयुता॥ एकशतगुणितगुणवा॥ सर्वाकार्यधरीवशा॥ यद्वासनस्त्राजटिला॥ वक्राका
र्यधुर्मुख॥ श्रुतमालासुर्वविश॥ त्यक्तकवकमधुल॥ वाम॥ कृष्णजिनीतस्य॥ या॥ धर्मसक्त॥ धेवव॥ विनायकादिषुमालकृष्णानिविष्णुधर्मातिव
व॥ चतुर्गुणजिनिगुध॥ कर्तव्यागगजानन॥ नागयज्ञायवीगध॥ धर्माकृष्ण॥ धावन॥ दत्तदत्तकनदद्या॥ द्वितीयस्याकसूरुकी॥ तृतीयवनर्णदद्या॥ च
तुर्थमादकनथा॥ धर्माकादीगधधूल॥ स्वर्णवर्कवदक्षि॥ चतुर्विम्बम॥ धाम॥ नवनर्ककपालकी॥ सूकटकीचविशधा॥ सिंहावृणुदियुजा॥
जवादीसमूहिया॥ दूर्गन्तदूर्गन्तसुतानिषी॥ धावद्वनिषट्पृष्ठा॥ धजधानीसमी॥ नव॥ वनदानकनाधूस॥ वधु॥ कायाविजानगा॥ नीलात्यलारीग
गर्ग॥ तद्वधुवनधानिव॥ चतुर्कद्वर्ककर्तव्य॥ द्विगुणसोम्यखधुवगा॥ द्विगुणोदवलिषजो॥ कर्तव्योददसंयुतो॥ तथावाधधय॥ कार्या॥ दिय्यादक्षि॥
हस्तया॥ वामयायुक्तकोकार्यो॥ दर्शनीयोगधद्विजा॥ एकस्यदक्षि॥ धा॥ धर्म॥ वामवान्यस्ययादव॥ नागीयुगपकर्तव्य॥ सूत्रपंचानुदर्शन॥ नत्तगा॥ धु
कनकार्यचतुष्टुक्कामनगा॥ दिक्पालयनिमालकृष्णानिवद्वयामल॥ ब्रह्मस्तेनावगावृणु॥ वज्रपाणि॥ धनीसख॥ स्वर्णवधु॥ सहस्रकाता
कीयेसुसुनधन॥ यद्वावृद्धदलस्या॥ ब्रह्ममिद्वचब्रह्मवा॥ श्रुतिस्तुवधुवधु॥ सकाचि॥ सकदसक॥ स्वाहासस्वामयवाह॥ सीवाहर्कमुवा
दिरुता॥ आदिधकनइद्रय॥ रुद्रवाष्टकी॥ श्रुतिचूतमित्यनयाजता॥ प्रयदलागक॥ कृत्वा॥ धियादधुधनायभामहिषवाहन॥ उर्ध्वक॥ धा॥ विनूपाक॥ कनाल॥

कालिकाप्रियः मायूखस्त्विति मनुष्ये नेर्मतुदलायकमायूखः यनायनतिमः पदप्रसिद्धामनु॥ नागयागधनानकः सुखः यद्विनीप्रियः।
 वनूः (गो) वृयति ४ स्वर्गुवर्धुमकववाहनः ॥ यूयः ४ यद्विमदिरागः त्वन्नाश्रुः प्रमवातथा ॥ यावत्तुगादिजगताः वायूः ४ रुद्रमृगमनः ४ दमदधुध
 वः ४ अमाः वधुतामादनीप्रियः ॥ गववायाः वृत्तवाचः पूषावायुर्मनुद्विनिः। अश्वीवृत्तार्कतयाहिः ४ कृवन्प्रिणिणीप्रियः ॥ निधीः वनः ४ स्वधुवर्धु
 धनदानूपवानुयुगुः ४ सामाः धनूमननेवः दीक्षसुदग्दलायकः ॥ लुद्धसुटिकर्तकाः (गो) नीः (गो) वृषवाहनः ४ वनदारुयधूलाकः सुग
 ४ कृयवमध्वनः ॥ कडुजायति मनुष्यः यायः ४ यागुरुवदलः। अश्वर्धुवर्धुगदियदेः ४ स्वस्वगास्वीयतगदवतायकाणकमनुडयलक्षकः अश्व
 विदवतादीनामपि स्वस्वप्रतिमासूः अश्वकर्तयुंजव्यूजाकार्यः ॥ ॥ अश्विदवतानां स्मृयनयदगाडकास्तन्मयूनाः (गो) वः ४ स्मृयनानिदवाना
 मीधवादि यथा कर्म ॥ सूर्यवाहनवर्णुडर्माः (गो) मस्यदक्षिः (गो) स्कन्धमंगवकस्येव दक्षिणस्यानिवर्णयतः ॥ सोम्यात्यप्रिमताविष्णुः वक्रार्णजीव
 पूर्वतः ४ वृत्तमेशीसिताद्विद्विः मंददाः प्रयतायमः ॥ वाहाः ४ यूर्वाहनकालः सर्वस्वतरुयावर्हः कतान्नेर्मत्यदिफागः विगुर्कनिवाययदिनिः ॥ अथ
 विदवतास्मृयनयदगाडकाः (गो) रिलीयः। गृहदवतयार्मः (गो) अश्विदवान्निवर्णयदिति ॥ उत्पलयनिमलः ॥ गृहस्यदक्षिः (गो) याः (गो) स्मृययदविद
 वताः ॥ गृहस्याहनवाः (गो) न्यसत्यत्यविदवतामिति ॥ ॥ स्कान्दः ॥ उरुवर्धनिसूर्यास्याः गृहकत्वाथदक्षिः (गो) गवाधियः ४ यतिवायः ४ सर्वदवन

मस्तुता॥ संयुक्त॥ नाद्रमन्ददिनगाना मूलनस्यायथाक्रमेण गणनं दूर्गवायुध नाद्रकत्वाद्यदकिं॥ आकाशमस्ति नोचति यंचेतास्तथायत
न॥ ॥ मातृ॥ आदित्यादिमूखा॥ सध्वं साधियस्यधिवता॥ स्तवनीयामनी॥ नानुवलयनाद्रुखा॥ स्तान्द॥ वधुवृषगुहैर्युक्ता न्या
दत्यावाहयकुगाना विनायकं तथा दूर्गं वायुमाकाशमवच॥ आवाहयद्यादतिरिक्तं धेवाद्यकुमानको॥ आकृष्टनसहस्रां॥ निदं दवास्त
धेदव॥ अग्निमूर्धतिरोमाय उद्धृष्यस्ववृषायच॥ वृहस्पतिं नृतिगुना॥ बुजाया कान्तविभुता॥ धनेधनस्य मन्त्राय ननादवीनूदाहता॥ कया
ननृतिनादाय कर्तुं कृष्यं सुकतव॥ नृति॥ ॥ अग्निदवता उद्यधिवता मन्त्रा आकाशं नृतिं वृषं शुभकचति शीघ्रगचति धावती॥ यदकन्दतिव
स्तन्दं विष्णुं विष्णुनवाहता॥ आवक्रान्तिविष्णुं साजोषडतिवासर्वं यमायत्नं चयमं कालं कार्त्तिकं सीतिव॥ विधावस्ति मन्त्रं चिन्तयन्ति वि
ययता अग्निं दूतमिति कृत्वा वृषं वृषस्य उद्धृष्य॥ स्थानादधिर्वीमदिन्या नृदं विष्णुं सुविष्णुव॥ नृन्दाय नृन्दा नृन्दा नानयधुं वीह्वीति॥ उजायत
उज्ज्वलस्य उषवक्रतिर्वेविधे॥ मन्त्रानमास्तु सर्थस्य॥ सूर्याणां स्तव नमः॥ विनायकं गणनां त्वा दूर्गं वेजातवदस॥ वायाजगतावायुं दूर्गं दृग
तिर्चावनी॥ यावां कलति संयुक्ता द्वावयतोऽपि ताविति॥ वाहति मन्त्राणां मावाहनं समुच्चयं नृतिं कावेत्॥ वाहत्यावाह मन्त्रं॥ स्तवयदित्यन्या॥ स्तव्य
न॥ नृन्दाय नृन्दाय यतर्धं दकिं॥ गतथा॥ वरुणं यश्चिमन्त्रा ग कृवर्णं वाहनं तथा॥ अग्नादिलाकपालं च काशरागवृविचयसत्॥ नृन्दाय नृन्दाय

मः ॥ मा. वरुणसूटिकयुरुः। कवनधसुवधुरुः, अग्निधायिसुवधुरुः॥ गयेवनिर्मितिः ॥ मा. वायुधूमः ॥ यणस्यता ॥ ग्रीष्मनसुवधक, लवधायदितिक
मातः ॥ ॐ न्यस्यदक्षिः (सपा) ॥ वसूनावाहयद्वयः ॥ ध्रुवाधनसुथासाम, आयः (येवानिलानलः) ॥ यथूपधयरासध, वसवाधोयकीर्तिगाः ॥ दवः (गमानया
मध्वः) आदित्यानां तथायनं ॥ आतार्यमावमिगध, वरुणः (गारुगसुथा) ॥ ॐ न्याविवस्वान्यूवाच, पर्जन्यादधमः ॥ ॐ न्याविवस्वान्यूवाच, पर्जन्यादधमः ॥ गतल्लक्षणागाविष्णु, नजघन्याजघन
तः ॥ ॐ न्यतद्वादनादित्या, नामसिः ॥ धनिकीर्तिगाः ॥ ॐ न्यः यधिमरागध, नूजाधामयनं विदुः ॥ वीनरुधधर्णुध, निविणधमहायणाः ॥ अजकपादहिर्वृथाः
धिनाकीचायवाजितः ॥ युवनाधीधनः (येव, कयालीचविर्णयति) ॥ ॐ न्यः यधिमरागध, नूजाधामयनं विदुः ॥ वीनरुधधर्णुध, निविणधमहायणाः ॥ अजकपादहिर्वृथाः
तः ॥ मातः (गीर्था) ॥ निर्मिताः ॥ रुवरागे, गः (गहायनं विदुः) ॥ कवनमत्रासुध, मत्रासुधनमूयतः ॥ मत्रासुधनामतादवा, गहावैसकसककाः ॥ आवह
धवहः (येव, उद्धहसंवहसुथा) ॥ विवहः ॥ धवहः (येव, गथाधनिवहानिलः) ॥ अण्ववधुधिविवाचूतानां सुयनं ॥ ॐ न्यः यधिमरागध, नूजाधामयनं विदुः ॥ वीनरुधधर्णुध, निविणधमहायणाः ॥ अजकपादहिर्वृथाः
यधमालिखतः ॥ तन्मध्ववानूर्ध्वं कूर्क, अन्त्यस्याधनिविन्यसुतः ॥ याकवल्कः ॥ यथावधुधुयदयानि, वासीसिकसुमानिच, गंधधवलवः (येव, धूपादयध
गुणुलः) ॥ मातः ॥ धूपादयागसुवलि, नूयविष्ठाद्विगानकाः ॥ गारुनसुधयत्पाहः ॥ रुलपूयसमन्विताः ॥ ॥ स्कान्दः ॥ दिवाकनककास्यादि, दाययधक
वन्दनं ॥ चन्द्रचरणवचनं, सितावधुधुयदयानि ॥ कूर्कमनसुयक, वन्दनं जीवसोमयाः ॥ अगर्भचन्दनं दद्यात्, नाद्रकत्वर्कजधूवाः ॥ यदवधुधुनिय

व्याधि गायत्र्या धूपमादहत् ॥ नवः कूर्चदूर्चधूपं धानिनस्तुष्टं गीता ॥ लोमसर्कनसंवेव अगुत्रधूपं स्मृतं ॥ सिद्धकं गुनवदद्या कुकविल्लागुनीगथा ॥ गु
 तुलं मन्दवानु लाकानाहायकगवः ॥ कूर्चसल्लकी नियसि ॥ सिद्धकं सिद्धानस ॥ उदिवस्यति मनुष्य दीर्यदद्यादतीति ॥ गुणैर्दनेन वदद्यात्सामा
 यद्युतयायसं ॥ लाहिताय रुविष्यान् वृक्षाय कीनवाष्टिकं ॥ दध्वा दनेन गुनार्दद्या कुकाय च दद्यादने ॥ मिश्रितं तिलमाषे च नैव घनं नाने च नाना
 मंसो दनेन दद्यात्कृताश्विना दनेन कथा ॥ रुविष्यान् मूल्यनादिति लमाषे मिश्रितं अन्नमिति ण्य ॥ नैव दद्यानि मात्स्यायि ॥ गुणैर्दनेन वदद्यात्सामायद्युतया
 यसं ॥ श्रीगानकाय संयाव वृक्षाय कीनवाष्टिकं ॥ मसूनां च कूजदद्यादिति कचित् ॥ ०४ अस्मिन्वा ॥ ० मसूना मिश्रितमनेन दद्यादित्यर्थः ॥ दध्वा दनेन कुजी
 वाय कुकाय च दद्यादने ॥ धने धनं यकृणन् माजं मांसं च वाहवः ॥ चिना दनेन च कुरु ॥ सर्वैर्दनेन च यत् ॥ विनायकादि पूजासूनाय च चन्दनादीनि
 दद्यात् ॥ दूष्यानि गायत्र्या धूपं च दनेन च विलयनं ॥ चतसृषु लोकेषु नैव दद्यात् ॥ सर्वेषां लाकया लोनां चन्दनं च विलयनं ॥ गायत्र्या धूपं दद्यात् ॥
 द्याहुन्तुलधूपकं ॥ दीर्यं गायत्र्या धूपं नैव दद्यात् ॥ मित्यत्यल्पनिमला दाहता वचनात् ॥ उक्तानामलारुयथालारुमृदुकालारुवैरनिधि
 ॥ ४ पूजाविधेया ॥ गुरुसमिधायारुवल्कनाकांकि ॥ यलाग ॥ खदिनस्त्यामा ॥ गर्भथयि यत् ॥ डोदुम्ब ॥ धमीदूर्वा ॥ कृष्णसमिध ॥ कुमा ॥ उर्क
 कस्य त्वष्टा मष्टा विंशतिववा ॥ सातव्या मधुसयिस्था दध्वा कीनवायूता ॥ ॥ अथ तुलादेवतसंतिमाला कथानि गणविन्दयति मार्यच

नाग ॥ अथ धर्कगदामूर्ध्व दक्षिणैवामथाऽकुमाता उर्ध्वं खमधऽयद्यं (गाविन्दऽकविलंगकऽ॥ ग्रीष्मादियतिमाविश्वकर्म (लाका ॥ पूर्ववतिवति
 नरुच वृषरुचुचुलुचुका कयालवाविश्वलुद्धै रूषधऽयवमध्वनऽ॥ दशाध्वनथगऽसामा गदावाविश्वनयदऽ॥ अवद्वविश्वदृष्टा धजवा
 नीसमीनलऽ॥ नकवधुलिनयना द्विगुजाध्वन्यमौलयऽ॥ जटिलाध्वकुरुया नूडावाधधनूर्ध्वनऽ॥ सूर्यविश्वकर्मयतिमाविश्वधम्मतिव ॥ नविऽ
 कार्यऽगुरुमध्वऽ॥ सिंदूवावृषसुधरुऽ॥ यद्यासनऽयद्यकवा रूषितावधनाधनऽ॥ विश्वकर्ममुकर्तुयाऽ॥ मध्वलानधनाधनऽ॥ सैर्दधवाविश्विगुठ
 रुजामूर्तिव (धामुखऽ॥ गुरुयतिमावकाधुयना (ध ॥ योगमध्वनऽ॥ यीतवयूऽकिवीटी चतुर्गुजादवगुनऽ॥ यगानऽ॥ श्रीगिनामिधतिमाविश्वकर्म
 य ॥ कमधुलं सुर्वचैव धर्कधम्मयविकुमाता कलयंती गिनानामऽ॥ नागविममनऽ॥ याधयध्वाग्निनामावि कलयनिजयसुर्ग ॥ धर्क १२
 चयूरुर्कचैव कुमादवकमधुलं ॥ अनयाधमिलितयाधवतर्ल ॥ यजायतिधतिमाका ॥ विश्वधवलकधमादयमऽ॥ विश्वधवाधुसर्वयि द
 क्षिणैवाधयाधयऽ॥ कुरुयावामथा (लीच सुधवासनयाधयऽ॥ सर्वदधकुरुर्दको वसुऽसत्यऽ॥ कालकामो धूनिलाचनी ॥ धनूवार्धवधति
 विश्वधवादधसुताधतिवायूयनाधता ॥ विश्वधनूययुजाति समी चर्कन्यलकधसिद्धार्धसैरितायी ॥ चर्कन्यनामाविश्वया गजवकुतायानितऽ॥ याधरु
 सर्वजीवात्मा धनूवीर्धचर्गखर्क ॥ कूधनवययाधच चिकाननमहाधुविऽ॥ धार्धचर्ककिगलयं कूधुचदधरिऽ॥ कर्धऽ॥ धर्गुनीधवता ॥ अनयाव

विमिलितयाः॥ चित्प्रतिमायमदीयिकायां॥ कृण्विष्टनयमस्तु॥ चित्तव॥ चित्तुयागिष॥ सीमालक्ष्मं वक्राद्युपना॥ यीगान्नव॥ यीगवयू॥ किनीटी चतु
र्भुजादं च धनश्चदात्री॥ चर्मसिद्धत्सामस्तु॥ सदानन॥ सिंहादिबूटावनदावूधश्च॥ धर्मयुतिमाविष्णुधर्म॥ चतुर्मखश्चतुर्वक्त्र॥ सिगमाल्य॥ सिगान्नव॥
सर्वरुवधवान् (ध्वजा) धर्म॥ कार्याविजानता॥ दक्षिणैवाक्रमालाव॥ तस्यवामस्तुयूक्तकी॥ ॐ न्याधिवनूषलक्ष्मणानूकानि॥ मिणस्वयमाहविधकमी
॥ मिण॥ कमलयाविध॥ कमलासनसंस्मिता॥ द्विगुज॥ ध्वजमूर्तिश्च॥ सर्वलाकहितवत॥ वनूष॥ पूर्ववत्॥ मन्त्रयुतिमावक्राद्युपना॥ दवाजकानय
वाहा दवत्तुसमतजसा॥ जातव॥ यूनूक्तस्य॥ मन्त्र॥ सूर्यवर्चस॥ किनीटी हानकयून॥ कटकादिविह्वलिग॥ स्वप्नचर्मधनानिर्णय॥ कस्यानूचना
॥ सदा॥ धनं सवूर्यशीघ्र॥ कस्तुमादिगनर्णव॥ गदिनं यीगविगदं॥ यूप्यकस्तुधनाधर्क॥ व्ययक्तिवसखसदा॥ गन्धर्वस्वयमाहयम॥ वन
दारुकलाकानां॥ किनीटीकृणुलीगदी॥ कार्य॥ सूत्र्यागन्धर्व॥ वीणावाद्यनस्तथा॥ वनूष॥ पूर्ववत्॥ विष्णुलक्ष्ममूर्क॥ जगधमात्मानूकत्वानावधका
ॐ तिवक्त्र॥ मंतयमध्ववर्धायाउत्तानचक्रनिर्मधियुक्तावा मात्स्यातग॥ गत्सर्गप्रकन॥ वदयमाधर्कवशां॥ नजारि॥ यंचवर्क॥ मधुलवर्धुय
त्याह्ला॥ नन्यूननाधिकं क्वचित्॥ जालिचू॥ धुर्व॥ ध्वजं॥ कोर्णुं॥ लाहिर्गवत्॥ यीतीनिगारुर्वर्क्य॥ कर्णुवेदयरुसज्जं॥ हनिर्गविल्ववणात्कं॥ मधुलार्थ
वज॥ ह्मर्ग॥ उधनं॥ द्वासनं॥ त्वत्॥ न्मानस्तु॥ ध्वजस्तु॥ पूर्व॥ यसानयत्तु॥ मृगुर्ध्वयथारवत्॥ संवक्षमस्तु॥ मंकयद्विदनामग॥ याम्यचार्यक

यदव कोवर्नसंयसानयत् ॥ का (ष)स्थामीयत्सुया दहविन्दुचुष्टयात् ॥ सर्वतः समतां वृद्धा खिणुसूगनिवातयत् ॥ चतुर्दिक्षु वसार्थे वृत्तं सूगमासुल
 यत्समी ॥ अष्टोत्तमन्यकृत्वा मधुलकुनीयसि ॥ सूगद्वनरुजलाव रुस्याद्वनयूनसुतः ॥ तस्यायद्वनसंरुद्धं सर्वविंदुशिर्वाकयत् ॥ अंकयः ॥ स
 मतां कृत्वा खिणुसूगं यसानयत् ॥ उर्वविरुद्धतत्सूगं मूरायामष्टमसमी ॥ तस्मिन्नादिसिद्धार्थं काष्ठकानि विलाययत् ॥ यं किञ्चन्यासुचद्वानि
 द्वितीयासुद्वयं द्वयं ॥ मध्यवकीनिकाष्ठानि लायनीयानि दुर्लभा ॥ काष्ठजातानिकाष्ठानि कथालार्थं न लाययत् ॥ गणर्थं प्रविलायानि यंच यं
 चतुर्दिकः ॥ अतः ॥ अष्टादशकानीह काष्ठकानि हितानि वै ॥ तेषां च त्वानिमेषानि त्यक्त्वा (ष)स्थानि लाययत् ॥ तद्विलायादुवत्सीतं चतुर्मुखं सम
 कतः ॥ मानसूगमथ दाय देविकः ॥ कटिनीकथा ॥ उक्तः ॥ सूगमावाय मध्यसंयानवाहिना ॥ अलानिवदिः ॥ यथा त्याकायी ॥ १० समकतः ॥ १० म
 यदयसंयान सूगकं खटिकाचिर्तं ॥ मधुलं जायतस्मा त्योस्मिन् सर्वतः समं ॥ चतुर्मुखं चतुष्पादं यद्वक्तुं तथयूनः ॥ चतुर्मुखं तुल्यं मध्यं कुर्याद्वि
 मधुलद्वयं ॥ अं तुलानि चतुर्विधं वहिरुस्यापि मधुलं ॥ ततः ॥ अष्टादशसिर्कागेः ॥ यद्वक्तुं विराजयत् ॥ दिष्टिदित्युक्तं थानिर्यकं खिणुसूगं ददिकः
 ॥ उर्वसकलमासूगं मधुलं वदिमध्यगं ॥ नजः ॥ यार्ततः ॥ कुर्या दयसंयकनवतु ॥ यथर्मं कर्तुं काविर्वा सिगननजसालिखत् ॥ यथात्सं पूर्ययीत
 न याहिनादकि (ष)ननु ॥ तु कृत्वा हितयीत न कंठनादि द्वितीयक ॥ दलसन्धिगता नखाः ॥ तु कृत्वा कां तुलसूवताः ॥ दलान्याकाष्ठं तु कृत्वा दद्यादण्य

पाटली॥ दलानकनालंकृष्णन नजसाकादयरुत॥ यज्ञस्यावनर्धंशुर्लं नव्यासममनूरुर्म॥ अग॥ पर्वलिखवृकं पंचवर्धुसमूहली॥ आमापीतानूध
लेता नमस्तुलागयवाकृतीन॥ आनासमालिखरुत दधुकारि॥ सुगारुनान॥ आनाकनाधिसर्वाधि यथा॥ गारुविहययत्॥ नजालि॥ वागुलि
॥ यत् चकधनावदिलिखत्॥ सितनूध॥ आमनहिता॥ कमदूर्वला॥ चकस्यवाकृती॥ दीर्घं लुपयत्॥ आमवर्धुकी॥ नजालि॥ नयादिहू नखादद्या
दिदिहूवे॥ चतुनमालिखदूर्वा॥ सितननजसात॥ वल्लीतिलकायागधि दद्यात्पीठय॥ थक्या॥ डयपीठं हनीयन्तु यथा॥ गारुविहययत्॥ ग
गादनाधिवत्तानि नखयासितयालिखत्॥ दीर्घं॥ मसितरुनिगानिदानस्यास्यननाधिवे॥ पूर्वदिक्कमयागन नजालि॥ हयथत्थक॥ मारुकीनक
मा॥ ग्रयं॥ रुनिर्गनेर्मतकथा॥ वायव्यं॥ आमवर्धुर् मेगानंधवलकथा॥ कथाला॥ काधर्मकीधु॥ वर्धुगितयलुपधा॥ चतुनमालिगीनखा॥ वाकृदद्यात्सम
कत॥ ति॥ वदयुमाधकीवदसंखा॥ कमधुलं चत्तानिमधुलानीत्यर्थ॥ यदुक्कचित्कधुकाकसनदलदलागवदिमधुलनूर्यं मधुलं पंचकमूकं गदल
दलागयाविरागतात्यर्थकी॥ वर्धुयनचयत्॥ दलागकन॥ धकृठवत्कृणयनिमार्धनावधकी॥ मानाधिकरुवडागं॥ त्याद॥ प्रकन॥ धनकृधुविष
यत्वात्॥ निगदनिडाप्रधानमिगियणचकं लिखनीयं॥ तल्लानमित्यर्थ॥ उत्तमानसूण॥ धनि॥ उत्तस्यधाठगानस्यमानसूण॥ गचतुर्दलमितिदिमादन
॥ गिरुलमितिमदननच॥ मशंसूधमशुलत्वंत्यर्थ॥ धीसूँसूँखटिकायूतसूँ॥ कनीयसीतिकनीयत्वंमधुलानकायकया॥ अष्टरागकनध

[illegible]

निसयकृपाणां सविष्टनाभिः। हस्तयमाणां नितिलाक्ष्ययूषधूपायनाभिगुणारुनानि। पूर्वार्धे नरुहसुमितावददीपहादिदवधनयूजनाय। शूर्वाध्वनवध
निवायूतानां तेष्वेव कार्यं हस्तमाल्यवर्कः। लाकणवधुः ४ यन्त्रितः ४ यताका मध्यध्वजः ४ किंकिणिकायूतः ४ स्यात् ॥ दानवकार्या विचितावधानि चत्वार्यपि
कीनिवनस्यतीनां। दानववृक्षं रुद्रयमणकार्यः सुगन्धधूपां वनवत्तयूकः ॥ शककूदी चन्दनदवदान् श्रीपद्मविल्वपियुकां जनानां। रौरुद्वयं हस्तयू
गवस्वार्गं हस्तामर्शयं च कनाक्षिर्गवः ॥ गदकनंदहस्तचतुष्टयं स्यात् दध्नाहर्गवर्गवर्गं गमवः। समानजातिश्च तुलावर्लया हौमनमध्यधूययूका ॥
देध्यासिहाहस्तचतुष्टयं स्यात् दधुत्वमस्याश्च दध्यांगुलानि। सुवर्धुयगारुनधावकार्या सलोहयागद्वयधूंस्वलारिः ४ यूता सुवर्धुनच वत्तमाला वि
ह्वयितामाल्यविलयनार्या ॥ चर्कलिखद्वानि उगर्गयूकं नानावजारिगुविषयकीर्णं। विमानकं चायनिर्यं च वधूं संस्मययत्यय हस्ताय (हो) रि ॥
शूर्ध्वलिजावदविदश्चकार्या ४ सुनूयवयान्धयणीलयूका ४। विष्मनदका ४ पटवान् कलायचार्यदण्डगुरुवादिजन्दा ४। गुनधवदानविदार्यदण्ड समूहवः
नीलकलारिभूयः ४। क्रूकः ४ यनाधारिनातिदकः ४ य सन्नर्गरीवसनस्यतीकः ४। सिताविनः ४ कुलुलरुमसूत्र कयूनकं अरुवधारिनामः ४। पूर्वधम (ध) दवि
दारुवर्ता यशुर्विदोदकिणतश्चकार्या ॥ सुधोद्विजासामविदोचयश्च दाधर्वधवृहन्नतश्चकार्या। विनायकादिग्रहलाकपाल वस्त्रकादित्यमनूदनानी ॥
वक्राचूतं शार्ङ्गं वनस्यतीनां स्वमकुताक्षामचतुष्टयं स्यात्। जयानिसूकानि गयेवतया मनूकम (वे) वयथा सुनूयं ॥ दामावसानकृतहृयनादा गुनगृही

लावलिपूषधूर्यः आवाहयत्ताकयतीन कुमल मलेनमीरियरुमानयूकः॥ उक्कहिसर्वीमवसिद्धसा (को) वरिष्ठगावजधनामवगः॥ सर्वीष्टमानासुवर्सा
 गलेन वकाधननारुगवन्नमस्तु॥ उक्कहिसर्वीमवदवावाह मूनिपुवीने वरिगारिशुष्टः॥ गजावतालाकगलेनसाध्वं ममाध्वनवककवनमस्तु॥ उक्कहिवे
 वस्तधर्मनाड सर्वीमवेवर्चितधर्ममूर्तः॥ गुरागुरानन्दुचामधीग विवायनः॥ याहिमखनमस्तु॥ उक्कहिवकागलनायकस्तु विनालवतालविनाच
 संधेः॥ ममाध्वनयाहिविनाचनाथ लाकधनस्तु रगवन्नमस्तु॥ उक्कहियादागलवानिधीना गलेनयर्जन्यसरासुवारिः॥ विद्याधवन्दामनगीयमान
 दाहित्वमस्मान्गवन्नमस्तु॥ उक्कहियरुममवकलाय मगधिवूरुः॥ सहसिद्धसंधेः॥ यासाधिवः॥ कालकवः॥ सहाय गृहाणयूजार्गवन्नमस्तु॥ उक्कहि
 यरुधनयरुवका विधत्स्वनकरुगलेनसाध्वं॥ सर्वविधीरिः॥ पितृरिः॥ सदेव गृहाणयूजार्गवन्नमस्तु॥ उक्कहिविध्वननकिशूल कयालखद्योगधन २२
 साध्वं॥ लाकधनस्तु वनयरुसिद्धे गृहाणयूजार्गवन्नमस्तु॥ उक्कहियातालधनामवन्दु नागगलाकिन्नगीयमान॥ यकानगन्धामनलाकसाध्वं मनस्तुन
 काधनमस्तुदीयः॥ उक्कहिविधाधिवगमूनीन्तु लाकनसाध्वं पितृधवतारिः॥ सर्वसुधनसमिगपरावा विनाधवक्तुः॥ सतर्गविवायः॥ उलाकयानिरुता
 नि क्ताववाहिवनाहिवः॥ उक्कविष्णुलिवेः॥ साध्वं वकाकर्वन्तुतानिमः॥ धवदानवगन्धर्व यकनाकसुपन्नगः॥ जययामनवागवा धवमातनवचः॥ स
 र्वममाध्व ननका कर्वन्तुचमूदान्विताः॥ वृत्त्यावाकसुनान्दद्या दलिक्रयादमरुषर्षः॥ कृष्टुलानिचसूणसि हेमानिकटकानिचः॥ गर्थगुलीयविग

वि. वासीसिंहायनानिच॥ द्विगुणं गुणवदद्या दूषणाकादनादिकं। जययू० नानिकाध्यायं जायका० सर्वतादिर्ण॥ तथापि तासु त० सर्वं कृत्वेवमभिवाप्त
 नं। आदावकचमध्वच कुर्याद्वाक्कववाचनं॥ ततमंगलशब्दन स्तापितावदयंगवेष॥ त्रि० युदकिं धमादृत्य गृहीतकूसुमांजलि०। पु० कूसाम्भवास्तु तां तुलामे
 नूमक्तुयत्। नमस्तु सर्वदवानां। शक्तिस्तु सत्यमाशिना। साकिरुत जगद्वारी निर्मिताविद्यया निना। उक्त० सर्वसत्यानि तथा नृगणानिच॥ धर्माधर्मकृतां न
 ध्व स्तापितासि जगद्विता। त्वं तुल सर्वरूपाणां। युमा धमिदकीर्तिता॥ मां गालयती संसावा दूधवस्त्रनमास्तु। या सोतत्वा विद्यादव० पून० व० यवविं०
 क०॥ सवसा विधिना दवि त्वयि तस्मान्नमानम०। नमानमस्तु गविन्द तुलायू नूवसंरुक्। त्वं द्रवता वयस्वात्मा नस्मात्संसावसागवात्॥ पूर्वकालमथासाद्य
 कृत्वेवमभिवाप्तनं। पून० युदकिं धमादृत्य तां तुलामानूदद्व०॥ सख्यं चर्मकवच० सर्वरुने वस्त्रविता०। धर्मनाजमेधादाय हेमं सूर्यधर्मगां॥ कनार्याव
 दमूद्विस्थां यन्धनास्तु नूवसंरुक्। तथा यव तुलारां ग न्यस्युर्द्विजयंगवा०॥ समादृत्य विक्रियाव त्कांचनं चाति निर्मलं। वृद्धि कामस्तु कृवीत रुमिसंस्तु
 नन० व०॥ कवमास्तु त० स्त्रिया पून० व० मूदीवयत्। नमस्तु सर्वरूपाणां साकिरुत सनातनि॥ यितामदनदवित्वं निर्मिताय नमस्तिना। त्वया धर्मा
 जगत्सर्वं ससुखावनजंगमं॥ सर्वरूपास्तु रूपास्तु नमस्तु विद्यया विधि। तथा वगीर्य गुणव पूर्य मध्यर्धं निवदयत्॥ जल्वि (श्रावणमर्धच दद्याद्द
 कपूर्वकं। गुणव अमन त्तानि जल्वि श्रावणमर्धच दद्याद्द। या यत वामनूक्तं तथा न्याया विदाययत्। दीनानाथ विधि श्रादीन् पूजयद्वाक्कवेष० सह॥ नचि

नैवावयः सह सुवर्णं धातुं वृद्धं तिष्ठतु यावदयस्मा क्कवाधिकं नृणां ॥ गीर्ध्वं न स्वीकृतं ॥ कुयः ४ प्राप्तिपूष्कलं ॥ अननविधिनाय सु तुलायुत्र
 समारवत् ॥ यतिलाकयविस्तृतं यतिमन्त्रकनं वसत् ॥ विमाननार्कवर्धुन किंकिणीजालमालिना ॥ पूष्कमानासुनालिध गताविष्णुपूषं वज्रत् ॥ कल्पकाटि
 धर्तयावत्तुलाकमदीयत् ॥ कर्मकयादिहयूनं तु विनाजनाजा ॥ ह्यालमौलिमणिर्वज्रितपादयो ॥ ७ द्वाचिता रुवतियक्तुं सहस्रयाजी दीकयताय
 तित सर्वमदीयलाकः ॥ यादीयं मानमयि यन्मतिरुक्कियुक्तं ॥ कालान्नस्मवतिवाचयतीहलाकः ॥ ८ धातिय ० तीनु समाननूपः ४ प्राप्तिधामसयूनं दन
 दव तुष्टं ॥ ॥ आद्यं सर्वमहादानपुक्रुतिरुतमिति दामादव ॥ तन्न ॥ द्वादशं विश्वचर्कं वल्यु द्वादशं ल्यस्यानूपयत् ॥ १० पुक्रुतित्वं त्वत्तुल्यकन (धवद्रुध
 मीस्त्रानादवसिद्धति ॥ अतः ४ पुथममित्यर्थः ॥ तस्मादित्यनन (गाविन्दादिगुयपूजासर्वमहादानांगत्वं नाका ॥ अगुदानकुमानकीर्तनार्थः ॥ नत्वन
 षानं कुमः ॥ रुतरुदनपुयागविधिरुदनच काम्यद्विवेत्तुमाकांकारावात् ॥ ११ धामन्यतर्मकुर्या द्वासुदवपुसादगत्तुतिवचनाच्च ॥ वस्तुतावचनमे
 वेतधामनियमनानुष्ठानवाधकं ॥ अन्यथानुष्ठितपुक्रुतर्विकृतावधिकानित्वन तुलादानस्य सर्वदानपुक्रुतित्वनाकृता तुलादानस्य दानान्ननधिकानित्व
 प्रसंगात् ॥ चतुर्दशाननमिति ॥ चत्वारिरुद्रादि (गारुनानि अननानि द्वात्रिंशत्यर्थः ॥ तावदमिति ॥ संरुद्रयनिर्घृरुलकमित्यर्थः ॥ सानंदं ॥ संपू
 र्णं कृत्वा नीति ॥ जलपूष्णानि कलषवर्गीत्यर्थः ॥ महासना नीति ॥ हावुक्कापवणार्थमासद्वयं वीति ॥ सतामिति ॥ आद्यं कृत्वा नीति कृत्वा नीति नूपयतामुया

एदययूतानि॥ सयसूयागविश्वकृष्णादीनि काष्ठमयानि॥ नचतामयत्वं आकृष्णादिद्वयं रुवत्विति वाच्यं॥ ततः काष्ठमयत्वविधानेनाविनाशसंरुवविना
शयोगात्॥ सविष्टनासिसकृष्णानि॥ अथवातरुद्वित्विकमधूयकार्थं विष्टनसहितानि॥ अननचकृष्टुसमीपमधूयर्कः कार्यंतिद्यातिर्त्तं॥ वृष्यति॥ व
ह्निमत्त्विकयूजार्थकयूयधूयाद्ययदानयूकानि॥ पूर्वोक्तनंतिमहावद्यां नीलान्यामित्यर्थः॥ तल्लक्षणीपूर्वमूर्कः॥ एहादिति॥ अगादियदनाधिद
वतादि॥ अर्चति॥ अर्चयतिमा॥ तल्लक्षणां नूकानि॥ एतनेववक्रणिवायूतानां प्रतिमानियमः॥ रूलमाल्यवस्तेवितिर्गंधादीनामययल्लक्षणी॥ लाक
॥ लाकणवस्तु॥ बागुका॥ मात्स्यानूकत्वात्पूर्विकाधजानावध्यका॥ यत्रित॥ मधुयसर्मतात्॥ यताकालकलमूर्कः॥ दानवचितिकीविवनस्यतय
॥ पूर्वमूर्का॥ दानवूर्कं रुद्वयमिति॥ सर्वद्वानर्कं समीपं ल्यर्थः॥ सुगन्धव्यादिसमस्तयकानां यल्लक्षणाथमिति कचित्॥ अथवभुयथायतानां
वर्कं शयकनधानीत्याह॥ तन्मन्त्रानर्कं कुर्यादिति सामान्यतडकं तुलातानर्कं विषययति॥ भाकति॥ भाकः सायः॥ गूदी गूदी॥ यूरजीव
॥ नूयनानायायः॥ जीयर्कं रानी॥ प्रियकस्तमालः॥ कदम्बं नूतिकचित्॥ अंजनां अंजनां कंचनानुल्लापणं दृक् विषयः॥ रूरुद्वयमिति॥ नू
दं च रूरुद्वयं पूर्वप्रश्नमयादं किं (लाह्वयार्वा निखयं॥ दक्षिणसूवर्णस्या दूरुवदनवाधियं नूति (गयथवाक्कवस्यदानार्थं उच्यमानाय पूर्वविक
नूयाह्वमं नूति स्कात्तस्यच मात्स्याविनाशः॥ अथवातं रूमध्वगं॥ उक्तिर्गूरुमूयविवर्तमानं॥ तथाचसकस्तु रूरुमध्वद्वयं निखननं॥ एकद

[illegible]

चक्रमितिषाठ्ठावमित्यर्थः॥ यथार्थमिति॥ आठ्ठावयुष्यविकीर्णकृत्यदित्यर्थः॥ तन्निर्मोदीयागुर्क॥ हामचतुष्टयमिति कृष्टुचतुष्टयारिषा
 यी॥ हामचतुष्टययथाष्टुडवमनादष्टाश्रुतिषुविधीयत॥ मनुस्यदवतायाथप्रजापतिवित्तिकृतिवित्तिकृन्दागवनिषिष्टात् श्राद्धमवयुष्टत
 गथापितिलाष्टयुष्यधूपायदानादीत्यरिषाततिलानां प्रवर्त॥ कात्यायनः॥ यावत्प्रतिर्द्विदशयव्युनिकानसादिनाचकुवमाणयुनिका॥
 देवनतीर्थेनचक्रयतद्विष्टसंगविषिस्वविधिं तच्चयाचक॥ विष्णोश्चागारित॥ उत्ताननेवरुक्तेन श्रीगुलाग्रघयीतिर्गैर् संहत्यागुलिया
 हिस्तु वाग्यताश्रुयाद्विष्ट॥ दवीयूनाहामराजनकालच संख्यायुक्त्यावधि॥ श्रावकः पूनवाचाम दन्युत्तुसकृत्सकृत्॥ गणाधियतयदया
 यथमातुवनादृतिः॥ अन्यथाविहर्लविष्य रुवतीदनसंघयः॥ तर्जुवहामायहादिपूजायां गतमष्टाधिकंरवतु॥ अष्टाविंशतिनक्षीवा यथाशक्तिविधीयत॥ अष्टा
 रुवसहस्रंवा तत्संख्यापविकीर्तिता॥ अष्टाश्रावकान्तरगतमष्टाविंशत्यष्टान्तरमान्तरयानादनस्य॥ अकस्यांवागौकर्तुमशकत्वात्॥ अष्टाष्टमप्रयनप्रमत्तुवा
 नक्षानकर्वमादृतिषु कयः कार्यं नृत्तिकवित्॥ सचयुतिर्कृष्टुप्रत्यादृतिर्कृष्टुमशकत्वादकयवहामावैरु कालकार्यः॥ तथास्तान्तरमुववृष्टः गजाश्रुतादिः
 त्रियंरवतु॥ तुजानस्ययमत्तायू सुस्मान्नवाहवशिषू॥ स्वमनुगन्तिसुस्वशाखीयमन्त्रेनित्यर्थः॥ तत्तदवताप्रकाशकंनित्यं॥ जयानीतिहामकालजयानी
 त्यर्थः॥ गन्धयुष्टेनलं कृत्यदानयालान्मननः॥ युष्टमितिगान्धूया दाचार्यस्वरिपूजयन्॥ यजधमितिचवूया द्वाग कान्यूननवतु॥ उत्कृष्टमनुजयन् तिस्र

धमिति जायकान् नूति तजा (ग) त्स्मर्त्तु मात्स्य हाह सा दचयति जायकाना नियाग दर्शनात् ॥ यथा स्वयं यमिति दण्डं च यं च मित्रादिगुरुस्वयं यमनतिक्रम्य
त्यर्थः ॥ सा मावसानं नूति श्रुत्वा वाहनयदं पूजनस्यायुष्यलक्षकं गृहीत्वा वलियुष्ययुष्यमिच्छुयकमात् ॥ नूदं वावाहनादिमहावदः पूर्वदिष्टिति दामाद
नः ॥ श्रुत्वा यजमानयुक्तं नूत्य ननतस्या यावाहनादिकर्तृत्वं ॥ अन्यथा नूत्यावाक्यसूत्रानुदद्यादिति (ग) दमस्य वदमि त्याद्यणिमर्गं धनययलः ॥ ऐलाक
यानी त्यादि ॥ नूदं च पूजनमावावा न्मधुय पूर्वदानीति दामादनः ॥ तच्च मन्त्रेन वनमन्त्रनाम्नाः समुच्चयः श्रुत्वा कल्यनमाना रावात् ॥ कचिदुपत्यकम
वर्त्तुलाक (ह) स्य स्ववन्त्य नूति कर्मण पूजनमादः ॥ द्विगुणमिति द्विगुणमूल्यकं तत्संख्याकं वत्यर्थः ॥ जययुनिमि श्रुतिवासन समाकौयनर्जययुनिम्यर्थः
॥ तृणाविता नूति ॥ उवमधिवासनं कृत्वा तसर्वं तर्जुनमधुयडमिताः स्यनित्यर्थः ॥ उवाविता नूति वा (०) ययमवार्थः ॥ अथवा कृता यवासा नूत्यर्थः ॥ अन्वा
त्वा दोरु सद्यायधिवासनं ॥ सद्याधिवासनमपि कुर्याद्याविकलक्षिय नूति दामादनीयवचनात् ॥ उत नायनाग दाववि सद्याधिवासनमिति दामादनः ॥ श्रु
धिवासनं षडस्य वासवाचित्वादिना कवदानमिति द्वादशकालमिति सर्वनिर्वक्षः ॥ विहचनणा सु श्रुधिवासनं षडस्य श्रुधिवासनं कदवा श्रुमिन्नितिकर्मयाग
बृहत्वनततामंगलं षडनत्युततः षडस्य श्रुधिवासनाद्यं वदितानं कुर्याद्यावित्वादानानामकाह साश्चत्वमिति मात्स्याय नूति श्रुः ॥ आवावितिकुर्या
दिति (६) षडमध्य श्रुधिवासनं समाकावित्यर्थः ॥ नूदं वाधिवासनस्याहो नाहुनाधनत्वात् ॥ अन्यथा तदानीमव ॥ यमः ॥ यथाह वाचनं देव वाक्मणस्य वि

धीयता ॥ तदवनिनांकारं कुर्यात् करिष्ये ध्या ॥ ततः ब्रूयादिमंगलशब्दामृदंगमदिधनिमनु धावध ॥ स्त्रायितं ब्रूति वेदिकयो न व मन्त्रे ॥ १ ॥ नानि कलना
 दक नारिषिक ब्रूयर्थः ॥ अरिषकदं ॥ मधुयनरा ॥ ॥ अथ यजमाना गृहवद्या ॥ यागुदीयां चोदं ॥ ब्रूयात् प्रलायनवचनात् ॥ अनूमन्तु ध्वय
 धा इव विष्टनकर्तव्यं ॥ कसूमां जलं चानूमन्तु ॥ ॥ अथ नृत्तुला यत्रिद्विधत् ॥ अन्यथा विनियोगात् ॥ पूर्वकालमित्याद्यनुवादः ॥ यदकिं कृतं त्रिविधं
 पूर्वकीं संवत्सरा ब्रूति कचित् ॥ अनुरुदिति उक्तं नृत्तुलक ब्रूति ॥ ॥ दक्षिणेन सूवर्षु स्यात् दक्षिणवदननाधिय ब्रूति ॥ गायथ वाक्कृष्णात् ॥ सखप्रतिय
 द्दृष्टि कर्तुं विषयं ॥ नृत्तुस्वप्नादीनां वाजधर्तुयात् ॥ नास्तीति उक्तं दानानिर्नदिना कथितानि च ॥ तुलाधिना दक्षिणानि नृत्तुतानि यथा तथ ॥ आवाहय
 द्विधानन नृत्ता व्यायन वे नृयमिति लिंगात् ॥ पूर्विका मलुकुर्वीत् ॥ रमिर्हर्तुन नाधिय ब्रूति मात्स्याच्च करिया धामवतुला दानादावधिकान ब्रूति यतान २६
 वधुना मागमा धां च वा तुर्वर्ष्ययुषिष्ठिन त्ये वा तुर्वर्ष्ययदन सर्वेषामधिकान वाधनात् ॥ अथ वाजयदीर्गसमवायन करिष्यद्वदजा वाजयदीन
 नाधिय नृत्तादियदनुयागिकत्वात् विनृद्धमव ॥ धर्मवाजमिति ॥ धर्मवाजं सखनसूर्ये दक्षिणेन ॥ सोवर्षु धर्मवाजं तु सवर्षुत्वात् कवततः ॥ रास्त्र
 नंदक्षिणे चैव सूष्ट्वेव ध्यायत्ततः ब्रूति कामादनीयवचनात् ॥ दनविति तुलामध्यास्ति ॥ गायत्रिमाया ब्रूयर्थः ॥ तता यन ब्रूति ॥ अथाववाह धानक
 नं तता यन तुलाराग ब्रूयति ॥ अनाद्यजमानाधिना दक्षिणानकं सूवर्षु यक्यः ॥ सिध्तिः ॥ तयनीयमगत् ॥ कृत्वा यथा नाल्या न नाधिय ब्रूति ॥ गायथ वाक्कृष्णात्

सुवर्णमानीयार्थदविबुद्धीयष्टिकामवृत्तिगुणरुलसंबन्धः। तावतीर्यत्यादि। निवदयत् सर्वदयस्यैकदासंकल्पकत्वागुर्वर्त्ति ॥ ४ ॥ यतिपादयदित्य
र्थवृत्तिदामादनदानसागवो॥ निवदयत्यस्यदद्यादित्यर्थकत्वासंकल्पद्वयमितिबूयनानायननत्ताकनदधीचत्वादयदमादयः॥ यत्तुगवाचस्यमितिमि
त्रे॥ संकल्पद्वयदानदययसकसकामाद्यीतुलादानमितिवाधितदानेकत्वबाधवृत्त्यर्कतद्विर्त्त्य॥ नाडसूयवत्समूदायनकत्वान्वयसंरुवादिति। धिष्ट
वनधामुजल्लिख्यायनमर्द्धमित्यननाष्टीसंकल्पाविधीयतवृत्त्यादू॥ ४ ॥ यतिमादूचनधामुजकसंकल्पयकसर्ववर्त्तिकरुक्तायनिगुनरुर्द्धकत्वासंकल्प
वृत्तिवदकि तुलागावतीर्यतुलादयमर्द्धगुनवर्द्धमृत्तिख्यादयमिति समूदायार्थः॥ ४ ॥ ग्राममिति॥ नवग्रामावृत्त्यका। उकागुनवसत्विजामकवृत्तिगद्व
यमित्यन्य॥ सर्ववामकवृत्त्ययन॥ श्रुतकचित्॥ श्रुतनग्रामादिदाननयूवकाईर्द्धदाननचविकल्पः॥ तथाचगुर्वर्त्तिख्याईर्द्धनदयर्कि तुतस्याग्रमादि
दत्त्वा तुलादयगतस्यान्यथायीकाकतविरागेनदयमविषयात्। यदुदामादनधामिन्नविषयकगुर्वर्त्तिगुदधानाईर्द्धसंकल्पातुलानस्यदृष्टार्थत्वादित्य
कंतन। तस्यास्यैकनधामनूकानवर्द्धदृष्टार्थत्वात्॥ दीनानाथेत्यादिनाश्रुत्ययदर्शितावृत्त्यादू॥ ४ ॥ श्रुत्यदिनध्यदानवतुलानांगरुतमदृष्टार्थग्रमा
दिदानमित्यन्य॥ दक्षिणात्वनदानमित्ययन॥ कचित्तुग्रमादीनांदक्षिणात्वावधानात्॥ आत्मात्मात्मानं कर्तुं दद्यात्सहस्रं दक्षिणाग्रमवर्द्धयति। गायथ
वाक्क। धसाकां कसहस्रवदस्यसुवर्णविषयत्वावधानात्सर्ववामवदानानी सुवर्णदक्षिणायनतिष्ठवधाच्च तत्संख्याकसुवर्णस्यदक्षिणात्वनदानं य

आचम्यमादीदानमित्याहुः॥ अग्निरुचन॥ सहस्रसूत्रं दक्षिणाविधायकं (गयथवाक्कक्षस्यदयदयहृतीयां दक्षिणां पत्रिकल्ययत॥ अनूक
 दक्षिणादानं दक्षिणां वापिधक्तिरुतिस्कादनायसंज्ञानाद्यं सहस्रसूत्रं (सुस्मालनं तद्विषयमिदं॥ नवगयथवाक्कक्षस्य तुलादानविषयस्य
 सर्वदानविषयस्य स्कादनायसंज्ञानाद्यं॥ अस्यापि सहस्रसूत्रं सहस्रसूत्रं तालनविषयत्वनसामान्यं कृत्वा दित्याहुः॥ यत्तुमदननत्त
 (गयथवाक्कक्षस्य संख्या नत्तं वृत्तं गीत्युक्तं तदयुक्तं॥ अमयितदत्तयापह॥ द्यायति॥ अनूक्तानस्यादृष्टार्थत्वादनुद्वयं दानानां दृष्टार्थमि
 तिकचित्॥ अनूक्तानस्यादृष्टार्थत्वादनुद्वयं (स्यायथवाक्कक्षस्य तुलाद्वयमवाप्त्यापि दयमित्यन्य॥ तस्य कचपूर्वकाविशगनास्ति॥ वृजय
 त्॥ दानं नति॥ (गय॥ (गय॥ अग्निरुचन॥ द्विषयं गयं निमा (कामिका कमपि सहस्रं कर्षादि सूत्रं यनिमार्गं मात्स्यानूकत्वात्
 चान्यनानुयसंज्ञानादनावश्यकमिति सर्वनिर्वक्ष॥ गयचाणवियताकायनिमाध्वज तुलागानक्षत्रायादिद्वियमयजमानसूत्रं ध्वज
 यथास्मासुयत्तुलावध्वजवतावाहनाष्टकृष्णादिसर्वमनावश्यकमित्याहुः॥ ॥ वृत्तिधीमन्नानायवरुदसूत्रिसूत्रं गीमरुद्वयं चाननना
 मरुदसूत्रं दिनकररुदसूत्रं विषयं वृत्तायां विषयं वृत्तीयद्वयो तुलादानविधिः॥ ॥ अथ मात्स्याकत्वाच्चतुःकृष्णीयकक्ष तुलादानयथा
 ग॥ कर्त्तुं पुरदिनं महोपदक्षं गत्वा गयति कूर्मवृत्तीः वृजयित्वा तामुवाच वृष्यादियुक्तमर्थं गृहीत्वा॥ अगच्छ सर्वकल्याणि वसुधला

कथानिधि। उद्धतासिवनादह सलो लवनकानना। मधुर्यकानयामय यदूर्ध्वलुरुल कर्ण॥ गृहाणार्थमयादहं यस्मात्पुरुदारव ल्यर्थं दत्तायूर्वा
 कय कानयसमत्वाधीसाधनकृत्वा पूर्वकात्तममधमाधममानानातमं मधुर्यक्यत्॥ मात्मा तुर्विण ल्यथा दधत्तोनाको। मधुर्यकनर्धचयं च
 धं कृविहानवचतुनर्धकृत्वा मधुवकनर्धगुणविहृत्वा कथित्वा तीव्रतुर्ध कृत्वा तयित्वा विहृत्वा कानयचतुर्ण ल्यक्त्वा यंच दत्तान् संरान् दद्यात्॥ ततस्मा
 का (अथ ४) तृतीयरा गद्यातयित्वा मध्यगततत्तं यातयुचतुन ४ संरान् चतुन ल्यक्त्वा दत्तान् निखनत्॥ ततादि कृत्तममधमाधमं यश्च गुलाधि
 कद्विहृत्तचतुर्न गुलाधिकद्विहृत्तमितानि द्वावाहिकार्याणि। ततस्मात्तुर्ध तिर्यक्त्वा निदत्ताम (अथ कलषा कानमूर्धकृत्वा कटं मधुर्यक्य दयत्॥ तता
 द्वावाहिक ४ कनमाणं श्रुत्वा दम्बनप्ल कव टकाष्ट ४॥ कृतान् डरुमादिषु सकषट् यंच दत्तसु माषान् तावदा संरान् निखनत्॥ सर्वसंरानां स्तूलं तृणका
 र्यानि खननं यंच मांशन॥ ततस्माद्वयनिक्रम (अथ रुमादिषु साधद्विहृत्तसवा दद्विहृत्तमितरुलका निदत्ता तद्वयनिर्णखचेक गदायद्यानि कार्याणि। क
 र्म ४ कर्तुर्वा (अथ वत्तगुलानां तचनवांगुलदीर्घा ४। त्वं मधुर्यकृत्वा तन्मध्य सक कर्ना यंच कर्ना वाहकमाणा क्षिणां रुमादिमतवितस्मिमाणा क्षि
 नां वादि क्यत्॥ ततावदधुर्ध कृत्वा नूरुममधममधुर्यया ४ संवानार्थं सयादकनं मखलार्थं चनवांगुलानि विहाय पूर्वदिचतुन साधवत्तु वृत्त यद्वाका
 नाहि सर्वाणि वाचतुन साधिवृत्तानि वाहकमितानि कृत्वा नि क्यत्॥ ततश्चतुन सुयकान ४ पूर्वमूका ४॥ श्रुत्वा चतुर्धुवाची सूर्यं पूर्वत ४ यंचांगुलानि वद्वि

दधंगुल ७

27

[illegible]

निवर्त्ययिकाष्टान्यकजातीयवृक्षजानि। तच्च वृक्षमात्म्यां ह्यया ॥ तत्कुलं तुलासमदीर्घं यथा ॥ किं सूत्रं यदे ॥ संयाच्यं च विंशतिम्
वर्धुं यदेव यथा ॥ तत्सामुद्रलानां सप्तसंख्यां वदन् ॥ कर्मात्यं च वदुः ॥ साद्विप्रोदधौ विस्तारं वर्धुं लयं च वदुः ॥ कुलादित्यागं च वदुः ॥
निवर्णार्थं च वदुः ॥ रित्येन चित्तमाधनं दयलाहं स्वलाच वदुः ॥ यनं तुलायां कवलं वयम् ॥ मात्स्यातासु मया धनानुकां ॥ काष्ठमया च विगौरु
वतः ॥ आध्वर्युः ॥ च वदुः ॥ कुलं यादधमां वानं कार्यं ॥ तगा यजमाना दानादिनात्पूर्वदिनं आचार्यमन्त्रिः ॥ सहायवासको वदुः ॥
धकालो संकीर्णं पुनिलकाधिवस्तुनाधिकवर्णं कमन्वकववासगदूतनाकं वदुः ॥ किं किं जीजालमालि विमानकवर्णकवदुः ॥ सन ॥ पूष
मानात्मकं कुरु विष्णुपूजमन कल्यकादिना वदुः ॥ न विष्णुलाकमदितत्त्वात् दूतने हलोकिकल्यया तमो लिमं विनं जितदादयी ० ॥ अद्वि २२
तसप्तसुयादिदीकयेतायजितमदीयलाक वाजनाजत्वरुवेन कामथ ॥ सुधावा तुला पूषमहादानं यतिपादयिष्यकविष्यं ॥ तदंगगया
ग ॥ ६६ पूजनं ॥ गाविं दामायति विनायकपूजनं पूषादवाचनं माहकां पूजनं नान्दी ॥ अद्वि माचार्यत्विगु जायक ॥ ६० कानां वनं कविष्य ॥ ६० तिसं कल्य
विनायकपूजनं कुरुत्वा वाक्रषा न्वस्तुदिशि ॥ यनिताया मूकदेव तुलादानमर्हकविष्य ॥ तत्तु वना मामनूजानं लिख्यत्वा कियतामिति वाचयित्वा पूषा
ह वाचनादिनां दी ॥ अद्वि तत्तु वक्रषनाम ॥ गागं समुच्चार्य अस्मिन् कर्मणि आचार्यत्वनत्वा मर्हं वृ ॥ ६० तिसं कल्य आचार्यसु यथास्त ॥ ६० ॥ कादीनां वृहस्यतिः ।

तथा त्वं मम यत्कामिना वा यारु वसु वतति पार्थयता ॥ ततः पूर्वक (हु) दामं कर्तुं जलित्व न त्वामर्हं वृ (ह) ण्ति होम (यदि नो) ॥ ज (यद) यद्य यथा का गायतु ॥
साम देवतः ॥ अग्नि (ग) र्मु विवन्दु जलित्वं त्वं मम खरु वति वृष्याता ॥ दक्षिणक (हु) दामं कर्तुं जलित्व न त्वामर्हं वृ (ह) ण्ति होय रुचंदिनी का तना काय रु
चं दः ॥ मेरु रो विष्णु देवता ॥ काशय यत्मु विवन्दु जलित्वं त्वं मम खरु वति ॥ यश्चिमक (हु) दामं कर्तुं जलित्व न त्वामर्हं वृ (ह) ण्ति साम वदिनी ॥ साम वद मुयि ग
का जा गतः ॥ ण क देवतः ॥ रा न द्वा ऊ मु विवन्दु जलित्वं त्वं मम खरु वति ॥ डहनक (हु) दामं कर्तुं त्वामर्हं वृ (ह) ण्ति यथर्व वदिनी वृ दण्ण थर्व वदानू दू रानू ददे
वतः ॥ वेणवाय न विवन्दु जलित्वं त्वं मम खरु वति वृष्याता ॥ तता हो च रुना वा जाय कान् दान पा लां च वृष्याता ॥ ण को सत्यां सर्व्यां सा वार्य त्वि जां वा मधूय
र्कं कुर्याता ॥ ततः प्रथम मा धू लाय नानां ॥ अर्चक ध विष्णु वा ३ ण्ति गृह्णतामित्युक्तं अर्चः ४ यति गृह्णामि ण्ति प्रति गृह्ण अर्हं वर्यं स जातानां विद्यतामिव सूर्यः ४
०० दंतम धिति द्वा मिथामा क शारि दामती त्पद (य) विष्णु व ड य विष्णु ता ॥ उ व म र्च क न या र्घ्यं ३ अर्च्यं ३ आचमनीयं ३ यति गृह्णतामित्युक्तं अर्चः ४ यति गृह्णामि
ति प्रति गृह्णीयाता ॥ ततः अर्चक नै कां न्ये वा रु द ध नि म ध्व नीया कां स्या या रु ध विधा य म धूय का म धूय र्कः ४ यति गृह्णतामित्युक्तं अर्चः ४ मिथ स्या त्वा च कू
वा प्रती क द व स्या त्वा स विरु ४ य स व विना ला य व स व स्त्वा गाय रु ध कृन्त सारु व ल क यन्तु ॥ नू द स्त्वा र्णे दूरु न कृन्त सारु क र्यं त्वा दि त्वा त्वा जा गत न कृन्त
सारु क र्यं तु विष्णु त्वा द वा आ नू दूरु न कृन्त सारु क र्यं त्विति मन्त्रे ४ पूर्व दक्षिण यश्चि मा रु ना मूर्कि विरु न्य स्य रु तं त्य स्त्विति विरु र्धं मू र्ध्वा च म नी य ना मृता

यस्तु नमसीत्याचम्य पूनर्लौकिकादकनाचम्य विना जादाहासातिष्ठान्नाचम्य विना जादाहमणीयति द्वितीयं वाच्यमचम्य मयि जाह ४ वाचाये वि
नाजं ॐ तिरुतीययाचम्याचम्यामृतायि नमसीत्याचमनीयनाचम्या पूनर्लौकिकादकनाचम्य सत्यं य ४ जीर्मयि ४ ययतां मित्राचमनीयनाच
म्य पूनर्लौकिकादकनाचमत् । ततार्चकधामे ४ ३ प्रतिगृह्णतामिह कमाता नूजाधामिति मर्तुं यठित्वा डामूत्तु डतत्तु डतत्तु ॥ ततार्चकार्ययवकु
लकावादि दद्यात् ॥ अथ कात्यायनानां ॥ कर्त्तुं साधू रवानास्मा मर्चयिष्यामारुवन्तमित्याह ॥ अर्चयत्यर्च ४ ॥ ततार्चकादन्यनविष्टना विष्टना विष्ट
न ४ प्रतिगृह्णतां ॐ तिरुक्कतिष्ठतार्चकनदहं विष्टनं विष्टनं यस्तुष्टीमादायासननिष्कायावधामि समानानामूद्यतामिव सूर्य ४ ॐ दन्तममवि
तिष्ठामि यामाद्याये विना जादाह ॐ तिमन्तु हत्यादकवामयादो कालयत् ॥ तत ४ पूनर्नन्यनवाद्युतिनिवदितां विष्टनं वध्मस्मीति यस्यामा कामत् ॥ ३०
ततान्यनाद्यर्च ॐ तिरुगन्धयूष्या कृतकृतिलसर्वयदधिदूर्वायूतं निवदिता मर्त्यमाय ४ सुयूष्यारि ४ सर्वान्कामानवाद्यवानीत्यादाय गिरातमानी
यसमूहव ४ युद्धिष्ठा मिर्वायामविगृह्णत् ॥ अविष्टा अस्माकं वीनामायनासचियत्यय ॐ तिरुमो नितयत् ॥ ततान्यनतिनिवदिता कर्त्तुं दहमाचमनी
यमादाय आमागन्तयनसासुडहजवर्चसा ॥ तं माकुरु प्रियं वजानामवियतिं यशूनामनिर्द्धतनूनामिति सहकाचम्य स्मार्त्तुं आचमनं कुर्यात् ॥ तता
दधिमक्षत्रयमभूयर्कं कांस्थदयाविहितं तिरुनन्यनाक कर्त्तुं निवदितां मधूयर्कं नद्वस्तु मवाद्यामि उस्त्याच कृषायतीक ॐ तिरुद्वमद

वस्यत्वा॥ प्रतिगृह्णामीत्यननप्रतिगृह्णस्यवालोहत्वादकानामिकयानमः॥ वास्याह्वानयत्वाविद्वत्कलुनिष्ठगामीत्यालायत्वास्त्रीर्मगुष्ठानामि
कार्यायागददिनिस्तृष्टयूनवर्षद्विः॥ कृत्वायन्मधूनामध्वर्ययनर्मनूयमन्नाद्यक्तनार्हमधूनामध्वनयनमध्वान्नाद्यनयनमध्वान्नादासानीतिश्रु
नामिकांगुष्ठार्यामन्त्रादृष्ट्यातिः॥ याव्यः॥ (७) अमन्यस्तेदद्यात्सर्व्वेवाशीयात्॥ अथचमवाद्यश्राव्यसुव्रतिमूर्त्तं॥ नसार्भवाः॥ (८) अस्त्वितियुगपन्नासिक॥ श्रु
क्लामाचक्रवर्त्तितियुगपत्तृषी॥ कर्त्तुयाभः॥ (९) अस्त्वितिमन्त्रादृष्ट्यादकवाभः॥ (१०) वाक्कामवल्मस्त्वितिमन्त्रादृष्ट्यावाक्॥ ऊर्वाभः॥ (११) अस्त्विति
तियुगपदून्॥ अनिष्टानिमंगलानिसन्तु॥ तनूस्तन्वाभसहस्रस्त्वितिगीर्वादिपादानकर्मगनिहकार्या॥ ततः॥ कर्त्तव्यस्तुयादिवावाक्कादकायः॥
(१२) नालस्यतामितिबदत्॥ अर्चः॥ मातातृतामिहका ममास्यवदागदतः॥ अथर्वस्तुयाचकस्यनामगृहीत्वा॥ (१३) मित्थ्यांष्टुक्ताडस्तुजात
स्तुत्वित्थ्यैर्वदत्॥ ततः॥ कर्त्तव्यस्तुयादिनिदद्यात्॥ अथसामगानां॥ कर्त्तव्यस्तुयादिमूयतिष्ठतवसिष्ठानिदृदनूद्वयः॥ (१४) अथनूयस्तुन
वि॥ (१५) अर्द्धाष्टुवास्तुयाधनूवरुवद्यमसानः॥ अथस्वतीदूताडस्तुनामूकनांसर्मा॥ ततार्चस्तिष्ठन्नासर्नदृष्ट्यावसिष्ठायशर्व्विनाजसर्न॥ अथ
नायवगानवि॥ अथमहमिमांयद्याविवाजमन्नाद्यायाधितिष्ठामीति॥ ततः॥ कर्त्तव्यस्तुयादिविवाजिकुलोविष्टोविष्टोविष्टोविष्टोयतिगृह्णतामितिद
द्यात्॥ अर्चस्तुयाचकं॥ वसिष्ठाष्टुद्वयोध्वः॥ विष्टवनिवगानवि॥ (१६) अथाडाध्वीसामवाक्कीर्वकीः॥ अतविचकधा॥ तामकमस्मिन्नासनक्लिडाः॥

मयकृतस्यासननिधायद्वितीयं वा दद्यात् ॥ मनुष्यं ॥ वसिष्ठा नूतनं वीर्यं ॥ ॐ या डा धी ॥ सामनाह्नी विष्टिता ॥ पृथिवीमनू ॥ तामय
 मस्मिन् वा दद्यात् ॥ ॐ मयकृतं ॥ ततः कर्त्तुं गन्धदूर्वाकृतपूजायार्थं वा दद्यात् ॥ अथ गृहीत्वा तत्कृतं मयं च न वक्तुं ॥ व
 सिष्ठाय श्रुत्वा यथावत् ॥ ॐ यतादवी ॥ यतिव्यासाय सुतामादिना गच्छतु ॥ अथ सुते पूर्व्ववार्त्तामा दक्षिणं ततो ह्यस्य कालयस्त्रि
 र्मिन्ने ॥ वसीष्ठा रुविगयणी सवदाद ॥ तत्कालं वि ॥ ॐ सर्वं मवन निजं सिद्धं सियमावहायामीति दक्षिणं ॥ वसिष्ठाय श्रुत्वा यथा
 वत् ॥ ॐ पूर्व्वमन्यमयनमन्यमूरी वा दत्तवन निजं वा सुस्य ध्वा डरुयस्यावतू ॥ ॐ ॥ ॥ ततः कर्त्तुं सकाचननजलनतस्य वा दत्ता वा ना दत्त
 वी ॥ यकाला प्राग्वहिनर्था निवदयत् ॥ अथ सुत्यतिगृह्ये कदर्भं विनसिद्धियत् ॥ वसिष्ठाय रुविगयणी नाहि ॥ अथ गृह्ये ॥ ॐ अन्नस्य ना
 हि न सी नाहि सुहृयासं ॥ ततः कर्त्तुं विनाचमनीयं निवदितमर्थं ॥ यतिगृह्ये वसिष्ठाय रुविगयणी आचमनीयं दत्ता ॥ आचमनं वि ॥
 ॐ यत्सासियत्सासिदीयति ॥ ततः अथ ॥ कर्त्तुं दधिमधू चर्त्तुं चर्त्तुं कर्त्तुं न विदितं मधू चर्त्तुं निवदितं यतिगृह्ये कर्त्तुं ॥ वसिष्ठा
 यश्चर्मधू चर्त्तुं ॥ तदुह ॥ ॐ यत्सासियत्सासिदीयति ॥ यतिगृह्ये वसिष्ठाय श्रुत्वा यश्चर्मधू चर्त्तुं ॥ तत्सासनं वि ॥ ॐ यत्सासियत्सासिदीयति
 ति कनिष्ठां गुह्यायां यथर्मं ॥ अनामिका गुह्यायां द्वितीयां मध्यमां गुह्यायां तृतीयां मन्त्रादृत्वा ॥ तद्वत् चतुर्थं वा ॥ ॐ यत्सासियत्सासिदीयति

३१

मद्रु सारुकाति २

न। ततानाधितन (गेविति) त्रिदं कागमसूक्तं ॥ वसिष्ठावृहती (गो४॥) (गामाक (धवि०॥) मूचगावनूद्यवाष्ठाद्विषकमरिद्यदितं जकमूयधारयात्र
सूक्तं गामनुहृतीति विवतदकं। तताद्यगिमनूमनयत्मातानूदाधामिति श्रुयं वदणयसमान४॥ ॥ अथथर्वधनी॥ आर्चकादरुनानायाविष्ट
नात्कृद्विषयवदत्॥ सचसतनत्वाकर्मक्षसंनक्षामीत्यवगार्वयाद्यार्थं सत्यनकाकर्मक्षसंनक्षामीति द्विषाखमासनार्थं। वचसात्वाकर्मक्षसं
नक्षामीति द्विषाखं मधूयकार्थं च सत्विष्टनाकत्वा॥ अतिसृष्टाद्वयायास्मान्द्विषयं च वयं द्विषास्य च दातुं विषयं कं यथ्यनतद्वक्तुं दद्यात्॥ ततः कर्ज्या
द्यं श्रुतिदत्तं याद्यमर्थमिति मनुयच्चतुर्लिः ४ दिनस्य वधुः ४ पुत्रयः ४ याचकायाः सूजातः ४ सवितायाः सग्निः ४ याश्रुमिर्गर्गं दधिवसूवधुः स्तोत्रं आचः ४ १॥ सा
नारवत्तु। यासां न जावन् (सायातिम (ध) सत्यानृतं श्रुवयर्थं॥ जनानां॥ याश्रुमिर्गर्गं॥ यासां दवादि विष्टुर्निरुद्धं याश्रुनिकवद्वधुः रुवनि॥
याश्रुमिर्गर्गं॥ तताद्यमपि विष्टुं चतयध्वनयाधीति कश्चेकद (धनदक्षिणं॥ मयिकर्गं वविणध्वनयाधीति वामं यादं प्रकाल्य। हृदं यादावचना
कावाकर्मयणसाचर्गं॥ अथ ४ यादावनजनी द्विषकं निर्दहन्तु मन्त्रित्यादावनूमन्त्रास्यं च दातुं विविदन्तमीकता तताद्यः ४ कर्जसं द्विषाखविष्टु
वमासनं श्रुतिदत्तं मासनं यतिगृहं॥ विसृष्टं वीथि वीमावदामि कर्मां रुमिं वद्वधुः सावद्वधुः ॥ ॐ ४ यूष्टिं विष्टुं तीमणरागं दृष्टं त्वारिनिषीद
रुमन्त्रितिसंविष्टुं यथ्यद्वधुः उयवि (धत्॥ ततः कक्षाखविष्टुं वद्वधुः सावद्वधुः ॥ ॐ ४ यूष्टिं विष्टुं तीमणरागं दृष्टं त्वारिनिषीद

[illegible]

स्वाहा गत्वाहा ॥ ॐ मित्यकादशां नृणां द्वादशां त्रयोविंशत्यां च मित्यकादशां विंशत्यां च द्वादशां च द्वादशां ॥ तता द्वादशां गोत्रे विंशत्यां ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा
 (धावद्वर्त्तव्यं) द्वादश्यां गमना गतमा र्त्तव ॥ ४४ ॥ स्वर्जन दामित्यतिरुद्ध ॥ माता दित्यानां द्वादशा वसुनां स्वसा नृणां मम तस्य नाति ॥ ४५ ॥ यद्वर्त्तव्यं ॥
 वधिष्ठाह धानि गोत्रे नृणां ॥ सूर्यवसा रुगवति गच्छती मनुमन्तु यजमानस्य मम वया व्याहृतं नृतिवदत् ॥ तता यजमान ४ सयत्नीक ४ यूर्धुक
 लषा दत्ता रुद्धक (धु) रितिविति मधुयं यदक्षिणी रुद्धयधिमनं युवि (धु) यविष्ठा दक्षकालो मृत्वा कनिष्ठा माधु तुला दानी गतया विवासनं
 कनिष्ठा तदंगतया ग (धु) यजमान मधुयदवता मृत्वा नादिक निष्ठा नृतिरुद्धकालो मृत्वा कनिष्ठा माधु तुला दानी गतया विवासनं
 यत्ता तुत्तवर्त्तव्यं यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४६ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४६ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४६ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४६ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४६ ॥
 चगवान् नृणां ४ ॥ ४७ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४७ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४७ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४७ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४७ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४७ ॥
 दिविदि कविर्गं तुत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४८ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४८ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४८ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४८ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४८ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४८ ॥
 थस्य र्वा ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४९ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४९ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४९ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४९ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४९ ॥ यत्तमसि रवदस्य र्वा ॥ ४९ ॥
 कांता विष्णाला वाहवाहिनी ॥ सती वसुमती नन्दा सूर्यवति प्रागा यता हि न द्या सूर्यवति लक्ष्मी विष्णुति विमला प्रिया ॥ जया काला विष्णुका वति द

[illegible]

मवाहाववसाम॥ तत्त्वा कयददयवामसिर्प॥ तत्त्वा कसार्धयदवाम (अग्नूदिति॥ तत्त्वा गर्धयदवामनश्रुदिति॥ उरुनवासावतवृतिवामुय
तिमी॥ वृषा न्यादिविदिदृ॥ चनकीविद्वानि॥ पूतनायायनाकसी॥ पूर्वदिदिदृस्त्वधद॥ अर्यमा॥ ऊरुक॥ विलिविच्छा॥ तदमु॥ संयुक्तवक्र (अनुष
वायसवलिनर्मवृत्तवक्रादित्य॥ वायसवलीनदद्यात्॥ चनकादिस्थामावरुक्तवलीन॥ तत॥ यावमानीरिवकादनमिति सूकनचरिसूणामधुर्यवष्ट
य॥ तत॥ पूर्वस्यां अग्निमीलपूनादितमिति सूदृष्टतावर्धनिधाय पूजयित्वा गणना दृष्टस्य गीन्यस्या कलर्षं संस्तुय्य तगुञ्जवमावाक्य पूजयत्॥ तता द
दि (६) वृत्त्यतिमूरु वृत्तितावर्धनिधाय पूजयित्वा सूर्याग्नकोन्यस्य कलर्षं संस्तुय्य धनामावाक्य पूजयत्॥ तत॥ यष्टिम अग्न आयादीति सूकर्मता
वर्धनिधाय पूजयित्वा शुक्रवृत्त्यस्य कलर्षं संस्तुय्य वाक्यतिमावाक्य पूजयत्॥ तत॥ उरुनवासादवीनिति सूदृष्टतावर्धनिधाय पूजयित्वा सामकठु
षनीन्यस्य कलर्षं संस्तुय्य विमलमावाक्य पूजयत्॥ तत॥ पूर्वयतिद्वानवाखेमके कलर्षं संस्तुय्य तगुञ्जनावर्तसंयुक्तज (अधद॥ वद्वयगा कागय
७४ सामदवत॥ अग्नि (गगुमुविथनुमत्त्विकृत्त्वममखरवतिम (यदिनोदानवाला उयवधमिमील वृत्ति पूजयत्॥ तत॥ वृन्दव्यात्वा॥ उं उक्तदिस
वमिनसिद्धसाधे नरिष्टूगावजधनानवध॥ सर्वीष्टमानायनसांग (वन नकाधनगारुगवन्नमस्त॥ रावृन्दवृत्तागकृ वृत्तिष्टगीन्द कलर्षयावा
क्य आधु॥ विष्णानवृत्तियीतोयगाकाधजोवृत्तिष्टगानानमिगीन्द संयुक्त॥ वृन्द॥ सूनयति॥ अष्टावजदृक्तामहावल॥ वार्तयक्ताधियादव॥ रुत्मेनिरु

३४

जनदिग्गर्जसंपूज्य ॥ सामवदकुर्विगका जगतः षडदेवतः ॥ ज्ञानदाजलुविद्युत् मत्तित्वं ममखरवति सामवदिनोऽयवध्य अग्र आयादीति
पूजयता ततावनूषीत्वा ॥ ॐ उक्कदियादागधवानिधीनां गलेनयर्जन्यसदायुना रिः ॥ विद्याधनं दामनगीयमान यादित्वमस्मान् रुगवन्न
मस्त ॥ लावनूष आवाक्षं ममवनूषीति ॥ यतोयताकाधजावृद्धित्यतत्वा यामीतिवनूषसंपूज्य पाणदत्तं चवनूष मधुसायति माधवनी आवाक्षया
मियरुस्मिन् वनूषायनमानमन्तिनत्वावलिं समर्पयामत् ॥ ततावाययार्कलर्णसंस्तुयतगुप्यदत्तं सिद्धार्थं च संपूज्य वायुं आत्वा ॥ ॐ उक्कदि
यममनकृणायमृगानृष्टः सहसिद्धसंधेः ॥ आधाधियः कालकवः सदाय गृहाणयूजं रुगवन्नमस्त ॥ मावाय ॥ आवाक्षवाथागतमितिधूमाय
ताकाधजावृद्धित्यतववायदृगस्यतन्ति वायुं संपूज्य वायुमाकाशगर्वेवमवनवगवद्वर्ति ॥ आवाक्षयामियरुस्मिन् पूज्य यं प्रतिगृह्णातां ॥ अना
कानामहोजाध यथाहृष्टगतिर्दिवि ॥ तस्मै पूज्याय जगता वायवर्धनमामिचन्तिनत्वावलिं समर्पयामत् ॥ ततः उक्तं कलषद्वयं संस्तुयतग
सार्धं शोमदिग्गर्जसंपूज्य वृद्धन्नगाथर्ववदानुसूत्रानुदेवतः ॥ वेष्टं वायनविद्युत् मत्तित्वं ममखरवदि ॥ अथर्ववदिनोऽयवध्य नन्नादवीविति
संपूज्य कवचं आत्वा ॥ ॐ उक्कदियरुस्मिन् यकवकां विवत्स्वन कण्ठगलेन सार्धं सर्वोषधी रिः ॥ विहरिः सहैव गृहाणयूजं रुगवन्नमस्त ॥ शसाम
॥ आवाक्ष आयायस्वतिद्वितीयाकाधजावृद्धित्यसामाधेनूमिति सामं पूजयित्वा सर्वेन कण्ठमध्यं तु सामानाजावावस्मिन् ॥ तस्मै सामाय दवा

३७

लोतमः सा मा गायत्री सार्व ॥ अरित्वा जागर्हिः सुतः ॥ अथ व्रीणा ना गायत्री ॥ व्रीणा न ॥ वृद्धं मधूकं द्वा वृद्धा गायत्री ॥ वृद्धं ॥ अमिका ॥

१॥ वायागर्गवामदवावायनद्वय॥ वायू॥ वायुसाममव्यादिषूजन्मयाश्रुमेणवतू॥ वावसिवावसवसिद्वय॥ वसूत॥ आनूजस॥ वावकाद
 दधनूजजगती॥ उकादधनूजान॥ त्यानुसामदामत्यादादधादित्यागयणी॥ दादधादित्या॥ अग्निनावर्तिनाहग॥ गोतमाग्निनावर्तिना॥ अग्नि
 ना॥ अरित्यं दर्ववामदव॥ सकयका॥ प्रकृति॥ सकयकान॥ आर्य॥ गो॥ सूर्यनाह्नीसूर्यगयणी॥ सूर्यान्॥ अयनसामेतसजयष्टं॥ गगन्धर्वीय
 वसानूद्वयगर्गवर्वायनस॥ उक्तासाममव्याक्रमानमानाक्रमान॥ स्कन्द॥ सिद्धय॥ क्रमान॥ जयरुष्टयरावेनाड॥ जयरानूद्वय॥ जयर॥ अ
 तितिलकोदृहस्यतिर्दकानूद्वयदकं॥ उक्तुम॥ थागामनिवधुसामनिर्गयति॥ दूर्गा॥ वृद्धविष्णुर्मवतिथिर्विष्णुगयणी॥ विष्णु॥ उक्तायिम
 व्या॥ उदीनिर्तागरवस्वकाशिष्टय॥ स्वर्गा॥ उक्तयमयार्मव्ययवर्म॥ संकसूकानूद्वयवाग॥ शिष्टय॥ मृत्युवागा॥ उक्तनिमतिमव्यगलानीत्वा
 गयति॥ उक्तसवतूदयार्मव्य॥ वनादवीनीवनीय॥ सिद्धीय॥ आयागयणी॥ आय॥ उक्तवायुमव्यमनूतायस्यनाहग॥ मनूतागयणी॥ म
 नूत॥ उक्तव॥ यादमूलस्थानामवतिथिरुमिगयणी॥ रुमि॥ तरेव॥ वर्ममर्ग॥ गति॥ धुक्कि॥ श्रियमव्यगमयमूनासनस्वत्याजगती॥ गंगदिन
 दी॥ तरेव॥ वामावामदव॥ सकसागनाश्रुनूद्वय॥ सकसागना॥ सामादिसन्निवदि॥ आयुवनि॥ गदा॥ शिबूलवज्रकिदधुय
 र्ग्यागर्गवर्कृष्ण॥ यननूतनादि॥ गोतर्म॥ रुनदाड॥ विश्वामिर्ग॥ कथ्ये॥ जमदग्नि॥ वसिष्ठ॥ अग्नि॥ अर्धवता॥ पूर्वदिनेत्य॥ कोमानो॥ वाक्मी ॥

वानादीं ॥ वामुधुं ॥ वेष्मवीं ॥ माहधनीं ॥ वेनायकीं ॥ तदस्तु गृहावेष्टितिष्टाय वृजयित्वा वलिं दत्वा तद्वयविवस्वाद्योयदमधुलमालिख्य
 हवीं ० दवगाह्ययत् ॥ तद्यथा ॥ अहधूनदिनधुयः ॥ सविगालिधुयः ॥ सूर्यावाहनविनिधागः ॥ उंरुधुवः ॥ स्वः ॥ वृथावाक्कलिग
 दः ॥ अहवकाधयसः ॥ गगसूर्यः ॥ वृथागच्छः ॥ दतिष्टितिष्टाययत् ॥ उर्वसर्वः ॥ अयायस्वः ॥ गेतमः ॥ साभागायणी ॥ उंरुधुवः ॥ स्वयमूनातीना
 हवः ॥ अगयसः ॥ गगधुक्कवधुसामः ॥ अग्निमूर्धाविनूयगिनकौगयणी ॥ उंरुधुवः ॥ स्वनवनीसमूहवरावडाजसः ॥ गगधीतवधुशोमः ॥ उध
 ध्वं ॥ वृधः ॥ लिधुयः ॥ उंरुधुवः ॥ स्वर्मगधदः ॥ अहवः ॥ अगयसः ॥ गगधीतवधुवृधः ॥ वृहस्यतगृत्सुकदावृहस्यतिलिधुयः ॥ उंरुधुवः ॥ स्वः ॥ ति
 ध्वदः ॥ अहवः ॥ अगिनसः ॥ गगधीतवधुवृहस्यतः ॥ धुजः ॥ यानाधनः ॥ धुजादियदाविनादः ॥ उंरुधुवः ॥ स्वः ॥ उडकः ॥ उडदः ॥ अहवः ॥ रागवस
 गगधुक्कवधुधुजः ॥ धममिनिनिनिविनिनिनूधुकाः ॥ उंरुधुवः ॥ स्वः ॥ सोमाधुदः ॥ अहवः ॥ काधयसः ॥ गगधुक्कवधुधनधुनः ॥ कया
 नावामधवानादुगयणी ॥ उंरुधुवः ॥ स्वः ॥ नाठनायूनाहवयोनीनसिसः ॥ गगधुमवधुनाहाः ॥ कर्तुमधुकुन्धः ॥ कतवागयणी ॥ उंरुधु
 वः ॥ स्वः ॥ अकवदीसमूहवडोमिनिसः ॥ गगधुगवधुकताः ॥ अथधिवताः ॥ गृध्वकवसिष्ठानूजानूधुयः ॥ उंरुधुवः ॥ स्वः ॥ वृथान
 हागच्छतिसूर्यदक्षिणतः ॥ नवमः ॥ गेवीर्मियायदीर्घतमाडमाडगती ॥ उंरुधुवः ॥ स्वः ॥ नमः ॥ यदेकेकादीर्घतमास्कादलिधुयः ॥

ॐ ह्रुं व ४ स्व ४ स्कं दर्विष्वा दीर्घतमा विष्णु सिद्धय ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व विष्णु ॥ वक्रयज्ञानं (गोतमा वामदवा वक्रा सिद्धय ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व वक्र
 न ॥ ॐ ह्रुं वामधुक् न्दा ॐ ह्रुं गायत्री ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व ४ ॐ ह्रुं यमायसोर्मयमानू ह्रुं ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व ४ यमा माधु (धायान ४ क ४ ४ कालाग
 यत्री ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व ४ काल उवा वा ४ ४ पक्षाध्विगुका दहस्यती ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व ४ विगुका ॥ ॥ अथ यत्न विधवा ४ ॥ ॥ अग्निर्क
 (धामभातिथि नग्नि गायत्री ॥ ॐ ह्रुं व स्व न (प्र ॥ अस्य मम भातिथि नायानू ह्रुं ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व नय ४ ॥ स्थाना मभातिथि र्हमि गायत्री ॥ ॐ ह्रुं
 व ४ स्व र्हम ॥ ॐ ह्रुं (धायानि गृत्तमद ॐ ह्रुं सिद्धय ॥ ॐ ह्रुं व स्व निन्द ॥ ॐ ह्रुं धी च दृवा कवि निन्दा धी र्दकि ४ ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व निन्दा
 धी यजायत निन धगर् ४ यजायति सिद्धय ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व ४ यजायत ॥ आर्य (गो ४ स र्यनाही सूर्या गायत्री ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व ४ स र्वा ४ ॥ व
 क्रजज्ञानं (गोतमा वामदवा सिद्धय ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व वक्रन ॥ तत उक्तवताम धनी गृत्तमदा गवति र्जगती ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व र्ग वयत ॥ जातवद
 स कषया दग्ग सिद्धय ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व दू (गितव वा या दध श्री गिन सा वा यूर्ग यत्री ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व र्वा या आदि दत्त आका (ग गायत्री ॥ ॐ ह्रुं
 व ४ स्व नाका ४ ॥ उवा उवा पक्ष (धायिनी गायत्री ॥ ॐ ह्रुं व ४ स्व न धिनी तमादि कृदिका लान् ॥ यथा ॐ ह्रुं वा विधवा ४ ॥ अग्निर्दृगं ॥ यमा यसोर्म
 माधु ४ ॥ तत्वा यामि ॥ तव वा या ४ सा मा (धनं ॥ तमी गानं ॥ तत ॐ ह्रुं धिम (धय अग्नि मेरा वनू (धव सिद्धा वसव सिद्धय ॥ अवाधन रुधासा

३७

१. रूपाणि, त्वयि प्राणाः प्रणिष्ठिताः। एवमस्वयं त्वमवाप्ति, विष्णुत्वं च यज्यते॥ आदित्याय सवा नूज, विधेयवाः सयेहकाः। त्वयि तिष्ठति

३८

२यित्तन

त आवाहितिगिरुर्धामूलावायुर्गयणीत्वं सोमतिगुयाविंशतिः ॥ १ ॥ मन्त्रावायुर्धकादशसहस्रणीर्वावाहणत्वमित्युपधा र्गगिरिर्द्वितीति ॥
 अथाश्रु ॥ १ ॥ मन्त्रागिनः ॥ अदित्यस्य ॥ अतिसकानीकर्म आदित्यागिरिद्वय ॥ आगवितवितिर्धवदशानी कृत्स्नावृद्धिद्वय ॥ मन्त्रावायुर्धकादशानीको
 तमामन्त्रागयणी ॥ द्विदशगर्भ ॥ अतिसकानी द्विदशगर्भकलिद्वय ॥ सहस्रणीर्वावाहण ॥ आगवितः ॥ धवदश ॥ विगुं धवानी ॥ अर्धकृत्स्न
 यलिद्वय ॥ वनस्यततिरुर्धामूलावनस्यतिलिद्वय ॥ ततः ॥ अवनक्षमातुर्नज ॥ अदीलिद्वयद्विदशायविहृतामार्नकुर्यात् ॥ वानयालत्वाका
 मणीसूकादीनिजययुः ॥ गीसूकं यवमानं च ॥ सोमसूकं सुमंगलं ॥ गान्धर्वयचन्द्रसूकं न काश्चिच्चरिवद्वय ॥ दक्षि ॥ अतिवानमाली नूतन
 पूनूषसूकं ॥ आकाशायगुकिर्धव मधुलाशायमवच ॥ वामदशहस्ताम ॥ अष्टसामनथकनी ॥ तथा पूनूषसूकं च ॥ नूतसूकमग ॥ यव ॥
 आश्रुदाहानिसामानि ॥ गान्धिकाशायमवच ॥ एतन्नुनिचसामानि ॥ यधिमवानयालकी ॥ अथर्वगिनसनीलुं ॥ धवयनाजिर्ग ॥ धवीचमधू
 सूकं ॥ मन्त्राग ॥ सुमंगलकनिकदकुनूष ॥ गीत्यशायः ॥ अन्न ॥ अन्दाग्री ॥ अन्तुलुया जात ॥ व ॥ न काश्चिच्चरिवद्वय ॥ आकाशायधवसवितः ॥
 गुकियमर्चवाच ॥ मधुलाशाययदतन्मधुलमिति ॥ आदित्यावा ॥ व ॥ तन्मधुलमितिवा ॥ वामदशकयानः ॥ अष्टसाममूर्धनिदिवः ॥ नथकनी
 अरित्वाधून ॥ धीनूषसहस्रणीर्वा ॥ नूतसूकं अवावाजानमिति ॥ धीवर्ग ॥ आश्रुदाहानिदववतानि ॥ गान्धिकाशायः ॥ अवाधनिः ॥ मन्त्रावा

निर्ममसाममिच्छादीनि॥ अथर्वकृन्दागायैवृहदाय॥ श्रीगिनसं श्रीगिनसा जन्मान॥ नीलनूडं आबुडयव॥ अयवाजितायनिवर्त्तनीति॥ मधुसू
कंमधुवाता॥ नोधसं अरुयंवावावृथिवी॥ अन्तिककाक्षाय॥ गन्तुं न्यामीति॥ जायकालु॥ गन्तुं न्यामीति ज (पुदिनो जर्ववाचमिति च कुर्विगतु
वयं इवदिनो अवाधतिर्महिगीधमिति सामेवदिनो गन्तुं न्यामीत्यथवदिनो जयय॥ गलुहृदादिसूकानि च जायकदानयाला जयय॥ अ
थयइवदिनां क्षाममला जयानिव॥ आरुहृन॥ नर्मदवावर्णसामायइ॥ अग्निमूर्त्ति॥ उद्धृत्वा (मेयवमशीवृधसिद्धय॥ वृहस्यत अग्नि
नात्यजायत्यविसनस्वगीत्या॥ उक्ता जगती॥ गन्तादवीर्दध्याथर्व॥ ४॥ गनिर्गयगी॥ कयान॥ कर्तुं कथन॥ अथाविदवादीनां॥ गुमर्क॥ पीथ
त्युक्तवनावायवउमागिद्धय॥ यदकृन्त॥ विष्णवनाटसूत्त (थर्विष्युर्यइ॥ आवृत्तं च जायतिर्विष्णयइ॥ सजावा न्यु विष्णमिर्गुं न्यु विष्
य॥ असियमा राकवजमदग्निदीर्यथा धनायनसिद्धय॥ कार्त्विनसिद्धयथाथर्व॥ ४॥ काला तुद्धय॥ विष्णवसा जययविष्णुकावृहती॥ अग्निदू
र्तविष्णुप्राग्गयगी अवागृहस्यति वाय॥ ४॥ पुनडध्नि कस्याना वृथिवी न्यु विष्णु॥ जगानमिच्छा अदिध्यैर्दध्याथर्व॥ ४॥ न्यामीयइ॥ यजाय
तनत्वनमा सुदवा॥ सूर्य अरुहृय॥ वृद्ध जहान॥ गगानीत्वा॥ अम्ब अम्बिक उजायति इग्ननिर्द्धय॥ वातावागन्धर्वी वात उध्निक्॥ उध्नि अरुहृय
यतिवाका उध्निक्॥ अग्निना वग्निना वग्निनोयय॥ जगान॥ अग्निदूत॥ असियम॥ ४॥ उवागवर्त्त (वा निर्जगियइ॥ ४॥ नर्ममधुन॥ ४॥ गवावर्त्त (वा ग

गायत्री॥ वातावा॥ वयं सामर्वधू॥ सामा गायत्री॥ तमीषानं॥ नमस्तु सूर्य्य॥ उक्कज्ज्जानं॥ स्वगवाधवाधवावसवलिहूय॥ यक्कादवानीक
 त्स्मादित्यावसवलिहूय॥ यजतावकथयवमशीवूजाश्रुनूय॥ मन्त्रगायत्र्यो गौतमामन्त्रगायत्री श्रुवक्रन्त्यजायतिर्वक्रायज्ञ॥ वृद्धविहू॥
 मानसाक॥ विरुदवानी॥ अयं हित्वा खजायतिर्वनस्यतिर्यज्ञ॥ अथज्यानि॥ विजातिगिसकदण॥ आवाट्युक्तिविचुष्टुर्गौतम॥ साम
 लिहूय॥ अग्निमूर्धा॥ उद्धय॥ वृहस्यग॥ अन्नात्यनि॥ गन्नादवी॥ कयान॥ कर्तुं कथन॥ नमस्तु वृद्धमन्त्रवर्तिवृद्ध॥ जीवत॥ यदजं द॥
 सहस्रनीर्वायात॥ श्रुवक्रन्त॥ श्रुगुणिना न वृत्तिद्यादणनं श्रुतिनथवृत्तिहूय॥ अस्मिन्मावृत्तिरागवज्जमदग्निदीर्घतमायमलिहूय
 ॥ कार्त्तिकसिद्धय॥ नर्वणश्रुतयानूय॥ विजावसवाजयथा नातिर्जगती॥ अस्याज्जासवृत्तिसकादणनं वत्सवाचीवृत्तौ गौतमविनूयकस्ते
 वामदवरुनदाहविश्वामित्रमन्त्रागिथियनागनातिद्विजाविश्ववानामरुनदाहवसिष्ठवामदवरुणधनकाजय॥ आद्यवानिन्दवायुतगामि
 जावन्मनुकाग्रीडाश्रमिविष्वदवाममन्त्रमन्त्रदशदित्यमिसवितावाधवातिहूयति सा गायत्री॥ ततलिहूयज्जगतीतिहूरो गायत्रीतिहू
 रौ वृहतीतिहूरो जयवि॥ अयादित्यागि॥ स्थानावृथिवी॥ सहस्रनीर्वायात॥ श्रुगुणिना द्यादण॥ आदित्येवाक्का॥ दध्न्यथर्वण
 वृद्धाणीय॥ दिनध्यगर्हवृत्तिवचुष्टुर्दिनध्यगर्हवृत्तजायतिहूय॥ नमस्तु सूर्य्य॥ उक्कज्ज्जानं॥ गणनीत्वा॥ अम्बश्रुचिक॥ नियूक्ता

तवायवर्गिषां गृहसमदयनूमीडाजमीरुपजायत्यगिनसायवावायुर्गयणीद्वितीययचस्यावनूद्वृत्तिरू॥ ३ ॥ अथ अत्यतिदादशानी
यजायतिनमिन्नूष्णयावाकणमभानिधिनविनोमयणी॥ अथुनिगान॥ १२॥ अथ्याजनाम॥ १३॥ यमायत्वा॥ अथर्वीर्म्ममभवन्
तिद्वया॥ १४॥ अथवावन्नामयणीतिरू॥ नियुक्तातु॥ अथर्व॥ १५॥ नूडाव्याय॥ नमास्तुसर्वस्य॥ १६॥ वक्रजज्ञान॥ स्वगवाधवाधवावस
वस्तिरू॥ १७॥ मागिनागृहसमदयादित्यतिरू॥ अथुकातिप्रतिषर्गसकर्मथामनूतामयणुअथचतुर्थविष्णोर्वचमीजगती॥ अथमन
नूद्विष्णु॥ १८॥ सप्तविंशतृदस्यिव॥ १९॥ वनस्यतविष्टंग॥ ततश्चिह्नकतादिवायधिरुहामानकुर्यात्॥ अथसामगती॥ २०॥ इत्युक्तवावे
॥ सूर्यगोयणीहामवि॥ मतययीसिहाम॥ सामागयणीअग्निमूर्धा॥ अथविवस्वजमदग्निर्वृषावहती॥ इत्यतयविधीयाप्रतिनथाव
इत्यतिलिरू॥ अथुकातरनडाउ॥ अथुकिरू॥ गन्नादवीकयान॥ कर्तुंकधेत्॥ अथानाजान॥ वामदवानूद्विह्य॥ अथादिष्टा॥ अ
नायथिवी॥ २१॥ नूद्विष्णु॥ त्वमित्सयथागेतमावक्रावहती॥ २२॥ मिदवतायुकमूगिलुकिरू॥ अथगे॥ वक्रजज्ञान॥ विष्णुर्गिनासि
उगुफविष्णुकाजगती॥ अग्निर्दू॥ २३॥ उरुमगेतमआयलिरू॥ पृथिव्यननिर्द्विष्णु॥ पृथिव्युष्ण॥ तदुगनीर्वा॥ २४॥ अथयन्वाव्याव
धीयन्त्यामयणी॥ उकावकावसिष्टन्त्याणीतिरू॥ अथयत॥ नचदिडावर्मवसिष्टसर्वलिरू॥ २५॥ अथवक्रा॥ अथनाननीतागवति

मयिणी॥ ॐ मंसा मंसा दूग्गजगती॥ कावागिधुविधोवायून्नुक्क॥ आदित्यतस्य॥ चथाडवा॥ त्वामिद्विरुनवाड॥ ॐ न्दावृहती॥ अग्निर्वृ
 णाविस्मिताग्निर्गयणी॥ नाकमुखं यमसिद्धय॥ चत्वारिंशदित्यानिर्मितिन्नुक्क॥ ॐ मंसा॥ वातआवानयतीचीनकाद॥ ॐ नावायूग्गयणी
 ॥ स्वादिष्टया॥ तद्वागयन्नुद॥ ॐ गानागयणी॥ समानाश्रुधुगनाश्रुनक्तसिद्धय॥ उक्ताज्ज्ञानं॥ गमग्निमक्तवामदवायसवाविनाद॥ अ
 दित्येनित्यरुनवाड॥ आदित्याविनाद॥ आवावाजानं वामदवायून्नुक्क॥ यवमानाश्रुमृक्त आदानसन्मृतावृहती॥ उक्तायज्ञानं॥
 ॐ दंविष्णु॥ आत्मासाम॥ ॐ गानावृहती॥ ॐ न्दायमदन॥ गोविदीनाकागयणी॥ वनस्यतं विद्धं॥ गवाश्रुवावनस्यतिसिद्धय॥ अथजया
 निरुययवामक्तुर्वागीतिनक्तर्वासहितानामवजयन्ति नूयनावायवय॥ उदृत्य॥ उकावमिति द्वादशास्वाद्यानातिष्ठवाजजिदं ४१
 नामादित्यजमि॥ सामादवता आद्यासुयसिद्धय॥ ॐ गानायगाज॥ अग्निर्मूर्धा॥ अग्निविवस्वजमदग्निर्वृधवृहती॥ वृहस्यतं॥ उक्ता
 ननादवी॥ कयान॥ कर्तुं कथन॥ आवावाजा॥ तद्वागय॥ अश्वधातानि॥ दवानि॥ ॐ तिचतुष्टयं नूदसंहिता॥ आवादिष्टा॥ आमन्त्रे॥ आनावि
 वां सुदवा॥ असुनाविति गितयस्कन्दसूक्तं॥ ॐ दंविष्णु॥ उक्तस्यदृष्टु॥ उकावमूषनचतिगितयं विष्णुसंहिता॥ त्वरित्सुयथा॥ आयं॥ गो॥ उ
 क्ताज्ज्ञानं॥ चित्॥ ॐ छि॥ ॐ मं॥ उदृत्य॥ पृथिव्यनक्ति॥ सहस्रवी॥ ॐ न्दायदा॥ उकावका॥ उजायत॥ गवदिष्टं॥ उवव

क्रा १ अददद ४ ॥ मूषाणास ४ ॥ आह्वनं ॥ गिरवावर्ग ४ ॥ विनायकसूक्तं ॥ ॐ मं कामं ॥ पाषाणि ४ ॥ १ ॥ उवाडवा १ त्वामिद्विहवामह १ अग्निर्वृ
 णाणि १ नाकसूक्तं विष्णुसूक्तं ॥ ॐ मं १ वात आवातु १ उकायमूषानव १ २ नूडसूक्तं विष्णुसूक्तं ॥ वक्रजज्ञानं ॥ १ ॥ विष्णुसूक्तं ॥ नूडसूक्तं वति ॥ तता
 याह्वनिसामादिपूषुक्तिगिराविष्णुसूक्तं सामवादीकृतं ॥ अथर्ववदिनी ॥ विष्णुसूक्तं मथर्वदिष्टाजगती ॥ नकधूममथर्वीसामानूड्य
 ॥ त्वयामन्यावक्रासोमसिद्धय ॥ यदाजानदिरुजगविष्णुर्वधयंकि ॥ वृहस्पतिर्नवक्रावृहस्पति ॥ सिद्धय ॥ गुकास्यथर्वीगुकासूड्यसतु
 वाह्वनीनाय ४ ६ नितनूड्यदिर्विर्गकोणिकानाह्विसिद्धयसुवृथनथर्वीकनव ४ सिद्धय ॥ मनोविन्दनवक्रथनानूड्य ॥ आयाहि
 षाअग्निनिवमन्यावक्रासुन्दसिद्धय ॥ यतद्विष्णुनथर्वीविष्णुर्गयणी ॥ वक्रजज्ञानं ॥ ॐ नूडमं वक्रजानूड्य ॥ यथयथमावक्रायमसिद्धय ॥
 वाहिताकालाथर्वी ४ कालानूड्य ॥ यदाह्वानंकोणिकसिद्धयगुकोनूड्य ॥ समाह्वानवक्रागिसिद्धय ॥ ननादवी ॥ रुममगिर्वक्राह्वमिननू
 ड्य ॥ ॐ नूडविष्णुनथर्वीविष्णुर्गयणी ॥ ॐ नूडशयसुवक्रजानूड्य ॥ यतयादानथवन्दाध्यनूड्य ॥ नकीजाताथर्वीयजापतिननूड्य ॥
 सर्वानूसर्वथर्वीसुर्वीयंकि ४ यदिनामथर्वीवक्रागिसिद्धय ॥ निर्लेखविष्णुविनायकानूड्य ॥ जगनाजितमथर्वीद्विर्गगिसिद्धय ॥ अन्ननि
 कवायव ॥ वक्रावायूननूड्य ॥ अम्यनथर्वीकागिसिद्धय ॥ सनयार्थगिनाअग्निनावनूड्य ॥ ॐ ममित्तवक्रजसिद्धय ॥ अग्निमन्त्रवक्र

हयामनां नूति स कानं विष्णो मस्ति हूय ॥ सामस्यो नूति चतुर्भु मथर्वी ब्रह्म न हूय ॥ रजदलि प्रय नूति वक्रा वृहस्यति लि हूय ॥ ७

प्रिसिद्धययमा मृत्युर्वकायमसिद्धयः॥ अतिर्गतिनिर्मतिनथवानिर्गतिननूद्धयः॥ ययथा इहार्थविवनूद्धयः॥ वायाः सविश्वनथ
व्ययसिद्धयः॥ यडहनगावकासामसिद्धयः॥ अतादकाल्यगिना वीणा नामयणी॥ अनर्कवित्तमथर्वानकः४४॥ उकायनयुद्धताम
थर्ववकासिद्धयः॥ याणवहवकावससिद्धयः॥ आदित्ययावका आदित्यसिद्धयः॥ नूडजलागयवकानूडसिद्धयः॥ मरुतामन्वाथ
वर्मनूतसिद्धयः॥ ॐ मावकावकासिद्धयः॥ गद्विष्णुर्वकाविष्णुगायत्रीवत्साविनाजावकासिद्धयः॥ वनस्यतवीर्षगः॥ अथज्या
नि॥ विवाप्तिसहमानमितिषणमथर्वसूर्याजगती॥ गकधूममितिचतुर्धुमथर्वसामानूद्धयः॥ शुकासीत्यथर्वशुकानूद्धयः
॥ याणयनमः॥ तितिसृष्टवकागनिसिद्धयः॥ नादानाजानवका नादः४४॥ यरुष्टथुनितितृचस्याथर्वः४४॥ कगवश्रायशिरु
ही अत्यानूद्धयः॥ मानाविददितिवतुर्धुवकानूडसिद्धयः॥ अग्निविवमन्यावकासकन्दसिद्धयः॥ यरुष्टथुनितितृचस्याथर्वः४४॥ कगवश्रायशिरु
विष्णुसिद्धयः॥ अत्यागयणी॥ उकाजलानमितिस्कानामथर्ववकासिद्धयः॥ ॐ न्याजयातीत्यचमवकासकन्दसिद्धयः॥ अत्याग
यणी॥ उकायलानमितिस्कानामथर्ववकासिद्धयः॥ ॐ न्याजयातीत्यचमवकासकन्दसिद्धयः॥ यमा मृत्युवितितृचस्यवकाय
मसिद्धयः॥ बाहितः४४॥ कालः॥ गिद्वयानथर्वः४४॥ कालानूद्धयः॥ आयनकादितिवतृचस्यमथर्वविण्णुकसिद्धयः॥ अग्निर्मनूति

हवस्यवक्राघ्निसिद्धय ॥ १ ॥ नानाद्वीनिगिततसुखावक्रायागयणीसखदृढमिति वक्राप्रजायति सिद्धय ॥ २ ॥ न्याजयाति वक्राप्रजायति सिद्धय ॥ ३ ॥ पर्वपादाय
थर्वपादाय नूय ॥ ४ ॥ प्रजायत नूतिद्वयावक्राप्रजायति सिद्धय ॥ ५ ॥ नानकन्याधनं श्रुतवासर्वा ४ यं किं ४ ॥ वक्राजज्ञानं निर्लेख्यं चतुर्धुविधा विनायका
नूय ॥ ६ ॥ दृगनाडिर्ग ॥ वाया ४ सवित्रुनिगितद्वयावक्राप्रजायति सिद्धय ॥ ७ ॥ यवयावक्राप्रजायति वक्राका १ नूय ॥ ८ ॥ श्रुतिना वक्राप्रजायति वक्राप्रजायति सिद्धय ॥ ९ ॥ न्याज
याति ॥ १० ॥ अग्निर्मन्त्र ४ ३ यमासु ४ ३ यस्यासु अग्नीति तिष्ठतां वक्रा निर्जति तुष्टिक् ॥ ११ ॥ उद्गमं वक्रा वक्राप्रजायति सिद्धय ॥ १२ ॥ वाया ४ सवित्रु ४ ॥ १३ ॥ नानाधर्म ४ मा
ना विदत् ४ १ नानाधर्म ४ १ ॥ वक्राजज्ञानं ७ वानावद ॥ १४ ॥ आदित्यस्या अग्निवत्य ४ १ मन्त्रा मन्त्र ॥ १५ ॥ वक्राजज्ञानं ७ यत् नूय ॥ १६ ॥ अग्निवत्य ४ १ मन्त्रा मन्त्र ॥ १७ ॥ माना विदत् ४
विद्यासहि ६ ॥ वस्यगदीर्घ ४ ॥ तगात्या तानाक्षमादि पूर्वधु क्रिया विद्वय ॥ १८ ॥ तगा ४ साचार्ययजमान ४ पूर्वधुनादि ४ १ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥

[illegible]

नमः॥ ततः॥ कसूमांजलिं गृहीत्वा तुलसीं च॥ यदकिंही कृत्यं तस्य शिष्यमडयविष्णुवार्थयत्॥ ॐ नमः सर्वरुतानां॥ शक्तिस्तु सत्यमाश्रिता॥ साक्षि
ता जगद्वाणी॥ निर्मिता विप्रयानिना॥ ८८॥ कतः सर्वसुखानि॥ तथा नृगतानि च॥ धर्मधर्मकर्ता मध्य॥ स्थायिता सिद्धिगदित॥ त्वं तुलसर्वरुतानां
प्रसादमिदं कीर्तिता॥ मीतालयगीर्तनात्॥ दूधनस्य नमः सुत॥ या सोतत्वा विद्यादवः॥ यूनवः॥ यं च विंशकः॥ सप्तका विष्टितादवि॥ त्वयि तस्मा
न्नमानमः॥ ॐ नमानमस्तु॥ गविन्द॥ तुलायूनवसंस्कृत॥ त्वं नृगतानयत्वात्मा॥ नमस्तु सानसागनात्॥ ॐ ति तुला॥ गविन्दया नूयनियूया
विकिं ह्यायूनत्वां यदकिंही कृत्यं दकिंही दसु सूर्यं वा मनाज्जां मादाय दवर्ता गृहीत्वा तु नृगिकं प्रादुखा॥ गविन्दयन्नासीत्॥ दकि
॥ ६॥ सुवर्णमधिकं सुसमं दद्यात्॥ सुवर्णदत्त्वा यथा दानं ददिति॥ गयथुवाक्क॥ ६॥ गताय जमान सुलाया भवस्तिता॥ ॐ मान्मन्त्रात्॥ ०७॥ ॐ
नमस्तु सर्वरुतानां॥ साक्षि तसनातनि॥ यितामस्तु नदविर्त्त॥ निर्मिता यनमष्टिता॥ त्वया धर्मं सगत्सर्वं॥ सहस्रवनजंगमं॥ सर्वरुतात्मरुत
स्तु॥ नमस्तु सर्वधामिनि॥ यूनक्तु मां दवर्तना॥ ॐ ति हर्चय॥ ०७॥ यथा यविर्गमस्तुल॥ मयर्थं जातवदसः॥ तथा स्वनयविर्गव॥ सुवर्णदियुना
तुर्मा॥ त्रुडस्य तु मरुतुः॥ ४॥ कार्तिकेयस्य सुकृत्॥ तथा स्वनयविर्गत्वा॥ यथा दवेः॥ निनसा धर्मं सदा॥ तथा॥ यथाग्निदवताः॥ सर्वः॥ सुवर्ण
वर्तनात्मकं॥ तथा॥ यत्कर्तुं भवकायन॥ मनसा वचसा तथा॥ ४॥ कर्तुं तत्सुवर्णं॥ या तु मूर्तिं सदा गुरामिति य॥ ०७॥ गतावती र्ययश्चिभड

यविश्वकृष्णयादिः ४ उद्यायनिष्ठलस्यादियद्विद्ययाधानायम्यकृष्णतिलयवज्जलरुक्मादणकालोसंकीर्णश्रुमूकणर्मदंनकेकमत्तकनाव
 न्नत्यादिपूर्वार्कंरुलमूलिख्यवक्ररुत्यादिसकलपायकयवनापीयनमध्वनशीतिकामावागुर्वर्त्तिजानाम(गणसमूहार्थमिदं वक्ष्ये) दिवस्य
 दिहयवर्त्यनजमात्मसंगालितं गुर्वर्त्ति(श्याहं संयददनममतिजत्तिकृष्णायनिष्ठितगुनूदसं संकल्पयत ॥ गताईगुनवर्द्धमृत्ति(श्याद
 द्यात् ॥ जायकाप्रियाधिवसनदक्षिणमार्गं ॥ यदाहुयथेकविष्णुगयकसुयामनयथाकिंननेधगुर्वर्त्तिजः ४ यनिगायतुलाद्वयगत्य
 रुदनूयाजायकस्याद्यानयागस्यान्यथनाना(गणस्यादीनान्धकय(क्षयश्चयथविश्वदद्यात् ॥ गचस्वस्त्रीत्युक्तादवस्यत्वापतिगु
 णामिच्छत्युक्तास्वर्गास्वीयां कामसुगितय ० यूः ततः ४ कतश्चतुलायूनुषमहादानस्यपतिष्ठार्थमिमान्सूवधुनिमिदं देवतागुर्वर्त्ति(श्याहं द
 क्षिणं संयददं गिसरुसं सूवधुनिगालितसूवधुहृतीयां धं दणां धं वागुर्वर्त्ति(श्यादक्षिणं दद्यात् ॥ अमनत्तानां चादक्षिणत्वेन दानं
 ॥ गगायठमानायथाकिं वाक्कृष्णजनसंकल्पं कृत्वायूनः ४ यूष्वाहवाचनं कृत्वा गहादीनां मूकनयूजां कृत्वा डहिष्ठ ॥ याकुदवगणा
 ं गतिविरुद्धपठं मधुयविगानादिवाचार्यरुक्कयगियाद्याग्नीनां मूकनयूजनं कृत्वा गकृगकृतिविसर्जयित्वायस्यस्य उमादानं कृत्वा
 मितिजयित्वा कर्मणीश्चनार्यं कृत्वा मूकयूगागुंजीत ॥ ॥ उककंतीयकर्मठवाकनधयकवत्यूजां विना उवमवययागः ॥ मीमांसिक

धूर्तधनः ॥ अतिधनः न्यायविवागीधनः ॥ साहित्यामृतसागनः ॥ सुजनतावलीनसालइमः ॥ यविद्वन्मवि (॥ खनादिनकनः ॥ सासुरवि (॥
 धर्तनाकाविनवीनायद्वतिवियलु श्रुयाः ॥ सुतां ॥ ॥ अथगामादिभु विविः ॥ ॥ (॥ गयथवाक (॥ ॥ अथचनिसयकः ॥ यथासं
 यद्यतधनः ॥ अतुलिः ॥ सुदीनलु वासादिधनसंस्तथा ॥ वीकादिलिः ॥ सर्वधनं यथासंयद्यतगृह ॥ यत्प्राप्यसकलजार्तिसकयूनूष
 कर्तं ॥ तत्सर्वं नयति किञ्च म (॥ गृहलंयथातथा ॥ तथअनामयं कृतं मवायदेवेनलंघनीयं सुकर्तं दिनमं ॥ समस्तदायात्यनिमूकया
 दादिवीनुचडाजतिमूनलाक ॥ रुविध्य ॥ तथसिहगीयार्थानां यः ॥ सोराग्यदीगुला ॥ कृकमनययक कि लवननगुठनच ॥ नगरमला
 दामावा ॥ उवमवयदीयतं ॥ विधामिग ॥ आदित्यनाद्रुणातस्तु सुव (॥ सुकालयकनं ॥ सामगृहगुनूययथदानं तथा ॥ ॥
 उवर्थस्यमुखजात उत्पन्नः ॥ यन्निधरुतः ॥ सर्वपापदनायेत ददामिभययतां विधू ॥ ॥ सुख्यार्थजलं गृह निक्षिपद्विजसकमः ॥ धीयतां
 यितनः ॥ कांस्थोतामेवचयितामदा ॥ लव (॥ सिधुजलल ॥ ॥ धीयतां पार्वतीगुठ ॥ ग (॥ धीगुठं वासादि सोराग्यलव (॥ यवनी ॥ धीयतां
 विधुधारीति दानमकुविधीयत ॥ तुलायूनूषगानाऊ न्यातिगत्यनर्मदं ॥ सर्वपापविभुद्धात्मा मूकियात्ययूनरुवां ॥ रुत्वातुवाग्नं
 हय गालयदात्मनस्तुनं ॥ सुव (॥ सुनास्तुल्यन वक्ररुत्यायथादति ॥ कान्द ॥ लादना रुवत्युर्व दानवः ॥ सुमहावल ॥ सरुदवस

मनकुक्षं चंद्रवामकलीकृतं ॥ तदंगं सर्वं सर्वं लादयद्व्यागकिं गो ॥ आत्मानं तालयित्वा तु उर्मिलावतत्समं ॥ द्विजाय निव
 रुक्ताय तथा न्यसेद्विजातय ॥ यादृकायानरुक्ता वामनासनसंयुतं ॥ श्रयनाविषुवद्व्यं यतीयातादियवसू ॥ अद्यायक १३ धीद
 म विमलाद्रुनायत ॥ यथा मृगनसंज्ञाया दवदवममायति ॥ कवलनद्यतनाथ उक्तमागवधुर्द्वि ॥ सुगान्धिवत्तनजले स्नत
 ४ संज्ञाययधिरु ॥ चंदनागवृककाल कर्पूवमृगनारिरि ॥ विलिययवमभानं सुमनारिवथाव्ययत् ॥ रुक्मानिवधनेवद्य मनव
 दनचंगसा ॥ ततश्च यम्यजगता मीधनं पार्थयदिति ॥ दवदवजगताथ रुवालायवमधन ॥ मामूखनसुसंज्ञान वं कर्मकावद ४
 खित ॥ इति संज्ञाथया दद्यात्प्रादुमात्मसमं नन ॥ स्यात्तिगिवसालाक यावदित्वा चतुर्दश ॥ ततश्च न विज्ञायात ४ दृष्टिगामक
 नारुवत् ॥ अतश्च सर्वं सर्वं सुवर्णं दक्षिणा विष्णुधर्मकृतं ॥ तुलादानं च वक्ष्यामि सर्वं पापपुनाशनं ॥ यज्ञोपविर्तयुर्वं लक्ष्मीना
 नाय (हो न च) ॥ दूर्ध्वदिनमथासाद्य एतीयाया विमला ४ ॥ गमयनायलिकायां लुप्तो कुर्याद्वटं गुरुं ॥ दानवं गुरुकृतस्य चतुर्दश
 पुमाणा ४ ॥ सुवर्णं गुरुवधीया स्नानं कृत्वा घटिर्गंधट ॥ सोवर्णं कृत्वा यत्तु वासुदवं चतुर्दश ॥ निकटं चतुर्वधीया कृत्वा यत्तु
 कृतं ४ ॥ गुरुवत्सवकुक्षं सर्वलोकानरुचिर्ग ॥ श्रीशुद्धवर्णं गुरु स्नाययित्वा चतुर्दश ॥ तुलादानं च सर्वं विधिन

मयुकीर्तिगः। अथ विधिवत् प्रकीर्तिग्वृत्तिवचनादगावत्यवति कर्तव्यवति दामादनः। तत्रैव यथमात्रं तस्याकाशजादृष्टिकनीठला।
 मादिकर्णसोरुग्यं तेलनवद्रुलाञ्जः॥ वक्रुणदिव्यवक्राणि साध्यागिठुलयाधर्मा। लवणनठुलावध्य मनागित्वं गुणनव॥ अस्यत्नीषार्कन
 या सुनूपचन्दननव॥ अविमूकारुवद्रुर्लुलयाकृकूमस्यवा॥ नसंगायाददिरुवत् कीनस्यठुलयातथा। सर्वकामप्रदाः सर्वे सर्वया
 यक्यकनाः॥ याददातिठुलाः सर्वेऽसौ गौर्यलयमायूयाग॥ मकुणदद्यादतिमक्तिगानु स्रुठुलामकगर्माद्विजयः॥ स्यातिगौर्याः
 सदनीसूयुर्थं नलाकदोरुग्यं मूयाभूतयमान्॥ त्वंठुलसर्वस्वगानां प्रमाणं प्रविर्कातिगा। मांगलयकीसंज्ञाना इद्वनस्वनमासुग॥ वृत्त्या
 नूककर्णसिद्धिं विनयित्वाहनिधिया। अवबुधतगादद्या दद्वयादमथापिवा॥ गुर्वसंपूज्यविधिवत् सर्वलोकानरुषः॥ अगद्वयादवा
 गुनवदद्यादित्यन्वयः॥ अथ द्विजयादातय मित्यं गतिधनात्॥ विसर्जयन्नमस्तुत्य राजयित्वाविधानतः॥ अथ द्विजयादातयं कु
 लान्यत्यक्तयेवच॥ अथ वत्सविनिष्ठानां मालिगानां कूटमिनी। कदलीदलसंस्तुतु यंचपिष्ठं हिमाद्रिजां॥ कर्पूवस्यठुगां पूज्य कूकूमना
 लरुठुगां विधिनाननयादद्या ठुलादानं विमत्सवः॥ सलाकमनि पार्श्वयाः सद्यमानायागः॥ तणाव्यकालं सूचिन मिसलाकनृथा
 रुवत्॥ वृद्धयनाशनः॥ आत्मठुल्यं सुवर्णं वा नजर्गवत्समववा। याददातिद्विजाः शुच्यस्तस्याथातत्तुलं रुवत्॥ अतत्पूर्वाकि दानं॥

स्वस्वकदद्यादिपायेसु यदियुक्ता रुवन्नवः। सतत्यापविनिर्मूकः४याकी विष्णुपूर्ववज्जगत्॥ तुलायूत्रवत्समीच दीयमानचयनना४य
 धनियानिगयिष्वा यवस्यूननूमादका४॥ गुणवायदिवाखर्षु लवर्षवायितोलितं। यादद्यात्मना तुल्यं नानीवायूत्रवायिवा॥ यमान
 यद्युन्नवस्यसा नानीस्यात्यार्धगीसमा। सुरुगवृपसंयन्ता सुंजीतांगतिविष्टयं॥ दिनध्वदक्षिणायुर्कं सवर्षुत्सवसाचिर्गं। श्रुलं कृत्वादि
 जायकं यविधायववासी। खर्षुदितालिर्गं यथा दिवाययुतिपादयत्॥ सर्वकामसमृद्धात्मा नक्तकालं वसदिवि॥ ॥ नागद्वन्दुलागावृत्त॥ ॥
 तुलायूत्रवदानक्तु ५६० मूर्यं जया रुवं। अथलादं पुदातव्यं सर्वनागं यमानकय॥ कीर्त्यं च यक्क (१) दयं एयूना (१) विकानक। अयस्मानवृत्तसी
 सस्या गंसि कृष्णसुदानु (१)॥ विरुलं नकयिरुच नूयं यदनमदया४। सवर्षु सर्वनागयू यदद्यात्सुत्तनादनं॥ रुला रुवं तथा दद्या रुदही ४६
 दीर्घवानु (१)। गार्ठं रुस्मकना गत्त यागर्षु गणु मालक॥ धीर्गीयूगीरुलजांगलं वाग्निमिदं च नागं त्याग तु येष्टुर्कं॥ जांगल काष्ठजं॥ मधू
 रुवं तथा दयं कासं वासजलादन। यथा रुवं तथा दयं रुदिनागं यमानकय॥ कीर्त्यं च यक्क विनागय दधी स्यां रुगदाव (१)। लवर्षं वयनागय
 येष्टुं ददु विनागन॥ अर्नं च सर्वनागस्य नागनमृतमवदति॥ उषां दद्याधं मधिदेवतासुतेव॥ अग्निदेवं तुलादगु महारुनेव उच्यते। कीर्त्य
 गुयावधि नोच वायूयसीसकसुग४॥ तामसूर्यसुथायाकः४ येरुलं च कृदु सुथा। नोथचयित नाक्या४ सवर्षु सर्वदवता४॥ रुलसामागुत्त

वायुः सान्मूलनविनायकः। गन्धर्वः कूंकुमवेव जागलप्रिक्तथ स्मृतः॥ मन्त्रोयः ४ ययत्तन दृत्तमर्थ्यस्मृतः॥ कीर्तना नागनाः सर्व
दक्षिः सर्वाः ४ यकीर्तिताः॥ लवः (६) यार्वती दवी समृद्धिष्ठा दुदवता॥ विष्णुः जायतिर्दवा अन्नसर्वाश्च दवताः॥ आर्तिर्यदा स्यात्पार्त्वा याव
यात्पूष्पदण्डं। नित्यं मुख्यं जयवाक्यं विधीनायत्युदीयत॥ नदव सर्वेषां नृथः रुवतीति न संशयः॥ तुलायूत्रं दानं मुख्यं जयतिमानवः
॥ इति॥ इत्युपयागिनिर्णयः॥ ॥ अथ यथागः॥ ॥ कर्त्तव्यं कालो संकीर्त्यं मूककामनया पीयनमध्वरीत्यर्थं मूकद्वयं तुलादानं
महं कनिष्ठं इति संकल्पः॥ यदा तु सुवर्धुः नृजादि मिलिता रुमादि तुलाः ४ कियत्कतदा यावत्कयः चर्वरुत्तमूलं र्था नागनिना सार्थं तु
लायां तु स्वस्थितिः ॥ मूकनागनिना सनक्षिपा नागार्थमिति संकल्पः॥ तगा ग (६) यूनयूष्मदवाचनं कृत्वा चार्थं कृत्वा वस्तुदिति
४ पूजयत्॥ आचार्याः (६) नीधीत्यर्थं तुलायां कर्त्तव्यं कतयंच विष्णुकायूयाः (६) नीं कूंकुमनालिया पूजयत्॥ तगा धर्मनाडः सूर्यविष्णुयति
माः ४ संपूज्य विष्णुयतिमां तुलामध्ववधीयात्॥ ततः ४ पूर्वार्कालनीयदद्यादिदवतां दद्यात्तिसंपूज्य तुलायनमं इति तुलाच संपूज्य
कवस्तुदवत्तयत्॥ ततः ४ लको तुलायां च तुर्विंशतिदवाः ४ पूजयत्॥ इति नायनमः॥ शनिः॥ मानूताथ नूडायः ४ सूर्यायः विष्णुकर्म (६) ४
गुनवः नृगिनागिण्याः यजायतयः विष्णुयादवत्तयः॥ विष्णुः यर्जन्यं शुभं॥ विष्णुः॥ सोम्यायः धर्मायः ४ अमननाजायः अविष्णुः

लङ्गाय. मिश्रवन्ध्याः मन्त्र (६४) ॥ धनङ्गाय. गंधर्वीय. जलङ्गाय. ततः कर्त्तुं कृतः कृत्स्नमां जालिं गृहीत्वा तुलीति ॥ यदकिं
कृत्याय विष्णुवार्थयत् ॥ ॐ नमस्तु सर्वदेवतां. शक्तिस्तु सत्यमाश्रिता. सा किरुता जगद्वाणी. निर्मिता विश्वयानिना ॥ ८७ कतः सर्वसत्यानि. त
थानृतगानि च। धर्मधर्मकृतां मन्त्र. स्तुतिता सिद्धिगदित ॥ त्वं तुल सर्वरुतानां. यमाधमिदकीर्तिता। मीनालयीतीसमाना. इद्वनस्वन
मास्तुत ॥ या सोतत्वाभियादवः पूनः ॥ यंच विष्णुकः। सन्ध्याविष्टितादवी. त्वयितस्मान्नमानमः ॥ नमानमस्तु. गाविन्द. तुलापूनवस
रूक। त्वं रुतानवयस्वास्मा. नस्मात्संस्तानसागनात् ॥ ॐ तियति तुलायविष्णुर्जा जालिं कियत् ॥ पूनस्तुलीति ॥ यदकिं कृत्यायामद
स्तु धर्मनाडं दकि (६४) सूर्यमंकं स्वष्टदवर्गाचादाय चाक्षुस्वस्तुलायां द्रुतनरुलकं आबूहत् ॥ दकि (६४) नस्तुवर्णुस्या द्रुतनरुलनाधि
य ॐ तिस्रनवात् ॥ ततादकिं रुलकं आचार्याद्युतादिदयमानायधत् ॥ यावत्समादधिकं स्यात् ॥ पूष्टिकामनरुस्तु नधिकार्य ॥ स्व
यंच तुलास्तु रुतानमस्तु यन्निमर्त्य (०) ॥ ॐ नमस्तु सर्वरुतानां. सा किरुता सनातनि। वितामदनदवित्तं. निर्मितायनमाहिना
॥ त्वया धर्मा जगत्सर्वः सरुस्तुवनजंगमी। सर्वरुतास्तुतस्तु. नमस्तु विश्वधनिधि ॥ ततस्तुलायावतीर्यतालितदय तुलसीनि कियद
शकालोर्मकीर्त्यामूककाम ॐ दममूकदयमात्मसमतालितमाचार्यायान्यथा वाक् (६४) समाश्रितवन्धुवर्गस्यादीनानाथस्य धर्म

उदय ॥ गत ॥ कृत ॥ तुलादान प्रतिष्ठासि धर्मं यथाशक्ति सुवर्णं मार्चयिष्ये दक्षिणं संयुज्ज ॥ ततः सूर्यस्य दक्षिणं वाक्त्रं शङ्खं च संकल्या
वाहितं यथाविहृष्टं चार्चयिष्ये तुलार्घ्यं यादवायति मां च दत्त्वा तुलां शर्व्वं यथादत्तं दत्त्वा पुमादाय सूर्य्यं तिष्ठति कर्मभिर्यथादीक
त्वा सुदृष्टं गुरुं जीत ॥ तुलाप्रतिष्ठया यथायथि रूचमत्कृतं यथायथि रूचमत्कृतं यथायथि रूचमत्कृतं ॥ मीमांसैकधूर्नध्वं ४५ तिष्ठना न्यायविवागीध्वं ४
साहित्यामृतसागव ४ सुजनतावल्लीनसालदुम ४ ॥ यविद्वन्महिषा खनादिन केन ४ सासुरविधेयं तनाकानिष्टादिनालनविधे
सल्लोभययद्विष्ट ॥ ॥ अथ दिनध्यगर्भमेदादानं ॥ मात्स्या ॥ अथ गतं संयुज्जामि महादानमनूकर्म ॥ नाम्नादिनध्यगर्भं स्वमहा
यातकनाशनं ॥ दूर्य्यं दिनमथासाद्य तुलायूवदानवत् ॥ जल्विद्युद्युयसंरात्रं सूर्य्यं कृत्वा दनादिकं ॥ कुर्याद्रूपायितरुद्धं लोकं
वाहनादिकं ॥ दूर्य्यं हवावनं कृत्वेवमविवासनं ॥ वाक्त्रं शिवानयत्कुरुं तयनीयमयं गुरुं ॥ दासकथं गुलाकारं दमयंकुं गुरुं व
त ॥ शिरागहीनविकारं युगलं मूत्रजाकृति ॥ दन्तालुसितवत्तानि दातुं सूचीनं धेवच ॥ रुमनालं सुविट्कं वहिनादित्यसंयुतं ॥ त
थैवावननं नारुं नूयवीतं चकाचनं ॥ वार्धतसुययत्कुरुं दमदधुकमधुलं ॥ यथाकारं विधानं स्यात्समकादं गुलायिकं ॥ मूकाव
लीसमायतं यद्यनागवलान्तिरी ॥ तिलडां शयविगर्भं वदीमथ गतार्चयत् ॥ ततः मंगलं दनं वक्रधावनवदत्तं सूर्य्यं धेवक

स्नान स्नायितावदयंगवे ॥ उक्तमाल्याम्वनधन ॥ सर्वरुवधरुषिता ॥ ॐ ममूचावयन्मर्तुं ॥ गृहीतकसुमंजलि ॥ नमादिनध्यगर्त
 य दिनध्यकववायव ॥ सर्वलाकेसुनाधरु जगद्वातनमानम ॥ ॐ लकिषमूखलाका सुवगर्तववस्तिता ॥ उक्तादय सुधादवा
 नमस्तुविश्वधनि ॥ नमस्तुशुवनाधन नमस्तुशुवनाधय ॥ नमादिनध्यगर्तय गर्तयस्यवितामद ॥ यतस्तुमवस्तुतात्मा ॥ तत
 र्गर्तववस्तिग ॥ तस्मान्नामूद्धना ॥ ॐ ॥ ६४ ॥ स्वर्सावसागनात् ॥ उवमामर्तुतन्मध ॥ राविष्ठासुडदधुख ॥ मूर्ध्निर्थावनिर्गृह ॥ धर्म
 नाजवतुर्मुखी ॥ जानुमध्यगिन ॥ कृत्वा तिष्ठदुकास्यचर्क ॥ गर्तधनंयूसवनं सीमकान्नयननथा ॥ कुर्युर्दिनध्यगर्तस्य त
 गस्तुद्विजयंगवा ॥ गीतमंगलघाषध ॥ गुवूत्ताययत्त ॥ जातकमीदिका ॥ कुर्यात्क्रिया ॥ आउहावायना ॥ सूयादिकचगु ॥ ४६
 नव दत्तामर्तुमिर्मजयत् ॥ नमादिनध्यगर्तय विश्वगर्तयवेनम ॥ चनाचनस्यजगता ॥ गृहस्तुतायवेनम ॥ माणदंजनि ॥
 पूर्व मर्धधर्माननाकम ॥ त्वर्तुसंरुवायव दिव्यदहा रवाभ्यर्द ॥ चतुर्लि ॥ कलनेरुय सुदनेद्विजयंगवा ॥ स्नानं कुर्युष्य
 सन्नाग ॥ सर्वरुवधरुषिता ॥ दवस्यत्वतिमर्तु ॥ स्तिगस्तुकनकासन ॥ श्रुद्यजातस्यतंगानि ॥ श्रुतिवक्तामदवय ॥ दिव्य
 नाननवपूषा ॥ चिर्नजीवसुखीरुवा ॥ ततादिनध्यगर्तर्त ॥ तस्यादद्याद्विचक ॥ तयूक्ता ॥ सर्वरावन वदवावीतदाह्या ॥ तणा

यकनर्गसर्वं गुणवद्विनिवदयत् ॥ यादृकायानदकुरु चामनासनराजनं । अमंवाविषयवाधि यदन्तर्मयितरुवत् ॥ अननविधिनायसु य
 (ध) हविनिवदयत् । दिनध्यगर्गदानं स दुष्कलाकमदीयत् ॥ पुनरुलाकपालानां प्रतिमन्त्रकनवसत् । कल्पकाटिगर्गयाव दुष्कलाकमदीय
 त् ॥ कलिकलुषविमूकः पूजितः सिद्धिर्मेधे यमवचमनमालावीक्ष्य मानाश्ववारिः । विरुणागमथर्वधूनपूजयोरुययोगे नयिनवकनिमग्नी
 स्तावयदकनव ॥ वृत्तिव ० यः कृत्यः ४२ (ध) गीहसम्यक् मधुविपूनलाकपूज्यतायिसिद्धेः । मतिमयिचजनानां याददातिप्रियार्थं विवू
 धयतिजनानां नायकः स्यादमाद्यः ॥ तुलापूजयदिति वि (ध) याददिष्टधर्मातिविकसकलधर्मातिदगः ॥ उपलक्षयता ॥ तुका निचिह्न
 त्यान्यकानि ॥ उगनावाधितं वृत्तिपूजनं यवासविधानमूयवासप्रतिनिधिनकादियतिष्वर्थमिति यनाम् ॥ वाक्कलेविति ॥ सहा (ध) रती
 यावाक्कलेः १ सरुस्त्रयमानयदित्यर्थः ॥ यद्वा वाक्कलेद्वानाश्रनाययदितिकुर्तुं पार्श्वं ॥ त्वनीयमयमिति ॥ यावतासूव (ध) नुवासकल्यं गु
 लाकुर्यात्तत्तरीयां न्यूनमष्टाचत्वारिंशत्यं गुलविल्लुर्गम (ध) किं विद्रुत्तूनं मध्यस्थितं सोवर्तुयद्यपार्श्वं रुवतितावत्सूवर्तुं शर्कः ॥ मात्स्य
 यनिमाषानूकः ॥ स्त्रीत्यंरुलवेजात्यमिति दाभादनहमाज्ञादयः ॥ उगनकुर्यात्सदुक्कषं अन्नपार्श्वदिनध्यतः ॥ सदुक्कजं वातक
 त्वास्वर्तुयदे सुवद्वयत् ॥ माषकलकनवालियं पंचगव्यनपूजयदिति कामकनश्रुधः पाणसदुक्कषदिनध्यनविधीयतः ॥ दुर्ध्वपार्श्वं

[illegible]

४२

वृषनावाय (सुदुर्गा) ति यति त्वा सुवर्धु निर्मिता दण्डा वाल कथा कुनार्थं लघनीयाः ति वा स्यात् ॥ दण्डा निचनत्तानीति या ० ४ य
चनत्तानीत्यर्थं ति विद्याधन ॥ अनाद्यवक ५ वानुष्ठयं ति दामादन ॥ यद्वा कावमिति वर्तुलता च तं ति दामादन रुद्र ॥ लक्षणायां माना
रावात् ॥ मूकतिस्त्वर्थात् समया मूकामालयायुर्क ॥ यद्वा नागस्य दर्शनं स्वर्गुक्तं नमः (ध्वनितमित्यर्थः) ॥ मूकस्यामिति ॥ धर्मनाउ स्य दक्षिणमूक
ना तुलादानं धनं (साकं धनुर्मूखस्य वा मनूषिना धनं) ॥ कुर्यादिति विधानं न कदाचनं गुर्वर्त्तिजानवदिनध्यगर्त्तस्य यजमानस्य गर्त्तधना
दिगुर्यं कुर्यादिति ॥ उक्तं यथ यजमानमित्यर्थः ॥ अथ धर्मस्त्वनानुवर्त्तं कुर्यात् ॥ उक्तं यनकर्त्तृत्वेन तस्यापेक्षितत्वात् कुर्यादिति कव
चनात् ॥ यदुदामादनं गर्त्तधनात् सर्वार्थं कर्त्तृत्वात् सर्वस्त्वनानुवर्त्तं समानकर्त्तृत्वेनियमाच्च सर्वार्थं अथ धर्मस्त्वनानुवर्त्तं कुर्यादिति
कवचनं तु साधुत्वमात्रार्थमित्युक्तं दयुर्क ॥ समानकर्त्तृकस्य वचनं न वाधत् ॥ गर्त्तधनं वै धनं यथा ४ समानकर्त्तृत्वात् रावाच्च ॥ अथ गर्त्तध
नादीनां कर्त्तृत्वं स्त्वनानुवर्त्तं कर्त्तृत्वात् (सु) ॥ सूरवा दयत्नी कस्य विवाहा सूरवात्कन्या कन्या नयनं यथा जकत्वा यत् ४ स्त्वनानुवर्त्तं कर्त्तृत्वात् रावाच्च ॥ अथ गर्त्तध
मात्ति दामादन ॥ मन्त्राश्रयिन यजमानं धनं नूसा विधत् ॥ नाना धातूनां जलविजातं काखाधयनं यथा जका यत् ४ मूकपूजादी
नामनधिकानां यत् ॥ नच धनं विविदि वायं ॥ गुर्वर्त्तिजामदृष्टार्थं कमन्त्रया ० न स्त्वनानुवर्त्तं कर्त्तृत्वात् रावाच्च ॥ अथ गर्त्तध

वज्र (यदजातकर्म) ॥ नामकवर्ध ॥ अन्नयागर्ध ॥ चूडाकवर्ध ॥ उयनयन ॥ महानाम्नीवर्ध ॥ महावर्ध ॥ उयनिवर्ध ॥ (ग) दानवर्धमिति च
 त्वानिवर्धवर्धति ॥ स्नानं विवाह ॥ यंचमहायज्ञमिलितगच्छति ॥ यश्चर्वदुष्टाजायत्य मेनुमा (यय सोम्यमिति ॥ वदवर्धति ॥ नामकव
 र्धनाम्नीति ॥ सामवदनामकवर्धनान्नयागर्ध ॥ (ग) दानवर्धकगानवर्धमहानाम्नीवर्धश्चसाम्नीवर्धमिति ॥ अथर्ववद ॥ जात
 कर्मनिष्क्रमणमन्नयागर्ध (ग) दानमूयनयनं सावित्रीवर्धवदवर्धसावित्रीवर्धविसर्जनं समावर्धनं विवाह ॥ यंचमहायज्ञमिलित
 गच्छति ॥ उगन्मन्त्राश्चयथा (ग) दान ॥ दूयनावायधनुजातकर्मनामकवर्धनिष्क्रमणमन्नयागर्धचूडाकवर्ध (ध) यनयनवर्धचतुष्टयवि
 वाहयंचमहायज्ञदूयान्वाउगसंस्कारान्नामान्यतनवर्धयतिस्म ॥ यथागकालवर्धतिविकानयिस्तुस्कारमकान्तलिखतिस्म ॥ ग
 न्न ॥ अतिविक्रान्त (ध) मोनारावात ॥ गकारुदनसंस्काररुदाव ॥ सूयादिकमिति ॥ अगुक्चिदिदानीन्तनादिदधकमवदयं ॥
 खप्तादिदधकं दुदकिं दानाकनेमित्याह ॥ तन्नश्रादियदनसर्वर्वाग्रहस्त ॥ नचमनुजनिगच्छतिपूर्वगनिर्दधदपूर्वमनुज
 हारावाचस्त्रीणामनधिकान्तिवार्ध ॥ आत्मारिषाथधपूर्व (ग) ययत् ॥ तस्यागुर्वदित्यक्त्यादधत्य ॥ अगुल्लापूर्ववत्सर्वा
 विरा (ग) दान ॥ तयूय ॥ सर्वरावनपूर्वुरकत्यर्थ ॥ यथादधकस्यापिदयमिति वदकान्नमाह ॥ वदवाचति ॥ अगुयिदुलावधि

रागाङ्गयः॥ उच्यते नर्तकादीनि च गुणवदयानीति कवित्॥ वस्तुतस्तु उच्यते नर्तकादीनां प्रागेव दाना कत्रय कनकाद्यनवाद्रकादी
नवाच्यन्ते॥ विषयाऽमसमूहऽयमिगणांतिमश्च दण्डयसिद्धः॥ ॥ इति दिनधर्गर्महादानविधिः॥ ॥ अथ उच्यते॥ कर्त्ता
दण्डकालोऽसंकीर्त्यमहायागकनामकल्यकादिना वञ्चिन्नुक्तलाकमहितात्त्वयित्ताकयालपूनाधिकनधकमन्त्रकनवासकलि
कलूषविहीनवद्रुसिद्धसाध्युजितवद्रुमनऽकर्त्तकामनचामनमालावीक्षमानत्त्वयूकयित्तागवद्रुवधूयूगयोऽययोऽयनानध
कामेष्टादिनधर्गर्महादानमर्हयुतिपादयिष्यन्ति संकल्यमधूयकर्त्तकलायूववक्तृत्वाथाउगनायविदूष्याधिविकीर्यतद्र
यविडाधयनिमितीकिलान्निधायदिनधर्गर्महादानमर्हयुतिपादयिष्यन्ति संकल्यमधूयकर्त्तकलायूववक्तृत्वाथाउगनायविदूष्याधिविकीर्यतद्र
वस्तुत्वायनिमाधयजमानकृतिर्याग्नेययादिनधर्गर्महादानमर्हयुतिपादयिष्यन्ति संकल्यमधूयकर्त्तकलायूववक्तृत्वाथाउगनायविदूष्याधिविकीर्यतद्र
कुक्षितथावन्नदागुपसूचीनालपिठकादित्ययतिमानायावन्नययज्ञायवीतदधु कमधुलूनदधसूवधुनिर्मितान्तरुदाहतीनतथा
वाद्रकायानहच्छुचामेवासनराजनयागाधियाकृतान्यवस्तुययत्॥ कृष्टमध्वरेमयद्वयसत्॥ कृष्टमध्वरेमयद्वयसत्॥ कृष्टमध्वरेमयद्वयसत्॥
कृष्टमध्वरेमयद्वयसत्॥ कृष्टमध्वरेमयद्वयसत्॥ कृष्टमध्वरेमयद्वयसत्॥ कृष्टमध्वरेमयद्वयसत्॥ कृष्टमध्वरेमयद्वयसत्॥

गर्ह्यः ॥ यद्विष्णोः कृष्णमन्त्राय ॥ ०॥ नमो हिनय गरीय दिवध कवचाय च ॥ सर्वलाकसुवाध क जगद्वानमानमः ॥ ॥ हस्तिकियमूखा
 लाका सुवगर्ह्यवस्तिगाः ॥ १॥ वक्रादयस्तथा दवा नमस्तु विश्वधामि ॥ ॥ नमस्तु युवनाधन नमस्तु युवनाय ॥ नमो हिनय गरीय गर्ह्य
 यस्यापि तामदः ॥ २॥ यतस्तु भवस्तु तात्मा ॥ ३॥ यतस्तु वस्तिगाः ॥ ४॥ तस्मान्नामूहना ॥ ५॥ दूष्यसंमानसागनात् ॥ ६॥ ततः ॥ ७॥ यस्यां जलिना हिनय गर्ह्य
 संपूष्य विधानमयसाय हिनय गर्ह्य विश्वदक्षि ॥ ८॥ नया विना धर्मनाडं वामनचचतुर्मुखं ॥ ९॥ ज्ञानद्वयम ॥ १०॥ धिनः ॥ ११॥ कृत्वा दूष्य ॥ १२॥ वा
 स्य च कामासीत ॥ १३॥ गुत्रावाय निविधानं दय ॥ १४॥ गर्ह्यता दवायां च गर्ह्य वनय सवन सीमा नयन युधानमन्त्रास्तु स्वभास्वीयान् गुर्विज ॥
 य ॥ १५॥ ०॥ य ॥ १६॥ ततः ॥ १७॥ विष्णुयनि कल्यय तु त्वष्टा वृथा विविंशतु ॥ १८॥ अस्मिन्नुपजायति भक्तिगर्ह्य दवा ॥ १९॥ गर्ह्य ॥ २०॥ विहिसिनी ॥ २१॥
 वानि गर्ह्य ॥ २२॥ विहिसनस्यति ॥ २३॥ गर्ह्य कश्चिन्नोदवा वाधनां येषु न सुजा ॥ २४॥ दिवधेयी अत्रणीय निर्मथगा अविना ॥ २५॥ ततः गर्ह्य दवामददग
 भमासि सुनव ॥ २६॥ नजमययनायत सुयु ॥ २७॥ पुननायत ॥ २८॥ अस्मिन्नुपजायते गर्ह्यमा ॥ २९॥ विहियः ॥ ३०॥ पुमान् ॥ ३१॥ यथैष्टयि वीमदू काना गर्ह्यमाद
 ॥ ३२॥ पुनर्न गर्ह्यमा ॥ ३३॥ विहिय दगभमासि सुतव ॥ ३४॥ विष्णुः ॥ ३५॥ पुनर्न वृषणास्यानार्या गवीन्या ॥ ३६॥ पुनर्न वृषणा ॥ ३७॥ विहिय दगभमासि सुतव ॥ ३८॥ पुजाय
 तनत्वदगान्यन्या विष्णुजातानि यवितावरुव ॥ ३९॥ यत्कामास्तु शक्रमस्तु त्वास्तु वयं स्याम यतया वयीर्णा ॥ ४०॥ अयनः ॥ ४१॥ पुनर्न दयम ॥ ४२॥

छुम्भनयि॥ अयनः॥ अथुचदर्थ॥ याः॥ रुलिनीयाः॥ अरुलाः॥ अयुष्यायाः॥ अयुषिणीः॥ वृहस्पतिप्रसूताः॥ कानामूर्ध्वत्वंदसः॥ वृत्तिगर्भाक्षनं॥
 यरुसूसीमद्वयद्विगतमनः॥ अजायते॥ मन्यद्मानकद्विर्वांसमाद्वयोत्तमयनियं॥ वृत्तिर्धूमवर्नं॥ उंरुर्धुवस्वनादि॥ वृत्तिसीमकान्वय
 नं॥ अथकात्यायनानां॥ उंयुषारुगंसवितादधुवृद्धः॥ गर्ह्येद्विसिनीवालिगर्ह्येद्विष्टथूकः॥ गर्ह्येद्विष्टथूकः॥ गर्ह्येद्विष्टथूकः॥ गर्ह्येद्विष्टथूकः॥
 ॥ वतामूर्ध्वविजवहातिथानिष्टविष्टाद्विष्टयं॥ गर्ह्येद्विष्टथूकः॥ गर्ह्येद्विष्टथूकः॥ गर्ह्येद्विष्टथूकः॥ गर्ह्येद्विष्टथूकः॥ गर्ह्येद्विष्टथूकः॥
 मानकद्विष्टातयः॥ अथमन्यद्मानकद्विष्टातयः॥ अथमन्यद्मानकद्विष्टातयः॥ अथमन्यद्मानकद्विष्टातयः॥ अथमन्यद्मानकद्विष्टातयः॥
 वकः॥ असीतः॥ सदाक्षनवृष्टिर्विष्टातयः॥ असीतः॥ सदाक्षनवृष्टिर्विष्टातयः॥ असीतः॥ सदाक्षनवृष्टिर्विष्टातयः॥ असीतः॥ सदाक्षनवृष्टिर्विष्टातयः॥
 दध्नुममतिगन्तव्यस्यदवत्वमाजानमः॥ वृत्तिर्धूमवर्नं॥ उंरुर्धुवस्वविनयानि॥ वृत्तिसीमकान्वयनं॥ अथसामगर्नां॥ उंविष्टातयः॥
 दध्नुममतिगन्तव्यस्यदवत्वमाजानमः॥ वृत्तिर्धूमवर्नं॥ उंरुर्धुवस्वविनयानि॥ वृत्तिसीमकान्वयनं॥ अथसामगर्नां॥ उंविष्टातयः॥
 ॥ यमानग्निः॥ यमानिष्टः॥ यमान्दवावृहस्पतिः॥ यमान्दवावृहस्पतिः॥ यमान्दवावृहस्पतिः॥ यमान्दवावृहस्पतिः॥ यमान्दवावृहस्पतिः॥
 वा॥ यमान्दवावृहस्पतिः॥ यमान्दवावृहस्पतिः॥ यमान्दवावृहस्पतिः॥ यमान्दवावृहस्पतिः॥ यमान्दवावृहस्पतिः॥

सो सीमानं नयामि खजामस्ये जवदष्टिं ह (धामि) ॥ वा कामदं सुखं वीसुखं तीद्रव ॥ ४ (धामि) ॥ सुखं वायु तु त्मना ॥ सीयत्त्वय ॥ सुखाच्छि
 द्यमानया ददातु वीर्यं गदायु मूर्ख्य ॥ यास्तु नो कसुमतय ॥ सुयं साया रिदं दासि दा सुयव सुनि ॥ नारि न्नाश्रुय सुमना ड ॥ यागदिसु
 सुयार्थं सुखं गवना धा ॥ ॐ किं वक्षसि ॥ पुजां यत्तु सो राग्यं मर्क दीर्घायुस्त्वय ॥ ४ ॥ ॐ ति सीमका नयनं ॥ अथथ वीधानां ॥ यवता द्विवा
 याननं गदं गत्समारुगं ॥ ४ ॥ गार्ग्यं सुयगा ॥ ४ ॥ सुवो यत्तु मिवा दधन ॥ यथयं पृथिवी मदीरुता नां गर्गमादध ॥ ४ ॥ चवा दधामि तर्ग
 गत्सु त्वा मद्रु सद्रुव ॥ गर्गं धेहि सिनीवाली गर्गं धेहि सुनस्वति ॥ गर्गं कश्चिना वाधनां युक्ता न सुजां ॥ गर्गं कश्चिना वनू (गो गर्गं दवा
 वृक्षस्य ति ॥ ४ ॥ गर्गं ॐ न्युष्टा मिथं गर्गं धाता दधामि ॥ विष्णु यानि ॥ दधामि ॥ यद्वदवा जाव नू (धामि) ॥ यद्वदवा सीनस्वती ॥ यद्विद्या वृक्ष
 दत्तं कर्क कवर्णयिव ॥ गर्गं अस्या सुवीनां गर्गं विनस्यतीनां ॥ गर्गं विनस्यतीनां सा अग्निं गर्गं मद्रु ॥ ४ ॥ अथिर्कधवीनयस्व गर्गमा (ध
 दिथान्यां ॥ वृक्षसि वृक्षा वन्यजायेत्त्वानयामसि ॥ विडि दीर्घं वहि त्तामं गर्गं कथानिना धयात् ॥ अद्रुष्टं दवा यत्तु सामवाट रुयादिनी ॥
 धात ॥ ४ ॥ अष्टन वृक्षस्य नार्यावा वीना ॥ यूर्मासं यूर्मा (धेहि) ॥ दधामि मासि सुतव ॥ लव ॥ ४ ॥ अष्टन ॥ सुतव ॥ सवित ॥ ४ ॥ अष्टन ॥ सुतव ॥ य
 जायत ॥ ४ ॥ अष्टन ॥ सुतव ॥ ॐ ति गर्गं धानं ॥ यत वद दधामि यिथ ना धयामसि तत्त्वत् ॥ ॐ दत्तं दधामि तत्त्वत् ॥ ॐ दत्तं दधामि तत्त्वत् ॥ अथ यानि

गर्ह्यनुयुमान्वाधन्वधुर्वि॥ आचिनागजायतांयूरुसुदधमास्य॥ यूसीसंयूरुंजानयगंयुमानुजायतां॥ रुवासियुगधीमाताजा
तानीजनयाधया॥ यानिरुडाधिवीजान्मृषराजनयनिकिच॥ तैस्त्वयूरुंविंदस्वसायुस्त्वयूरुकारुव॥ कृष्णामितवाजायत्यमायानि
गर्ह्यनुयुत॥ विंदस्त्वयूरुंनार्यसुख्यंममकृमृगमेत्वंरुव॥ यासांद्योऽपितापृथिवीमातासमूहामूलवीरुधीवसुव॥ तास्त्वयुगव
द्यायदेवी॥ वावत्वोअधय॥ वृत्तिर्युसवर्न॥ यागमाभान्ममार्जजाताया॥ यतिवदनो॥ इतीमातगुमाकृधीदलीगडगवत्सय॥ यली
लानूयलालोर्ध्वकौकर्मलिसुचयनीजर्क॥ आर्षवाविवातसंसृकणीवंधुमालिनी॥ मासंयुगमायसुयजुन्माचनुवाहनी॥ कृ
ष्णामेस्वरुवर्जवर्जद्विभक्तानि॥ दधुमावसुनामावागर्कद्विमिक्त॥ अनायानयदन्मधुनामाहेमिमिक्तानि॥ य॥ कृष्ण॥ कथंमून
संवजडतर्जुठिका॥ अनायानस्यामूकाखारंससायदन्मसि॥ अनुजिधुंयुमृगनंकथादमृगनविर्द॥ अनार्यध्विकिष्णवजयिहाअनी
नगत॥ यस्त्वामकनियद्यतारुत्वायितवव॥ ऊर्ध्वसदगामित॥ कीवदूयासिनीटिन॥ यस्त्वामयर्तासुनतियष्टादीयुगिजायती॥ का
यामिवयतासूर्ययनिकामकनीनगत॥ य॥ कृष्णामितवत्सामवताकामिमीसुर्य॥ त्वमावत्वर्नीगथास्या॥ कमलमर्जिर्व॥ यनालाय
विनृत्यतिसार्यगर्दरुनंदिन॥ कृष्णलायतककिला॥ कर्कश॥ कनूमासिमा॥ तानावध्वर्त्तगंधेनविबूचीनाचितागय॥ वृत्तिमीमना

नयनी ॥ गतागुनु ४ वास्यचक काला रुन गीतर्मगलधनि नाविधानमयनीययजमानमूक्तययत् ॥ गतावहिर्नि ४ सुतयजमानसुखा
 खीयान् वाठगसंस्तान् सर्वधिन ४ यवाधनमाणान्य ० ॥ गताधलायनानी ॥ यतददामिमधुना दृत्तस्यवर्दसविणयसूर्यमधानी ॥ आयुष्मा
 न्गुफादवतारि ४ गार्गीजीवणनदालास्मिन् ॥ मधकंदव ४ सवितामध्वीदवीसनसुती ॥ मधकंश्रुविनो दवावाधकांयूक्तवसुजा ॥ श्रुमा
 रुवयनगुरुवदिनधमसूर्यरुव ॥ वदावेयूणनामासिसुजीवणनद ४ गार्गी ॥ ॐ नु ॥ एषानिडविधानि ॥ धदिविनिर्दिदकस्यसूर्यगत्वमसु
 ॥ धाव्यनयीषामनिर्दि ॥ गनुनांस्वाग्रान्वाचसूदिनत्वमज्ञी ॥ श्रुमध्वयधिमध्वनृजीर्षिनिनुनायाविश्ववानस्यरुव ४ ॥ श्रुमगार्गीजीवणनदजीवम
 धा ॥ श्रुमदीनाकृत्त ॐ नु निधिन् ॥ जातकर्म ४ ॥ त्वमसूकनामासीतिनामकवर्धमकु ४ ॥ श्रुनयतन्नस्यना ॥ धकनमीवस्यगुष्मि ४ ॥ य
 यदातानंतानिष ॥ ऊर्जीना ॥ धदिद्विदयदचुष्यद ॥ ॐ नु नु ॥ यनावयत्सविताकवधसामस्यनाजावबुधस्यविद्वान् ॥ गनवक्र
 ॥ धावयगदस्ययूष्मानजनद्विर्यथासन ॥ यनधातावृहस्यगन ॥ यनिलस्यवायूषवयत् ॥ गनतश्रूयषवयामिसू ॥ धाकायस्वसु
 य ॥ यनरुयधनाणी ॥ धाकेयथितिसूर्य ॥ गनेतश्रूयषवयामिसू ॥ धाकायस्वसुय ॥ ॐ नु नु ॥ यनावमकान्यूननेयिवानद्वयय ० ॥ ॐ नु नु
 जकवर्ध ॥ यधववाहतिपूर्वसाविणुवचनमित्यनूमकु ४ ॥ त्ववतानावतयतिनसि ॥ रुदक ॥ धुलि ४ ॥ धूयामदवारुदय ॥ धमाक

समनूव्यस्य २

वषसुवयं त्वं क्षान्तु नृपमा मर्कन मर्गा यदि शतसु ह्ययाश्चक्रमष्टतनाजयम॥ ममदवाविहवसनुसर्वः ॐ नृवन्नाविष्णुनमि॥ ममान्
 निकमूत्रलाकमसु मर्कवाग॥ यवर्गा कामः अस्मिन्॥ मयिदवाविहमायजंतां मयाणीनसु मयिदवद्वगि॥ देवाहाता नानेवैतपूर्वनिष्ठा
 स्यामगन्वा सुवीना॥ मर्कयजतममया निहवाकृति॥ सत्यामनसा मर्कु॥ ७नामानिर्गाकतमच्चनाहं विधेदवासा॥ अविवाचतान॥ दवी
 ॥ अलुवीनूत॥ ८॥ ९॥ विधेदवासाः ॐ नृवीनयधं॥ माहात्महियुज्यामातनूरिमनिक्षमद्वियतसामनाजन्॥ अममन्युपतिनूदन्यववाम
 दध्याः गवा॥ यनिवाहिनस्त॥ यत्यंवायं तनिगुत॥ पूनस्त॥ ३॥ मर्वाचिहं यवर्कं विनंता॥ क्षाताक्षहृणां युवनस्ययस्ययगिद्विगाता नमस्मि
 तिवाहं॥ ॐ मयस्कमविनाशवृहस्यगिद्विवा॥ वांयुयजमानं नार्थं॥ डनूद्यवानामहिष॥ धर्मयसदस्मिन्ववपूत्रकृत॥ पूत्रकृत॥ मनः॥ प्रजायेद
 र्यधमृत्ययदमानावीनिध्यमायनाद॥ यनः॥ सयत्ना॥ अयतरुर्वर्त्तिडाग्निर्यामववाक्षमदगान्॥ वसगात्रुडा॥ आदित्याडयनिष्टुर्गं मागं
 वक्ता नमधिनाज्जमन॥ अर्वाचिमिन्दुमर्गाहवामदया॥ गाजिद्वनजि विधजिघ॥ ॐ मन्त्रायर्कं विहवश्वस्यस्यकृत्माह निवा मदिनैत्वा॥ ॐ
 तिसमावर्तनं॥ गह्नामितसोरुगत्वायदहं मयायत्याज नदद्विर्यथास॥ रुग्मात्र्यमासवितायूनं विमर्कं त्वाद्गर्हं यत्यायदवा॥ ॐ गि वि
 वाह॥ सूर्याय स्वाहा॥ उजायताय स्वाहा॥ सामायवनस्यताय स्वाहा॥ आग्नीध्यामात्या स्वाहा॥ ॐ आग्नीत्या स्वाहा॥ द्यावापृथिवी स्वाहा॥ धनं

तनयस्वाहा॥ वृन्दायस्वाहा॥ विष्णुश्वाहा॥ गृहायस्वाहा॥ गृहदवतायस्वाहा॥ वृन्दायस्वाहा॥ वृन्दयूनूषयः॥ यमायस्वाहा॥
यमयूनूषयः॥ वनूषायस्वाहा॥ वनूषयूनूषयः॥ सामायस्वाहा॥ सामयूनूषयः॥ वृक्षायस्वाहा॥ वृक्षयूनूषयः॥
विष्णुश्वाहा॥ सर्वेश्वरायस्वाहा॥ दिवावाविस्वाहा॥ नकायः॥ वृत्तिरुतयः॥ स्वययिहयः॥ यकधयः॥ यकमनु॥
सनकादिमनूषयास्तथाकमनूषयः॥ गायत्रीयः॥ अग्निमीलयूनादिर्गयः॥ दवमृन्दि॥ हाताननत्तवातम॥ उवमादि
यथाहाकिर्गवः॥ यतित्वानमावृक्षायः॥ नमास्तुमयानमः॥ यथिवीनमः॥ डोषधीस्थानमावाचनमावाचयतयनमाविष्णुवमदतकनामि॥
वृत्तिवृक्षयः॥ ॥ अथकात्यायनानी॥ उरुस्त्वयिदधामि॥ उरुस्त्वयिदधामि॥ उरुस्त्वयिदधामि॥ उरुस्त्वयिदधामि॥
॥ अग्निनायूष्मानसवनस्यतिरिनायूष्मान्स्तनत्वायूषायूष्मर्ककनामि॥ सामाग्नयूष्मान्सुडावधीरिनायूष्मान्स्तनत्वायूषायूष्मर्ककना
मि॥ वृक्षयूष्मन्द्वाक्षायूष्मन्स्तनत्वायूषायूष्मर्ककनामि॥ दवाग्नयूष्मान्स्तनत्वायूष्मर्ककनामि॥ जवययूष्मर्ककनामि॥
आयूष्मन्स्तनत्वायूष्मर्ककनामि॥ यितनग्नयूष्मन्स्तनत्वायूष्मर्ककनामि॥ यितनग्नयूष्मन्स्तनत्वायूष्मर्ककनामि॥ यकग्न
यूष्मान्स्तनत्वायूष्मर्ककनामि॥ समूहग्नयूष्मान्सर्वतीरिनायूष्मान्स्तनत्वायूष्मर्ककनामि॥ उत्तममनुस्व

ननु यं जयः॥ ॐ गुणायुषं जमदग्निं कथयन् गुणायुषं यद्वद्वृणायुषं तन्नाश्रुणायुषं मिति रिङ्गयति॥ ॐ दाना॥ ॐ दाना॥ ॐ श्रुयाना॥
 ॐ उदना॥ ॐ समाना॥ ॐ श्रुमाणावयनं श्रुर्वदिनं धर्मसुखं रवः॥ आत्मा वै पूरुषा मासि सुजीवणं द४र्गं॥ ॐ तिद्वा द४जातकर्म मनु
 ४॥ तच्च कृद्दिवदिर्गयनं साकूकमूचनत्॥ यत्थमग्नद४र्गं जीवमग्नद४र्गं॥ ॐ यामग्नद४र्गं सुवामग्नद४र्गं मदीनाथ
 मग्नद४र्गं रयश्चग्नद४र्गं॥ ॐ ह्यकतवनिष्कुमममनु४॥ ॐ हकता ॐ ह्यकतवनिष्कुमममनु४॥ ॐ यनावयत्सविता हनदसा
 मस्य नाकावन्मस्य विद्वान्॥ तनवुक्क (१) वयतं दमस्यायुक्क जनदद्विर्यथा सन्॥ ॐ गुणायुषं जमदग्निं कथयन् गुणायुषं यद्वद्वृणायु
 षं तन्नाश्रुणायुषं॥ यनेत्यथ नादिवक्ता कथयन् द्विसूर्य॥ तनववयामि बुक्कर्गं जीवातवर्गं जीवनाय सु (२) कायस्वस्त्य॥ ॐ यत्
 कूनममज्जयतामूयं सावकावावयति कथयन् विभिना मासायुः यमायी४॥ ॐ तिचत्वनचूणकनममनु४॥ सावित्री मनुमागवा
 ०४॥ ॐ ह्ययनयनमनु४॥ यजायतय स्वाहा॥ ॐ ह्यय स्वाहा॥ श्रुय स्वाहा॥ सामाय स्वाहा॥ श्रुनिकाय स्वाहा॥ वायव स्वाहा॥ वक्क
 (३) स्वाहा॥ यजायतय स्वाहा दवय ४ स्वाहा॥ जमिथ्य स्वाहा॥ यद्यय स्वाहा॥ मयय स्वाहा॥ सदस्यतय स्वाहा॥ श्रुनमतय स्वाहा॥ ॐ
 तप्यचदधवदचतुष्टयमनु४॥ ॐ यश्चकनमय ४ याविष्ठा (४) कडयगाधामयूधामनाहास्ववक्तु नकविठुजसूनुद्रुनिद्रियहागा

निजहामियावाचनसुमिहृद्रामितननममरिषिंशामिषियेयगसवक्र(धवक्रवर्चसाय॥यनप्रियमहर्षीयनावमृधर्गसुनी॥
 यनाकावयविचर्गीयहीतद्विनायक॥ॐ श्रायाहिष्मयाशुवस्तानकुर्जदवागन॥महर्षीयचक्रसयाव॥निवर्तमानसकस्य
 राजयतनन॥उगतीनिवर्तमान॥गस्माश्रुर्गमासवायस्यकयायकिचथश्रायाजनयथचन॥ॐतिर्यचस्तानमकु॥ॐश्रुमि
 तसोरुगत्वायदसुमयायत्याजनदक्षिर्यथस॥रुग्मःश्रुयमासवितायूर्नविर्मर्कत्वादगर्दयत्यायदवा॥श्रुमादमस्मितात्वंसात्त्व
 मस्यमाहंघोवर्दयुथिवीत्वंतावदिवहावर्देसहनगादधवर्देयजीपजनयावर्देयूगविंघावर्देवहन॥गसक्तुजनदष्टय॥संविथो
 नाविष्णुसुमनस्यमानोयत्थमगनद॥गर्गजीवमगनद॥गर्गजीवमगनद॥गर्गजीवमगनद॥ॐतिविवाहमकु॥ॐवक्र(धस्वादा॥ॐयजाय
 तयत्वादा॥गृकाय॥स्वादा॥ॐकथयायत्वादा॥ॐश्रुनूमतयत्वादा॥ॐतिर्यचदवयकूमकु॥ॐवर्ज्यानम॥ॐश्रुनानम॥ॐति
 योनम॥अशुनम॥वायवनमॐतिर्मगवानचगुह्ययथाचोनम॥वाययोनम॥यतीयोनम॥उदीयोनम॥वक्र(धनम॥श्रुनि
 कायनम॥सूर्यायनम॥विद्यत्यादवत्यानम॥विद्यत्यारुगत्यानम॥उषसनम॥ॐतिवाउगहगयकूमकु॥विद्यत्या॥स्वभान
 मॐतिविद्यकूमकु॥श्रुतिथियूजा नूयानमकु॥सनकादिमनूयत्याहकतिमकुवाय०नीयमितिमनूययकूम॥यथाशक्तिॐवत्वा

[illegible]

कर्यं न ह्यासनिदमहमनृगात्सह्यमूयैमिस्वाहा॥ उं वायावतयत॥ सूर्यवतयत॥ चन्द्रवतयत॥ उतानावतयत॥ अथवतयतवतमवा
विषं गुरुयुववीमिगदशकं तनानात्ममिदमहमनृगात्सह्यमूयैमिस्वाहा॥ वायावतयत॥ सूर्यवतयत॥ चन्द्रवतयत॥ उतानावतयतति
वदवतुष्टयं॥ उं यश्रुत्तनमयश्चविष्णुः॥ गच्छतु॥ गच्छामनीकामनादा॥ खलाविनजसूनुषिर्निहाभूतिनामृजामि॥ उं यदयांघावं यदयां
कूर्वयदयामिति तत्सृजामि॥ उं धावाचनसृमिदगृह्णामितनाहं मामरिषिचामि॥ उं यनसृगजगसाहवेकवर्षमावलायदियायवी
र्यायानाघायनीयस्यावायत्तिषाभूयविष्णुः॥ उं यनसृयमहर्त॥ यनीयाममृगतसूनी॥ यनाकामर्यैर्वीर्यं यनमाष्टयवीमदी॥ यदाद
विनायकसूनमामरिषिचर्गा॥ उतयैवसमावर्तनं॥ उं उं गृह्णामितसौरगत्वायदहं मयायत्याजनदष्टिर्यथासु॥ रगसूर्यमासवि
तायूनविर्मर्कत्वाद्गर्जहं यत्यायदवा॥ उं श्रुधानवचकनयगिश्वाधिमिवायुत्य॥ सुमना॥ सुवर्चा॥ वीनमूर्ध्वकामास्यानागनारुवदि
यदहं वतुष्टय॥ आन॥ उज्जानयतुयजायतिनाजनसायसमनह्यमा॥ श्रुर्मगली॥ यतिलाकमाविनगनारुवद्वियदहं वतुष्टय
॥ नमोत्तमिन्दुमीष्ट॥ सूर्यगं सूर्यगं कृषि॥ दगास्यायूगानावेहियतिमकादहं कुरु॥ सैमाहीवतुनरुवसैमाहीवतुवाकुरु॥ ननीद
विस्माहीरुवसैमाहीश्रुदिगद्वृ॥ उं ममवतददयं दक्षतु॥ ममचिरुमनूचिर्नश्रुतु॥ ममवाचमकवगाश्वस्वदृष्टयतिष्टायूनकम

[illegible]

गर्हविरुर्महत्त्वानमूतयूषधंरुगं॥ अहं ददामिदविनाहविष्मगसूयायायजमानायसूनत॥ अहं सूचयितस्यमूर्धन्ममयानि
व॥ त॥ समूडातताविनिष्टुवनानिविष्टतामाधावर्त्मक्षायस्यमामि॥ अहमववातव्वयवाभ्यावरुमायशुवनानिविष्टा॥ पनोदि
वायनयथिवेतावतीमाहसं संवरुव॥ अह्वावतजातकर्ममकु॥ शिवरक्त्यावायथिवीअसंतायअरिपियो॥ नतयूर्यश्रातयतु
सस्वातावाहदामिवा॥ अरि कान्नुत्वायादिया॥ ययस्यती॥ निवास्तसंतायमेय॥ उत्वाद्वयमेवस्यउरुनीदृथिवीमरि॥ उद्वयक
मसस्यनिवाहंतिनाकरुमं॥ दुर्वदवगसूर्यमगन्मद्यातिनुरुमं॥ उगण्यानिकुमममकु॥ वीतसंतीदियवाववलासावदामको॥
उतोयंम्विवोधतउतोमूचतामूचताअहंसा॥ यदनासियत्यिवसिधन्यंकुक्का॥ यय॥ यदाधायदनाधंसर्वन्नमविषंकुक्षामि॥
वूत्यन्नयाजनमकु॥ यनावयत्सविताकूनहसामस्यवाह्वावनूहस्यविद्वान्॥ तनेवकुक्षोवयतदमस्यगमानधवानयमकुयजा
वान्॥ वूतिगानानमं॥ यनवेद्यादितियूर्वकंसाविणुनूवचनमित्युपवनयनमकु॥ अननवगतयतवर्तवनिष्णामितककयंतम
वाध्वागंतमसमृध्वागंतममाद्यनगनतनवाध्वासर्कतयवुवीमितद्रयावाक्षामि॥ वायावतयतवूत्यादि॥ सूर्यवतयतवूत्यादि॥ चं
दवतयतवूत्यादि॥ आयावतवूत्यादि॥ गन्तवूतिहान॥ तद्वूत्युक्षामिविषय॥ दवावतयतवूत्यादि॥ दवावतयतवूत्यादि॥

[illegible]

रुग्मश्रुयमासवितायूनविर्मर्कत्वाद्गर्हयत्यायदवाः॥ रुग्मश्रुयमासवितायूनविर्मर्कत्वाद्गर्हयत्यायदवाः॥ यत्नीत्वमसिधर्माणां दृष्टयतिरुवा
॥ मनयमस्तु यावामर्कत्वाद्गर्हयत्यायदवाः॥ मया यथा पुजावती स जीवन्मनः॥ उगैर्विविवाहमस्तु॥ ॐ स्वस्वाहा॥ ॐ सुवस्वाहा॥
ॐ स्वस्वाहा॥ ॐ सुवस्वाहा॥ दवहगस्येन सावयजनमसि स्वाहा॥ यिरुहगस्येन सावयजनमसि स्वाहा॥ मूनुव्यहगस्येन सावयज
नमसि स्वाहा॥ आत्माहगस्येन सावयजनमसि स्वाहा॥ अनाहगस्येन सावयजनमसि स्वाहा॥ यद्वा दवाधकमजिहया गुनमनसा
वायुयुगीदवदुर्न॥ आनावायानाः श्रुतिदूकूनायगगर्हिगदनावसवानिधतनः स्वाहा॥ यद्वा दवदुर्नदवासधकमावयं॥
आदिह्याहस्मान्नायूपमृगस्याहनिर्मुचत॥ जगत्स्यहनादिह्यायजगर्मुचतदुनः॥ यद्वा यद्वाहसुः ॥ निर्कत्वा नायः ॥ किमा॥ मदस्य
गायजयेजमानाः॥ सुवाहानिर्हकता॥ आकाभाविधेवा दवा॥ निर्कत्वा नायः ॥ किमा॥ यद्विर्वासायदविर्वासायजनासिवहमर्थ॥
यूर्यनमस्तुमान्नीचतविधेवाः ॥ सजावसः॥ यदि जागृधदिस्ययन्नननुनस्याकर्न॥ रुग्मश्रुयमासवितायूनविर्मर्कत्वाद्गर्हयत्यायदवाः॥
दिवमूमूवानासिन्नः ॥ स्मात्त्वामलादिवायूतयविगुहवाध्विधेवूरुर्नुमेनसः॥ अग्नयस्वाहा॥ पुजायगयस्वाहा॥ अग्नयस्विष्टक
तस्वाहा॥ उगैर्विविवाहमस्तु॥ उक्कः ॥ वलिंदनामिव षट्पदवधवलिंदनामिव षट्पद॥ विधेयादवस्थावलिंदनामिव

षट् सर्वस्यादवस्थावल्लिङ्गनामिव षट् जगदवस्था यत्कृमकायितृ ४ स्वधनमन्ति विहयत्कृमन् ४॥ सनकादिमनूष्यादीनां मनुष्यायत्कृमन् ४॥ गन्नाद्वीनलिष्टयः श्रुयारवन्नुयीतयः ॥ गन्धानलि सुवन्नुन ४॥ श्रुयादियथा शक्तिमनुया ॥ ७७ ॥ यत्कृमन् ४॥ श्रुथयजमान ४॥ स्वभादिद
धर्कवत्तादिदधर्कचसंपूष्यजलनाप्लावदं विष्णुदेवर्गुणमर्हसंपुददन्ति गुणवदत्वाकृतेतदानप्रतिष्ठासिद्धिर्धर्ममिदेवगममूसूवर्धुदकि
र्हसंपुददन्तिर्गदत्वादिवध्यगर्हस्यपश्चिमताजनिवधार्ग्यार्थयत ॥ ७८ ॥ नमादिवध्यगर्हयविध्यगर्हयवेनमध्ववाचनस्यजगताष्टदत्ता
यवेनम ४॥ माणाहजनिताष्टपूर्वमर्हधर्मानि ११ ॥ नालम ॥ त्वर्हसंपुददव दिव्यदत्तारवाम्भुमिति ॥ श्रुथसर्वशक्तिकलषचतुष्टयादक
न पुनर्यजमानेस्त्रायययू ४॥ गणमन् ४॥ दवस्यत्वासविभु ४॥ पुसवन्निनावाकृष्यापूष्पादस्कार्या ॥ श्रुथजातस्यर्गानि श्रुथिधर्मादवयवी
दियनाननवयूषा चिन्जीवसुखीरुव ॥ गतायजमानडलुनारिमूखानगुर्वर्चिजायकदानवालाचनधर्कमधसंपूष्यसायकवर्धुदिव
ध्यगर्हवादास्यामीत्यक्ताददस्यत्युक्तवनधर्कमधेवसर्वदत्तायनिगुनार्हसंपुददत्वादिवध्यगर्हयनिजलंदत्वाकृगदीन्यादायदधकालीम
कीर्त्यकामार्कसंकल्पवर्धुयामूर्तिलडाधर्महमयकजगर्हवर्कमूक्तावलीसमीयर्गयद्ववागान्चितयिधनसहितसूवर्धुमयदिवध्य
गर्हविष्णुदेवर्गश्रुमूकामूकगणश्रुयाः मूकामूकधर्मश्रुयागुर्वर्चिग्यायूष्मस्यमर्हसंपुददन्ति गुणवदत्तजलंदत्वा ॥ सर्वस्वस्तीतिवदयू ४॥

ॐ

कामसुगिचय ० यूः पूनः कृः अदीन्यादायेकतस्य दिनध्वगर्हानस्य प्रगिष्टासिध्वर्थं नगान्मूवधुनिमिदेवगान् पुर्वस्त्रिः श्यायूमल्यम
हृदकिर्णसंयुदद वृत्तिदिनध्वगर्हृतीयां हृदगां हृदद्यात् यदा तु लायून्वीक्षेणामादीनां दक्षिणत्वनदानं तदा तस्यैव संकल्पः ॥ द
क्षिणाप्रतिपादनच सर्वयकाः ॥ तुलायून्वषवत्कृयाः ॥ दानाहर्नयजमानः ॥ पूषाहवाचनमावाहितदवगानामूरुन पूजां विसर्ज्य नैकला
याद्रकाविषहमं उयायकवसादिसर्वं पुनवप्रतिपाद्ययथाशक्ति वाक्कृणान् राजयदिति ॥ मीमांसैकपूर्वधनः ॥ प्रतिधनान्यायविवागीधनः
साहित्यामृतसागवः ॥ मूजनगावल्लीनसालद्रुमः ॥ यं विद्वन्मणिः ॥ खनादिनकनः ॥ यासूतविध्वनं ॥ तनाकाविदिनध्वगर्हददतीसल्यी
तययद्वतिः ॥ ॥ अथ वक्राहु मदादानं ॥ ॥ मान्या ॥ अथातः संयुवदामि उक्ताहुं विप्रिपूर्वकं ॥ यक्षुर्ह सर्वदानानां महापातकनाश
नं ॥ पूषं दिनमथासाद्य तुलायून्वषदानवत् ॥ अल्लिहृद्युयसंरात्रं लूषणाकृदनादिकं ॥ लाकणावाहनं तद्वदधिवासनकनकथाः ॥ कुर्याद्वि
षयलादूर्ध्वमासदुष्टावृणक्तिः ॥ एकलद्वयसंयुक्तं उक्ताहुं कार्ष्णं नवधः ॥ दिग्गजाष्टसंयुक्तं षष्ठुं दंगसमन्वितं ॥ लाकपालाष्टका
धर्तं मध्यस्थितचतुर्मुखं ॥ निवाद्युतार्कं निखनं मूमालक्ष्मीसमन्वितं ॥ वस्त्रादिर्यमनूरुः ॥ महानत्नसमन्वितं ॥ विगर्भनं गुलहार्तं याव
दायामविरुर्न ॥ कोणयवसुसंवीर्यं तिलडाणायनिन्यसत् ॥ तथा दद्यात्तान्यानि समं तात्यनिकल्पयत् ॥ पूर्वधानकं गयनं पुष्टम

पूर्वदक्षिणायनं दक्षिणायनं संकर्षणमग्नयनं॥ यच्चिमचतुर्वावदा ननिबुद्धमथायनं॥ अग्निमूलनगाहर्म वासुदवमतथयनं
॥ समताहुतयी० ह्मा नर्चयत्कांचनानुवृधः॥ ह्ययद्वसुसवीगात् पूरुर्कुरात् नलेवतु॥ दलेवधनवाधियाः सहमास्वनाहनाधया
दूकायानदकुण्ठामनासनदर्थे॥ रक्तुराद्यानदीयदू हलमाल्यानुलयने॥ हामाधिवासनाकच स्यायितावदयंगवे॥ वूममू
वानयन्मर्तुं जिहृत्वाथयदक्षिणं॥ नमास्तुविश्वधनविश्वधाम जगत्सविश्वरुगवन्नमस्तु॥ सकाविलाकामनरुगतलं गगर्धसाह
विगनाहिनकां॥ यद्दृष्टिगास्तुस्विनाश्वनु यथाहुवांनिचनाचनां॥ त्वदाननस्तुहतायातकानां उक्ताहुदायाः यलयंउज्जु
॥ उर्वयसम्यामनविश्वगर्ध दद्याद्विजयादधामविरुद्धः॥ रागद्वयतगुगुनाः यकल्यी समरुज्जुधमतः कमध॥ अत्यचययगुन
वकलव कुर्यादथेकाग्रिविधानयुक्ता॥ सजवसंयुक्तमाल्यविलेयं थकवस्तुनृणादिकन॥ वृत्त्यजगदखिलं पूनृधाणकुर्या
उक्ताहुदानमधिगम्यमहद्विमानं॥ निहृताकल्मषविशुद्धगनून्मनान् नानन्दकृत्यमूर्धेति सहायनारि॥ सतानयन्धिरवितामह
पूजयौगवन्धू प्रियातिथिकलणगताष्टकं स॥ उक्ताहुदाननकलीकतायातकोद्य मानन्दयच्चजननीकलमय्यगर्ध॥ वृत्तिव०ति
शृणानिवायजगत्सुनरवनबूटदबूधर्मिकाणां॥ मयिमयिचददातिमादतसाव मनयतरुवनसहायनारि॥ अथतवृत्ति॥ य

द्ययुग्मदायातकनागतवहलमूर्कगतथायनवक्रमागमविरुल्लङ्घय ॥ दूष्यत्यादिसार्द्धश्लोकनाविबुद्धुलायनूषधर्मातिदगः
क्रियता ॥ अविनाशयुद्धनार्थमवचकर्मचिद्विदि ॥ कुर्यादिति पूर्वतः पश्चाच्च सर्वथा ॥ हलसूत्रधुधित्वान्नूत्यकपलविगतन
धिकसदस्यलपर्यक्तसूत्रधुधित्ववक्राहुकुर्यात् ॥ दिग्गजाद्ययकनधसूत्रधुधित्वमवचनविरिन् ॥ प्राकृत्यतिमासूत्रधुधित्वरिन्
मिति कवित् ॥ अन्यतु दिग्गजाद्ययकनधसूत्रधुधित्वमविरिन् ॥ अथ कांचनानितियूनः कांचनप्रवधादित्याहुः ॥ नकलति ॥ नकल
द्वयसंयुक्तं येमिति त्वर्थः ॥ यदा नकलद्वयं च तस्यैकं च तिसमासः ॥ यथायनूषध्याहुद्वयसंयुक्तं तथा नकलद्वयं कृत्वा संयुक्तं
कार्यमिति कविरुत् ॥ उक्ताहुमित्यकवेचनबाधरुः ॥ कुरुकायारवद्यादकपतीत्यादिगितुमाः ॥ उदगिगुक्तायकाद्योवयून
उत्पत्ताद्वलमिति उक्ताहुयूनमासः ॥ अतएव कामादनधचटकाद्युक्तावर्तुलं उक्ताहुमित्युक्तं ॥ अतएवाहुद्वयात्मकमिति दामा
दनर्गुथान्नयमित्यर्थः ॥ नकलस्यैववर्तुलाकानस्य नकलद्वयात्मकत्वेनाहुद्वयात्मकत्वमविरिष्यतीति तदर्थः ॥ नकलद्वयं वा
पर्यवशावनस्तुयनीयं ॥ अन्यथा तन्मध्यवक्रस्तुयनीयमासः ॥ दिग्गजाद्यादि ॥ उवाचतः ॥ दूधुनीकावामनः ॥ क्रमूदाडैरुनः ॥
दूष्यदक्तः ॥ सार्वरोमः ॥ सूयतीकधदिग्गजाब्धुर्कः ॥ दिग्गजाब्धुर्कनसंयुक्तं ॥ संलग्नस्तुयनीयमित्यर्थः ॥ उवाचालोकपालानी ॥

यच्चयादि कर्मवक्राधुन द्विदिव स्थापनमिति दामादनः॥ निरुक्तकल्याया कनर्धनिर्दूकं धातिर्वीतथा। कृन्ध (धृति) षर्गुगानि वदा
 नीवेष्टवक्तव्यंति षर्गुगानि॥ तर्वाचल कर्ध॥ मूर्त्तिनिवक्र (धा) लाक सा कसूण विगानिठु। द्विगुजानिठुगस्थानि वामदधति कृति
 कांरुगि॥ कृष्टिका कर्मधुलून॥ उता सांवाभवाव (धा) कनरुसूण धां दकि (धा) वनर्ध॥ वदानीय धिम स्थापनस्य वक्रमाधत्वा दंग
 नामयितुं वस्त्रायनमिति नूयनानायवः॥ लाकवालादीनील कर्धानिठुलायामूकानि॥ तत्तुर्वेत्तुवाहनवाजा गजा वक्रादिन
 ॥ श्रृग्यादीनीं वाहना कनायदभात्॥ लक्ष्मील कर्धनुयाभा कर्मालिकां शांडसु विरि रीयामोमया॥ यद्वासनस्य कृवीतप्रियं
 तुला कर्मातनी॥ (गी) नवर्धुसूनुयां च सर्वलंका वरुषितां॥ नोक्कयध कनवृर्ध वनर्ध दकि (धा) नठु। र्यं वाचुतसनि (धो) स्त्र
 यनीयातत्यनीत्वात्॥ वस्त्रादित्यति॥ वस्त्रादित्यमनूतां उकानस्य कति मूर्त्तया गरुम (ध) यस्यात्यर्थः॥ वसुवाक्षो आधो वध सोम
 धधन (धे) वानलानिलः॥ धृत्युषधयरास (धृ) तिनिगमात्॥ उतल कर्धं उतन्नवदनाः सोमा वनदाः न कि याधयः॥ यद्वासनस्य
 द्विगुजा वसुवाक्षो वकीर्तिताः॥ आदित्या द्वादशं धा विष्णु र्गस्तुष्टा वनू (धा) (ध) र्यमानविः॥ धूषामिगायम (धे) व यर्जना द्वाद
 शः स्मृतं र्गिह निर्वभात् उतल कर्धयद्वासनस्य द्विगुजाः यद्वागर्गं न कीर्तयः॥ कनादिस्तु न्ययर्क नीलर्य कर्ध धानिधः॥ नूधः

संस्तिग्ममयादिनालयः पादुगां चिकाचनिमवादीनां मूर्त्तियस्तदा कानाः अवत्कृष्णमृगवृद्धा धञ्जानिषडुनयं चाणम्वृताः ॥ मदानवत्तानिर्ध
चनववाहिनध्यगर्हदानडक्रानि ॥ उतानियश्चिमतः स्त्रिया नीतिदामादवः ॥ समन्वितमिति समुयसर्गत्संलग्नताका ॥ विरक्तमिति विरक्तिः ॥ सुवर्ण
नूतनवर्णगुलगतयर्थकं गुल्यावायामविस्तृतीयस्यातिशयकलद्वयस्य यथार्थविशेषमिति दामादवः ॥ विरक्तवर्णसुवर्णसुवर्णविशेषमिति
द्रुष्टा उक्तांशवतावायामविस्तारसमेव ॥ वर्तुलत्वारिषानादितिकचित् ॥ अन्यगुणतायानियमानुरिषानात्कटादीनां दर्शय्यादिदर्शनादनि
यमन्त्याद्रुष्टा ॥ कोशयकृमिकाणां रुर्व ॥ तस्य यद्वकूलादि ॥ तद्वतद्वर्तुलत्वात् ॥ यद्वकोशयवस्तुसर्वीतमित्यर्थः ॥ डाधलकृष
मूर्त्तं द्वितीयगर्ह ॥ अष्टादशान्यानि मात्स्य उवाकानि ॥ उवगाधूमवान्यानि तिलाः कंगुः कलित्काः माषा मूला मसूनाश्च काडवाः ॥ यामस
र्वयोः गवेषुकाश्च नीवानाः श्रृङ्गश्च कलायकाः ॥ वधकाः शानकाः श्वेदः ॥ अन्याश्च अष्टादशैव तुल्यगि ॥ पूनाशान्नवसूयकानान्नवलोकाश्च वि
नशकाः नीतिदामादवः ॥ उतानियश्च विमानान्यदशायथैर्गुल्यायनि माषानि अक्राधि ॥ पूर्वैरित्यादि ॥ पूर्वैश्च अदिद्रुगुणनिर्मितयोः
ब्रह्मवर्णतलयनादीन् तस्य यदित्यर्थः ॥ अनन्तः शयनं यथैति व्युत्पत्त्याः ॥ यथा यथा विष्णुचयत ॥ तल्लक्ष्मी ॥ यीतवासाश्च तुर्वीद्रुः ॥ रंखच
कगदाधवः ॥ यागनिजायनाः ॥ वस्तुः सूकान्नतनूयनि ॥ रुक्षसकान्तिगान्नः ॥ कार्यस्तस्यायनिष्ठुः ॥ पूर्वदकिं यद्युत्तमल्लक्ष्मी ॥ उद्धर्ग

[illegible]

मित्यर्थः॥ उर्वं दानवालादिस्थानादकिं (१) तिरुयं॥ अयं च उक्ता धु दानस्य संयदानवि (२) षविषिः॥ तुलायुत्रुषाक गुर्वर्त्ति घातुमं उदा
नत्तविषयः॥ न तुलायुत्रुषाकं वृत्ता विरुगय कायिषा प्रातीति नूय नानायः॥ उयर्त्तनाति दणवाध वृत्ति युक् यथामः॥ स्वल्पवति॥ सद्
सुस्य च तुर्थरागः॥ स्वल्पमिति नूय नानायः॥ सुतनाम ल्य मिति युत्यथा वा उ (३) षराग वृत्ति दामा दनः॥ सद् सुयल यक उवेक सत्ति रागना
ल्यत्वमित्यन्तः॥ उकाग्रिविधानयि गुर्वं नूत्ताना न्यथा स्यादिदद्यादिति नूय नानायः॥ अस्मिंश्च यक यत्किंचि काखीया गुर्व्विति दामा दनः॥ वृत्त
मित्यादयर्थः॥ स्यः॥ वृत्तिवक्ता धु महादानविषिः॥ ॥ अथ यथागः॥ यजमानादण कालो र्मकी र्थमदायात कनाम मदा विमाना धिगमयू
र्वकवक्ता नः॥ सहिगनिर्वृत्त कल्मष विगुद्वतत्वात्मी मानन्द कृन्ना नियदायगमयि ह्यपिता मद् युग्यो र्व्वयिया गिथि कलणता स्र्कर्म
गान एव क्ता धु दान कली कतायात की द्या (४) षजननी कूलानन्द काम (५) उक्ता धु महादानं पुति याद यिष्य वृत्ति र्मक ल्य मधूयर्क तुलायुत्रु
षवत् कृत्वा वा उ (६) षा वा यविष्य विविकीर्य॥ तद्वयनिडा एय निमिता किला निधाय उक्ता धु कल दय म (७) उक्ता धु कल तिल डा (८)
यनिस्तु को (९) षा यनिस्तु ययि तात न्म (१०) उक्ता धु वस्तु क ममादि नागिस्तु द्वादशादित्यान् मृग धि नूरां नून र्यं वा ण न्न नून तथ स्ता ययि ता यनिधिगी
य उक्ता धु कल नायिदद्यात्॥ तगा उक्ता धु द्वादिः॥ पूर्व्वीष्ट द्वादि कृत्त नावतादिदिग्ग जान्ना कयात्तां उयती र्वा षद्वर्दी गानि मदानत्त र्यं च र्क वस्तु ययि

लावः ४६ कितको (६) यना कांगं सहितमावद्यास्य समन्तादद्यादशकान्यानि स्थापयत् ॥ अथ पूर्वोद्योदि कुण्डयी (०) ॥ अनन्तरं यनं उद्यमं ॥ ७
 कर्ति ॥ सर्वकर्म ॥ चतुर्वावदान् ॥ अनिबृद्धं अग्निं वासुदेवं च संस्तुय चक्राहुं दिग्गजाष्टकं ॥ षष्ठ्यदीगमनि ॥ लाकपालाष्टकं ॥ चतुर्मुखं ॥ उमा
 सहितं निर्वं ॥ लक्ष्मीसहितायुगं ॥ अर्कवसूत ॥ आदित्यान् ॥ मन्त्रं ॥ अनन्तरं यनादींश्च नभान्ननाममन्त्रं ॥ संयुक्तं समन्तादगर्कं शान्ताय
 ॥ गणः ॥ समन्तात् यादृकाया नदं कुरु चामनासनदप्येव रुद्रराक्षसदीयकुरुलमालानूलयनानि स्थापयत् ॥ मधुवाद्यदिशसापस्तना
 दशधनवः ॥ ४६ ॥ यथा ॥ गणमहावदी गुरुवद्यायुपनिविशानवधीयान् ॥ अथ सर्वेष्वाह्वयनादि कथं यागश्च यजमाना लिखकान् कृत
 यजमाना गृहीतपूर्वा जलिर्वक्त्राहुं लिः ॥ ४७ ॥ यदकिं दीकृत्य प्रार्थयत् ॥ ४८ ॥ नभस्सुवि (४९) यनविधमम जगत्सु विरुगवन्नमस्तु ॥ सकाशिला
 कमनस्तु गणं ॥ गर्हसार्द्धं वितनास्त्रिंशं ॥ यद् ॥ ४९ ॥ स्वितास्तु स्विनास्तु वक्तु ॥ यथास्तु याया नि वनाचनार्थं ॥ त्वदानं स्तुतं पातकानां
 वक्त्राहुं दाया ॥ ४९ ॥ यत्तयं वक्तु ॥ यथा ॥ जलिना वक्त्राहुं गंधं गुर्वलिं जयं संयुक्तं दनून् ॥ ४९ ॥ कृष्णादीनां दायदशकालो संकीर्त्य पूर्वव
 त्यलमूत्राय संयुक्तं वक्त्राहुं तिलदा (५०) यनि स्त्रिंशं ॥ दिग्गजाष्टकं संयुक्तं ॥ षष्ठ्यदीगं समन्ति ॥ लाकपालाष्टकायतं ॥ मध्यस्थितं चतुर्मु
 खं ॥ निवायुगार्कं निखनं ॥ समालक्ष्मीं समन्ति ॥ वस्त्रादित्यमन्त्रं ॥ मन्त्रान्तरं समन्ति ॥ को (५१) यवस्तु संवीतं गुण्यी ० ॥ अनन्तरं य

(६३)

नयद्युन्नयुक्तिर्न संकष्येत्तुर्वदनिब्रह्ममिवास्तुदवयतिमायूतं मुक्तायकनवसद्विर्गविष्णुदेवर्गसर्वज्ञानामगणसमूहार्थगुर्वर्तिग्याहंसं
यददं नृगिसर्वादिस्त्रायनिस्त्रिगुवृहत्संकल्पयत् ॥ ततारागद्वयं गुनवरगणवर्कवक्रतिग्याविरुद्धदद्यात् यदाहु यथेकविशगयक
रुदागमादिना गुर्वर्तिजः यनिताद्यतस्यान्यथेव क्काहुं विरुद्धदद्यात् ॥ ततः कृतस्य सायकनववक्काहुं महादानकर्मणः यतिष्ठार्थं
मान्मूवधुनं नृमिदेवतान् दक्षिणं संप्रददंति वक्काहुं हृतीयं दक्षिणं वा दक्षिणं दद्यात् ॥ अमादीनीवा दक्षिणात्वनदानं तता गुर्वर्ति
जः स्वस्वशास्त्रीयं कामसुर्ति य ० यू ॥ तता यजमानः यूष्मादवाचनमावाहितदवतानामूलं नैयूजा विसर्ज्य नैव कर्ममुयायकनवादि सर्व
गुनवयुगियाद्ययथा शक्ति वाक्कनराजयदिनि ॥ ॥ मीमांसेकधूर्नधनः ॥ नृमिदेवतान्यायविवागीधनः साहित्यामृतसागनः सृजनगाव
लीनसालद्रुमधर्यविद्वन्महिषास्वर्गो दिनकनः ॥ यासूतविधेयं तनाकानिविचार्य पद्धतिनिर्यवक्काहुं दानधिया ॥ ॥ नृमि वक्काहुं
हादानयथागः ॥ ॥ अथ कल्पयादं महादानं ॥ ॥ मास्त्या ॥ कल्पयादयदानाख्य मगः यनमनूहमी महादानं प्रवक्का मि महायागकना
गर्न ॥ यूष्मादिनमथासाद्य तुलायूष्मदानवता यूष्मादवाचनं कुर्यात् लाकणावाहनकथा ॥ अत्विद्युद्युयसं रात्रि रूयणाकादधादिकी कीचि
नं कानयदृष्टं नानारुलसमन्विता ॥ नानाविदेगवक्काहि रूयणाकादधानिवागकिा कियलादृष्टं मास्त्यासात्यकल्पयत् ॥ अथ गृह्ण

कसुवर्धुस्य कानयकल्ययादयः। पुठयस्त्वयनिर्हव सिगवसुयुगातिर्ता॥ वक्रविष्णुनिवायतं यंचाखंसरास्करं। सक्तानपूर्वतस्तुद कुनी
 यांमनकल्ययत॥ कामदवमधकाहु सकलर्षयकल्ययत॥ मन्दानदुकि (नया) ध्रिययासागर्वयतायनि॥ यच्चिमयाविरुद्धं सावित्रा
 सहजीवक। सुनेरीसहितगद्विलयुदविचन्दनं॥ ठनीयो (न) कवीत सोम्यनरुलसंयुतं। को (न) यवसुं संवीता निरुमात्या (न) नात्रिगास
 । तथा (न) यवसुं संवीता निरुमात्या (न) नात्रिगास
 सतात्यत्रिकल्ययत॥ हामाधिवासनागवस्त्रापितावदयुगवैशतिश्चयदक्रिषमावृक्षमकुभगमूदीनयतानमस्तु कल्यवृक्षाय त्रिकितार्थयदायिना
 विष्णुं रायदवायनमस्तु विष्णुमूर्त्य। यस्मात्त्वमवविष्णुमावक्राका धृष्टिवाकनक्षमूर्त्तिमूर्त्ति यववीजे मगपाहिसनातना। त्वमवामृगसर्वस्वम
 नक्तयुवधारुमक्षसंता नाशेनयतमस्तु याहिसंसात्रसागनात। एवमामं गदया क्रुवकल्ययादयी चरुर्ध्यायमन्त्रिग्राह सक्तानादीन् यकल्यय
 त॥ हृत्पत्रकाग्निकृष्याहुवायवारिपूजनं। नविरुग्भव कवीतनचविस्मयवा रुवत॥ अमनविधिनायस्तु महादानं निवदयत॥ सर्वपापविनिर्मु
 क्तसाधुमधरुल्लिरुत॥ अस्मन्नाहि ४ यत्रिवृत् ४ सिद्ध यावदकिन्नवैशरुतान् रुवां धूमनूजान् स्रवयद्यामसं सितान्। मैसूयमानादिव ४ पृष्ठ
 यूपयोग्ययोगवान् विमोक्षनाकवर्धुनविष्णुलार्कसंगकृति। दिविकल्य गतिर्तिष्ठ दाऊनाजा रुवेरुगक्षानायावदवलायतानायावदयत्रायव ॥

和

ॐ कृनि

[illegible]

६५

[illegible]

[illegible]

यच्च वृक्षसूवर्णुहतीयां दद्यात् ॥ यदा तु कुलाकाशमादीनीं कृत्वा त्वनदानं तदा तस्यैव संकल्पः ॥ ततः कल्पवृक्षं पुनर्वसंतानादींश्च वृक्षं
 मत्तिष्ठ ॥ प्रतिपादयत् ॥ कविनेतद्विरागं कुलायूषवदन्त्यापीकृति ॥ ततः यजमानः पूषाहवाचनमावाहितदवतानामूलनयूजां विसर्ज
 नं च कृत्वा मधुवायकनेषादिसर्वं पुनर्वसतिपाद्ययथा किंवा द्रव्यं तदा जयति ॥ मीमांसैकध्वनं धनं ॥ प्रतिधनायायिवागीधनं साहिष्या
 नृत्तागनं ॥ सूजातावलीनसालद्रुमः ॥ यद्विद्वन्महिलारवनादिनकनः ॥ यासूतविधेयं तनाकानिसूयवृक्षददतो सत्थीतयपद्विष्ट ॥ ॥
 ॥ नृत्तिकल्पपादयमहादानयथागः ॥ ॥ अथ गणसहस्रमहादानं ॥ मात्स्या ॥ अथातः सयवक्षामि महादानमनूहमं ॥ गणसहस्रदानार्थं
 सर्वपायद्वर्णं ॥ पूषादिनमथासाद्य युगमन्त्रकनादिकं ॥ यथावत्सिनाहं स्यादकनामथायिवा ॥ लाकणावाहनं कुर्यात् कुलायूषदानव
 त् ॥ पूषाहवाचनं कुर्यात् क्षामः कार्यस्तथेव च ॥ मत्तिष्ठ पुनर्वसंतानं रूषवाकादनादिकं ॥ वृषलकृष्टसंयुक्तं वदीमध्वधिवायत् ॥ गणसहस्र
 द्विनिःकृष्ट्य गवां दणकमवच ॥ गणसहस्रं वरिष्ठं कुर्यात् वसुमालाविरुषिर्ग ॥ सूवर्णुहं गणरुनं नूय पादसमन्वितां ॥ अतः पुनर्वसंतानं वसुमा
 ल्यैः पुनर्वसंतानं ॥ सूवर्णुहं गणिकायुक्तं ताम्रदाहनकाचिर्ग ॥ सूवर्णुहं तिलकायुक्तं रुमपट्टेन लंकृतं ॥ कोणाय वसुसंवीतं माल्यगन्धसमन्वितां ॥ रुम
 नत्तयुतेः ॥ गैः ॥ क्षामं नूय गणारिर्ग ॥ पादकायानरुक्कण राजनासनसंयुक्तं ॥ गवां दणकमध्वस्यात्काचैः नानन्दिकध्वनं ॥ कोणाय वसुसंवीताना

नारुनधरुषितः॥ लवणडाधनिवनः मालाकुरुलसंयुतः॥ कुर्यात्पल्लवागदुर्ध्वः सर्वमतदुःखतः॥ गकिताकुरुलसादुःखः प्रित्ययावदवधुः।
 लागातिदुर्ध्वः॥ नः सर्वमतसमावधुः॥ दूधकालसमासाद्य गीतमङ्गलनिःसृतेः॥ सर्वविषयकस्तान् लावितावदयंगवः॥ ॐ ममूषा
 नयन्मर्तुः २॥ गीतसुमाङ्गलिः॥ नमावाविधुमूर्तिः॥ विधुमाहस्यजवधुः॥ लाकाधिवासिनीयधुः॥ वाहिधीत्यानमानमः॥ गवामः॥ अश्रुतिः॥
 युवनान्यकविंशतिः॥ उक्तादयस्तथादवाः॥ वाहिधीत्यासुमातनः॥ गवाममागताः॥ सुतुः॥ गवः॥ दृष्टतजवधुः॥ गवः॥ गिनसिमनिः॥ गवीम
 धवसाभ्यर्तुः॥ यस्मात्तुदृष्टयुथधः॥ धर्मजवसनातनः॥ अश्रुमूर्तिविधानः॥ मतः॥ वाहिसुनातनः॥ ॐ त्यामंशुतादद्याः॥ सुनवनदिकध्वं
 ॥ सर्वयिकवः॥ धायः॥ गयुगविविदुः॥ जल्लिः॥ धेनुमकोकाः॥ दणकादिनिवदयतुः॥ गवीगतमः॥ धेकेकेः॥ तदद्वैवाथविंशतिः॥ दण
 यंवाथवादद्याः॥ दन्यस्तदनुकुर्याः॥ नकावदुःखादातवाः॥ यतादाषकनीरुवतुः॥ वक्तुः॥ धेकेकेदातवाः॥ जीमदावाथदृष्टयः॥ यथावतः॥ यूनलि
 ॥ दकादः॥ गसदसुदः॥ अवयकुधूयादाविः॥ महादानानुकीर्तनः॥ तदिनं वक्तुवावीत्याः॥ यदिद्विदुर्लभिर्यः॥ अन्नविधिनायस्तुः॥ गसद
 सुयकारुवतुः॥ सर्वयायविनिर्मुः॥ सिद्धवानधसविताः॥ विमाननार्कवधुनः॥ किंकिरीजालमालिनाः॥ सर्वयालाकयालानाः॥ लाकसंयुतः॥
 सूर्यः॥ अतिमन्त्रकरीतिष्ठतुः॥ दूधयोगसमन्विताः॥ सकलाकानतिक्रमः॥ गतः॥ गिवयूनवज्रतुः॥ गतमकारुनं गदः॥ लिहर्गतावयद्वः॥ माता

(६७)

महानीतिद्वयं पूणयोगसमन्वितं। यावत्कल्पवृक्षं गतिष्ठं। दाजवाहारवत्कृतं। अधमधर्गं कुर्यात्। किविधानयवायनं॥ वैकुण्ठयागमासाद्य तताम्
यावत्कल्पनात्। पितृवधारेन नृकिं। (गासदसुयदसुगं॥ अविस्थावृकलस्माकं पूणादोदिरुजववा। (गासदसुयदसुगं॥ नवकाद्रुदविद्यति॥ तस्य क
र्मकवावासा। दधिउष्टागत्थेववा। संसानसागवायसा। धास्मान्मनावयिष्यति॥ ॐ नित्यं० नित्यं नृगासदसुयदानं। सुनयुवनमूययात्संमनवा
थय॥ अत्रुवतिमूर्दवावाद्यमाननिकामं। यदातकलूषयद॥ सायियातीत्यलाकं॥ यथावत्॥ यथावत्मधिवासनदिनात्पूर्वतदिन
तुलायुनूयागिद॥ नायवासयाक॥ यथावत्गानमधिवासनाक॥ धाननूययावत्मूयवासवाधकमितिचतनश्रुविवाधतदमाडोतुश्रुविवास
नमकराद्येवयथावत्मूर्कं॥ वयमिति लकणा नवस्यानूकर्मत्वाक॥ दृष्टात्सर्गसुलकणयूकमित्यर्थ॥ तच्च उन्नतसुलककूदमृशुलीगलक
मूलं॥ महाकटिनटस्कंधे वैरूर्यमधिलावनं॥ यवालं गुरुष्टं च। सुदीर्घवलवालधिं। नवाष्टदशसंख्येर्वा। तीक्षायेर्दशनेष्टुष्टं॥ मल्लिका
कंधराकवा। दृष्टयिधनधान्यद॥ यवालदवानक॥ गुरुष्टं गयस्यत्यर्थ॥ मल्लिकाकानकाक॥ (गासदसादिति श्रुतदामादन॥ गवां दशक
मित्यस्याविवासयदित्यननसर्वधारुस्यवदित्त्वयननूयत्वादर्थद्विदिमधुययनिमाधद्विनिविद्यावस्थो॥ श्रुतं नमधुयादिद्विष्टं॥ गवां द
शकमित्यस्यपूजयदित्यननान्वयादित्याह॥ (गावदधनूयवर्णं॥ (गासदसुदिनिष्टुष्टं सुवत्सदशकं गवामिति पूनाक्षकनात्॥ श्रुतं ध

नूनी विनियोगाच्च॥ रूढी च (गादणकं) सदस्यं क्रिन्नं सदस्यं (यूगं) वधात्॥ सूवर्धुत्वादि॥ यन्निमाणा वधादयन्निमित्तमिति कचित्॥
 हमाडोऽयत्त्यर्कं दणसौवर्धुत्वादि॥ गत्वा ४ यं च यत्नं रूढीं॥ यादृकं॥ रूढी च यत्नं कर्मिणः कचित्॥ उक्तमित्यन्य॥ कांचनमिति कृतं सूवर्धु
 कद (गानन) नन्दिकं धनं रूढि॥ अयं च वृथा काच ॥ धर्मयि वृथानुयत्नं॥ नन्दीनामगणाधिय रूढिमात्स्याकं नितिकचित्॥ अन्यं तु दुर्धृतिनशा
 द्विगुणं ४ सोम्यास्यानन्दिकं धनं ॥ वामशिखलधृदकं त्वकमालासमन्वितं रूढिदमाजानूकर्तनाकृतिः ४ कार्यं रूढ्या ४॥ अर्संगमागतमया
 रु (गा) गतयीति॥ दणं (गान) (गा) सदस्यं यत्नं यागवर्गं सूवर्धुत्वादि दणं (गान) त्वर्थः॥ उक्तं रुद्रगर्गं गावस्तुल्यं कामध्वं सूवर्धुत्वादि दणं यत्नं विकयलगात्
 यावधि॥ दद्यादिति (गा) सदस्यं मिति (गान) ४॥ उक्तं म (गा) सदस्यं यत्नं नाख्यमित्युक्तं॥ नन्दिकं धनं मित्यस्य निवदयदित्यन्यं नान्यं ४॥ दणं का
 ल्युर्वसादितात्॥ तथा वामकुक्षाननकं यत्नं कृत्वा द्रव्यं कनकं संहितं नन्दिकं धनं संहितं (गा) सदस्यं संकल्य ४॥ ततः सायकनकं नन्दिकं धनं
 स्य यत्नं कृत्वा स (गा) दणकं स्य च यत्नं यन्निवृत्त्यर्थं (था) कर्त्तुं यत्नं कर्त्तुं निवदन् कार्यमिति समुदायार्थः॥ उक्तं दणं नादववदि ४ स्मिन् (गा) सदस्यं यि
 णाद्वयं गुणकं कर्त्तुं गतं सत्ति ४ अथवा गतं गुणवर्त्तुं चाणत्यं चाणदत्ति ४ अथवा चत्वाविंशतु नवविंशति विंशति सत्ति ४ अथवा दणं गु
 नवर्त्तुं च यत्नं सत्ति ४ अथवा विष्टा जायकं तद्विन्नं वाक्कां दीनानां (थ) रूढिदमा ४॥ तन्न॥ सामान्यं गदृष्टं धर्ममानत्वात्वात्॥ यत्नं

विरागयकपिनस्त्रकयाविरागः वरुणकावायदः (नगदाधदिगिरुयालः) ॥ अगुचसंकल्परादरुधोतुलायूनूयव्वडव्वयो ॥ यथावर्गना
नदिनयूनः ॥ ६४ ॥ ४४ ॥ पूर्वकि यथावगारिषायव्वतिदिक् ॥ ॥ ॥ गति (ग) सरुसुमहादानविधिः ॥ ॥ अथयथागः ॥ यजमानाधिवासनदिनात्पू
र्वमकनारुगिनागं वां कृतयथावगारिषायव्वतिदिक् ॥ ॥ ॥ सर्वयायदनमसर्वयायविनिर्मूकसिद्धवानमसवितात्मकर्मकसर्वला
कयाललाकाधिकनमकवद्रुनकर्हकयूजनयूगयोगसमन्वितात्मायसर्वलाकयाललाकाधिकनमकयतिमन्त्रकनावस्तुनार्कवर्धुकिंकिणी
जालमालिविमानकनमकसकलाकानिकमयूवकतदयादानकनिवयूनवुजनयूगयोगसमन्वितात्मायसर्वलाकयाललाकाधिकनमकयतिमन्त्रकनावस्तुनार्कवर्धुकिंकिणी
हृष्टातेर्विविधनामनमकनिवयूनाधिकनमककल्याणावस्तुनगद्रुननाजनाजत्वरुवनविदधनयनायसात्मकर्हकाधमधगतकनमकवर्धुव
थागयाफिरुद्रुनगद्रुनकवर्धुवमाककामः ॥ ॥ (ग) सरुसुमहादानमर्हपतिवाद्ययिष्यव्वति संकल्पमधूयकर्तुं तुलायूनूयव्वडव्वयो ॥ यथावर्गना
नायनियूषाधिविकीर्यवदामः ॥ ॥ पूर्वकिलकधयूर्गयत्तुव्वडव्वयो ॥ ॥ (ग) सरुसुमहादानमर्हपतिवाद्ययिष्यव्वति संकल्पमधूयकर्तुं तुलायूनूयव्वडव्वयो ॥ यथावर्गना
हृष्टातेर्विविधनामनमकनिवयूनाधिकनमककल्याणावस्तुनगद्रुननाजनाजत्वरुवनविदधनयनायसात्मकर्हकाधमधगतकनमकवर्धुव
थागयाफिरुद्रुनगद्रुनकवर्धुवमाककामः ॥ ॥ (ग) सरुसुमहादानमर्हपतिवाद्ययिष्यव्वति संकल्पमधूयकर्तुं तुलायूनूयव्वडव्वयो ॥ यथावर्गना
नायनियूषाधिविकीर्यवदामः ॥ ॥ पूर्वकिलकधयूर्गयत्तुव्वडव्वयो ॥ ॥ (ग) सरुसुमहादानमर्हपतिवाद्ययिष्यव्वति संकल्पमधूयकर्तुं तुलायूनूयव्वडव्वयो ॥ यथावर्गना

वधामिच्छाद्यनिमित्तलवलोपनिवृत्त्यादिर्विशोवर्धुनन्दिकधनः कोलायवसुहानाद्यारुनवमाल्यकुरुलसंयुतः पूजः॥ ततामहाव
 दीयदवद्यानूपनिविता नवधीयात्॥ अथसंस्कारुर्वनागिरुत्थयातश्चयजमानारिषकगिरुतयजमानः॥ यत्थर्कदृषंनन्दिकधनं धनूदणकं
 वलिः॥ यदक्षिणीकृत्यमर्त्य०॥ ॐ नमावाविधमूर्तिर्या विधमाहृत्यनवचा लाकाधिवसिनीत्यध्नादिषीत्यानमानमः॥ गवामः॥ पूति
 शक्तिः सुवना न्यकविंशतिः॥ वक्रादयस्तथादवा नादिष्ठाद्यास्तुमातनः॥ गवाममागतः॥ सक्तु गवः॥ यष्टातवचा गवः॥ गिनसिमनित्यं ग
 वामः॥ श्ववसाम्यदं॥ यस्मात्तुं वृषयूथव धर्मजवसनातनः॥ अष्टमूर्तिविधान मगः॥ याहिसनातनः॥ अथपूयाजीलिनागान्सीयूषसायस्क
 नवः॥ गसदुसायनमर्त्य०॥ गसदुसं गुर्वर्तिजश्चयूजयित्वा तदनूक्तः॥ कृष्णादीनादायपूर्ववतपूलमूत्राययत्थर्कदृषमोवर्धुनन्दिकधनं ध
 नूदणकसहितं॥ गसदुसं सयनिकर्तुं विष्णुदेवतं सर्वानाम॥ गसमूत्रायसंयुददन्ति सर्वदेसायनिहितगुनूदस्तकल्ययत्॥ ततः॥ कृ
 तः॥ गसदुसदानप्रतिष्ठार्थमिदं सूवर्धुगुर्वर्तिर्यादक्षिणीसंयुददन्ति॥ गसदुसहृतीयांशस्यदक्षांशस्यवामूल्याहृतीसूवर्धुदद्यात्॥ ततः॥ कर्ण
 पूर्वकं गृहीत्वा कामः॥ सुतिः॥ य० नीया॥ ततः॥ यजमानः॥ यत्थर्कदृषमोवर्धुनन्दिकधनं धनूदणकानर्गतं धनूदयसहितं॥ गसदुसानर्गतं धनूदय
 गुनवप्रतिपादयामीति प्रतिपादयत्॥ अथ कृविशगवकं गुणमादिना गुर्वर्तिजश्चयनिगाथासत्तिर्या॥ यत्थर्कं यंचाक्षद्विंशतिर्विगुनवचद्विगु

६८

१ ततामलिशः॥ यत्थर्कं धनूदणकादकेका धनूः॥ गसदुसावे केकी गतीप्रतिपादयत् x

[illegible]

तस्तुतामंगलहृद्यधारेऽयदकिंहीकृत्यसदृश्यहस्तः। आवाहयतां गुणधेनुमन्त्रे द्विजायदद्यादथदर्याविशः। त्वं सर्वदवगधर्मदिवमद्ग
 रूपाविश्वंरुचियथ(गादधियवर्तानां। त्वदानंमुक्तकलीकृतयातकोषः। यात्रास्मिनिष्ठितिमतीवयवानामामि॥ लाकयथयितरुलत्त
 विधायिनीत्वा मासाद्यकाहिरुवदूःखमूयेतिमर्त्यः। संसानदूःखमनाययास्तुकार्म त्वं कामधेनुमितिदवगधावदकि॥ आर्मणुवू
 यकूलधीलगुणाविताय विधाययः कृतकधेनुमिमांयदद्यात्॥ यात्रातिथामस्यनंदनदवशर्ष कन्याग(होऽयविद्वतः यदमिन्द्रमोल
 ॥ सवतिथीतिस्मृतिरुक्तसर्वरुलकंनचमदादानानकनचयुष्ट्यावति॥ गंगस्तानध्यातिष्णामादिवरुलवेजात्यकल्यनात्॥ उकाग्रि
 वदिति॥ गद्यत्॥ उक्ताधुदनाकाकनीत्या॥ धेनुवत्संघति॥ वत्सनिर्मर्षचयावतासुवधुनधेनुः॥ कियतातचुर्ध्वं धेनगुणधेनोतथाद ७०
 र्धनात्॥ यलसादुसेनिति॥ अगुयोवनामतिवत्सदसुसमूहः सादसुमितिनाथः॥ उरुमारुलसारुसीमियाणकनधविनाकापलः
 ॥ किन्तुसदसुमवसादुसंयलणदस्यचपूर्वनिघातार्थः॥ तथाचसदसुयलेनित्यर्थं नूयनानायसादयः॥ वद्यामितिषाठणा
 नचकायनिरुक्तजिनंखाकणीवमूर्द्धलासकमासीत्यर्थः॥ चर्मधूपविनामाविष्ठाकृणीवाविधितिकात्यायनाकः॥ गुणयुक्ता
 दारिणत्यलिकः॥ धेनुमिति सवत्सामित्यर्थः॥ वत्ससंस्तानाकनायवतात्॥ अगुणोऽवाकूखीगुणधेनोतथादधर्नादितिदा

मादन॥ वयन्तु सामान्यतादृष्ट्यायमाधत्वात्पूष् संमुखत्वेविधानात्पूजकस्य सादृशत्वाच्च पत्यद्भूतीति ठुयूकं यथा म॥ वत्सलुसुनारि
मुख॥ यत्पद्भूत्वावामदानत्तान्कानिदिनध्यगर्त॥ सभायतामिति॥ अष्टदिक्कूर्त्तं॥ यनिवृत्ता॥ अष्टादशधनान्युक्तानिबुक्ता॥ नानारुल्लगि॥
सूनादिनां॥ कूर्त्तलानिर्वधनीयानीतिराव॥ कोषायवृत्तमुद्रयनत्यर्थ॥ आरवणानिवृत्तमाधकृत्तुलादिरित्तानि॥ येवयकादीनि॥ आरव
णानिकृत्तुलादीनिदेमानि॥ गणितिकायादिकिंकी॥ अरुमालावा॥ कर्तुस्त्वर्थवतितामादन॥ गणितिकादिरित्तयादामित्यर्थ॥ वसेवितिम
धूनादिवपुसयुतेरुक्तपदाथे॥ यून॥ रुल्लगर्तुकावानकत्त्वसूचनाय॥ अजाजीजीवर्क॥ कर्तुस्त्वर्थवत्यर्क॥ दन्विजादिरि॥ यनिवृत्ता॥ रिशृष्टाग
मित्यन्वय॥ गुत्तधनूमक्तु॥ यथा॥ गवक्षक॥ द्विजायदद्यादितिदानीं गह्वरमक्तुविनिष्ठा मक्तुधविधानार्थवक्षमाधदानानुवाद॥ आमक्तुधया
र्थनी॥ तथाच गुत्तधनूमक्तुनावाहनंत्वं सर्वदद्यादिरित्तयार्थमिति रूलिर्ग॥ दामादनंक्तुसर्वेनामक्तुधमवत्याह॥ क्वचित्तु गुत्त॥ धाकमक्तुनितिया
०॥ विषायतिगुनवत्त्वर्थ॥ वृद्धं च गुर्वर्त्तिद्वारा सर्वदानत्त्वयकृत्तुवगुत्तमाह सर्वदानत्त्वविषय॥ तनमत्तिगदीनामधिवासनदक्षिणामार्ग्य
दातुयथेष्टविशगवकसुदागमादिना गुर्वर्त्तिज॥ यनिवृत्ता॥ यगुर्वर्त्ति॥ ग्या न्यत्यययथा॥ किदद्यादितिकचित्॥ अन्यत्तु विषायत्यकवचनम
वाप्तियकवमित्याह॥ वृत्तिदिनध्यकामधनूमदादानविधि॥ ॥ अथयथाग॥ यजमानादधका लोसंकीर्त्य॥ उं सर्वकामरुल्लमहायात

कनाद्यूनन्दनदवशु कामयाफिवद्रकन्यापनिवृतात्मीयन्दमोलियदयाफि कामाष्टादिनस्थ कामधेनुमहा दानंयतिवाद्यिष्य वृत्तिसंकल्प
 मधूयर्कान्कुलायूनववल्हत्वाधाउगावापनियूष्यागिविकीर्यतगुणकगीवडु ध्वलामककृष्णजिनयस्तुपनिमिर्गुणंस्तुयतद्रयनिगुणनूसाव
 गणियलाधिकसहस्रयलयर्यन्सुवर्णुननूयूनद्वयलेवयककुलद्येष्टायादकिंकिष्ठाद्यारुनेयूकासिवत्सासुवर्णुधेनूनिर्मयवडा मोकि क
 माधिकनीलमनकर्तनर्लङ्गा कोणयद्वयसंरुगांनोययादवकुसुयांस्तुयतत्समकाकाष्टयाद्रकागसुदाहनचामनवानियूक्तंराष्टकाष्टा
 दशकान्यरुलान्वितकुदधुष्टकनानाविधरुलयुष्यराजनयागुदीयिकाकृण्वप्रसवडयागिहनिडाजीनकधन्याकधर्कनाष्टकाष्टयथ
 त्वावत्सञ्चधेनुचतुर्थेणनपुष्टद्वस्वनाशिमूखावास्याथ ॥ गतामहावदीगुरुवधानूयनिविमानवध्रीयात् ॥ गतः कामन्वनमः वृत्तिसुवत्सा
 तायूजयत् ॥ अथसंख्याकनननागिकुलयातश्चयजमानाशिवकानकयजमानागृहीतयूष्याजैलिः कामधेनूतिः यदकिंकीकृत्यगुणधेनुमन्तेनावा
 दयत् ॥ गवयालक्ष्मीः सर्वरुगानां यावदवधवत्किगाधेनूयूयधसाधवी ममगान्निधयकुरु ॥ ददस्तुयावन्नडाणीर्लंकनस्यसदाशियाधेनूयूय
 धसाधवी ममपार्यययादुरु ॥ विश्वर्षकसियालक्ष्मीः स्वाहायावदिरावसाः चन्द्रार्ककणकिर्याधेनूयूयास्तुसाशिय ॥ चतुर्मखस्ययालक्ष्मीर्
 लक्ष्मीर्धनदस्यचायालक्ष्मीलकियालानी साधेनूर्धनदास्तुम ॥ स्वधायिहमूखानां स्वाहायकुरुजावया सर्वपावहनाधेनूस्तुसाकान्निधय

कृत्वा ॥ ततः ॥ अर्थः यत् ॥ त्वं सर्वं देवगुणमन्दिनमङ्गलं विधेयं न विधेयं गदधिपर्वतानां ॥ त्वद्दानं धनं कलीकृतं यातकोद्यः ॥ या प्राप्तिनिवृत्ति
 मगीवयनान्नमामि ॥ लाकयथेयितरुलान् विधायिनीत्वा मासाद्यकादिरुवद्रुस्वसूयेतिमर्थः ॥ संसानद्रुस्वधमनाययतस्वकामं त्वंकाम
 धेनूमितिदवगणावदकि ॥ सर्वे ॥ अर्थनमितिकविता ॥ ततः ॥ यथा ॥ जेलिना ॥ धनं गन्धोर्गुर्वर्त्तिजधर्मयुक्तान्नूक्तानः ॥ कृष्णादीन्यादाययुर्ववत्
 लमन्त्रायमां कृष्णजिनस्तु गुणयुक्तगतां डकायकनधसहितां सबत्सां कामधेनूविष्णुदेवतां गुणान्नाम ॥ गणसमूचायं गुणवर्त्तसंयुक्तदन्तिगु
 वृमातुद्रुस्तुसर्वी कामधेनूदद्यात् ॥ मत्विजां वाधिवामनदक्षिणमार्गं ॥ यदाहुयथेयुर्विरागः ॥ सदाशमादिनागुर्वर्त्तिजः ॥ यनिताव्याख्या
 न्यर्थमर्द्धदक्षिणसंयुक्तदन्तिकामधेनूसूवर्द्धुत्गीर्णदक्षिणवादद्यात् ॥ अमादीनां दक्षिणात्वनवादानं ॥ ततः ॥ कामधेनायुर्वर्द्धुत्गी
 त्वावायं ॥ सर्ववाकामस्तुर्गिय ॥ ० युः ॥ तगायजमानः ॥ पूज्याहवाचनमावाहितदेवगानामूक्तनयूजां विसृज्य न च कृत्वा मधुप्रायकनधादिसर्वगु
 नवयतिवाद्ययथा ॥ किंवा ॥ कृष्णान् राजयदिति ॥ मीमांसैकधूनन्धनः ॥ इतिधनान्यायपिवागीधनः ॥ साहित्यामृतसागनः ॥ पूजतावत्सीनसालङ्
 मः ॥ यद्विद्वन्मन्त्रिणखनादिनकनः ॥ यास्तुविधेयं न विधेयं तनाकानिहिनधधेनूददतीसत्यीतययद्वति ॥ ॥ इतिहिनधधकामधेनूमहादा
 नयुयागः ॥ ॥ अथहिनधधमहादानं ॥ मास्तु ॥ अथतः ॥ सर्ववक्षामि हिनधधधविधिपनं ॥ यस्यासादाहुवनमनकरुलमभूत ॥ पूज्या

७ अथहिनधधकामधेनूदद्यात् ॥ ततः ॥ कृतस्य कामधेनूमहादानकर्म ॥ इतिअर्थमिमांसूवर्द्धुत्तन्निधेवता नूक्त ७

୭୨

र्थः॥ तिलयत्रिमासं डाहंति मदननत्तदामादनो॥ उक्तिकमिति नत्ताकन॥ वादकति॥ वादकारिः सहयुर्धुर्कं राष्ट्रकायतमित्यन्वयः॥ रु
मंवाजिनं कानयलं च कोऽनयवस्तुसंवीर्तं वादकारिः सहयुर्धुर्कं राष्ट्रकायतमित्यन्वयः॥ अष्टादशान्यानायासादयदण्यथाविनि
यागः॥ सायस्वनामिति॥ उयसन्धानात्तुनकुदतांयुलदीयिकावाद्रकायानरुक्कृण्वामनासनराजनादीन्ययकनधानीति दामादनः॥ कवि
तुवाद्रकारुलपुष्पकूमकयूनचन्दनदर्यलकषप्रसाधनादीन्ययकनधानीत्याह॥ अयं च गद्यादक्षिणावृण्वारिनाविषयविधानात्॥ रु
मति॥ सोवर्धुसूर्ययतिमायूतामित्यर्थः॥ रुमाडो गुरुममारुधुसंयुतमित्ययविषयः॥ अममिति॥ शिष्यदक्षिणीकृत्यतिषयः॥ गुनवर्ण
॥ गुनगुरुर्गुर्वर्तिज्ञार्गसंयुदानत्वयकनवमल्लिर्कयदानत्ववाधनगुनमारुसंयुदानत्ववाधकं॥ तथाचमल्लिगदीनामूकाणादक्षिणाधि
वासनदक्षिणमारु॥ यदागुयथेकविरागयकलदागमादिनागुर्वर्तिः॥ यनिगायगुर्वर्तिः॥ श्यामयथदिनव्याध्विरुद्धदद्यादितिकचि
त्ता उयदलेनातिदणवाधवर्तियुक्तं यथाम॥ अन्तुगुनगुरुमकाग्रियकयनमित्याह॥ सर्वमिति गुनवर्णः॥ यूनार्गजगदानीयं॥
वर्तिदिनव्याध्वमहादानविधिः॥ ॥ अथयथाग॥ यजमानादणकालोसंकीर्त्य॥ अं अन्नकरुलगुवनयाकिपायकयदुक्कषाधगरानूला
कारिगमनदिवधिकनकवद्रुदवगन्तुसंपूजमानविमूकपायवद्रुसिद्धारिपूजितामीयपूनाविपूनयादिकामः॥ अदिनव्याध्वमहादानम

हं प्रतिपादयिष्ये ब्रह्मसंकल्पमध्वर्युर्कर्मकुलायूयवत्कृत्वा वागुणा नावनिपुण्या विवि कीर्यतु प्रणीव दुर्धला मकरकृत्तुजिनडावय
 विमिर्गातिलानिष्पयतद्रयविगच्छन्सानवगणितलाविकसद्वयलयर्यनसुवर्धुचटिर्गदमवाजिनं कोणयवकुसुंवीर्गसुखसुखसंस्तु
 व्यतस्ममकात्पुर्णकृत्वा कवाद्रकायानरुक्कृगवामनासनराजनयागमाल्यकुरुलाष्टादशधन्यानिडयसंभानाहवकृदगावूलदीवि
 यिकायाद्रकायानरुक्कृगवामनासनराजनाद्ययकनवसहितामादित्यप्रतिमासहिर्गागण्याचिस्तुययत् ॥ ततामहावदीश्वरवद्यात्रयविवि
 गानवधीयात् ॥ अथसंख्याकुरुनाहिकृत्ययातथयजमानासिधकानकृतयजमानाशुदीगयूयाजैरितिहमवाजिनंविष्टयदक्षिणीकृत्य
 गंयार्थयत् ॥ ॐ नमस्तु सर्वदेवता वदाहनवर्णयत् वाजिनूयधमामस्मात्प्रादिसंसावसागनात् ॥ त्वमवसकधारुत्वा रुन्धानूयधरास्तुर्वी यस्माद्वा
 मयसलाका गतः प्रादिसनागन ॥ ततः पूषाजैरितिनाहमवाजिनं गन्धर्वाद्यैर्गुर्वर्त्तिजधर्मपूषागदनुज्ञातः कृष्णादीनायाययूववत्कृत्वा मूषार्यकृत्तुजि
 नस्तुगिलडाष्टावनिर्गर्गकोणयवकुसुंवीर्गसुखसुखसंस्तुयुतिमसायस्कनवगण्यायूगंडकायकनवसहिर्गहमवाजिनंविष्टदेवर्गगुनान्नामगागुसमूषार्य
 गुनवर्धसंपददब्धतिगुनमागुरुसर्वहमवाजिनंसंकल्पयत् ॥ अतिश्रयायथागकिगाः दद्यात् ॥ यथेष्टविरागयकुरुशमादिनागुर्वर्त्तिजः य
 वितायतस्यान्यथहमवाजिनंविष्टदद्यात् ॥ ततः कृतस्यहमवाजिमहादानकर्मवः यतिष्ठार्थमिसासुवर्धुनमिदेवतान्युपस्थमहदकि

७२

क्षीं संयुद्धं तिरुमवाजि सुवर्णं रूपायै नंदनं वा दद्यात्तु मादीनां वा दक्षिणा त्वनंदनं ॥ ततामस्त्रिंशः कामस्तुतिं यः १० यू॥ ततायजमानः ४ यू॥ द
 वाचनमावाहितं दत्तानामूरुन पूजां विमर्जनं च कृत्वा मधुपायकनकादि सर्वं पुनरुपति याघयथा शक्ति बाधनात्ताजयति ॥ मीमांसैकधूनध्वनः
 श्रुतिध्वन्या ययिवागीध्वनः साहित्यामृतसागवः सूदनतावल्लीनसालद्रुमः १ यं विद्वन्महिषाखनादिनकनः ४ सासूतविश्वध्वनं तनाकाविहिनध्ववा
 जिददत्तोस्त्यीतययद्वति ॥ ॥ तिरुहिनध्याध्वमहादानप्रथागः ॥ ॥ अथ हिनध्याध्वमहादानं ॥ मात्स्या ॥ अथ तः संभवामि महादा
 नमनूरुमी ॥ यू॥ धमध्वनर्थनाम महापातकनाशनं ॥ यू॥ धं दिनमथ साद्य कृत्वा बाधनावाचनं ॥ लांकणावाहनं कुर्यात् कुलायू नूषदानवतः ॥ मत्ति
 द्युयसंरात्र रूषणा कृदनादिकं ॥ कृष्णजिनतिलाकृत्वा काचिनं कानयदर्थं ॥ सफाध्वं चतुर्ध्वं वा चतुःश्र्वं सकृद्वनं ॥ त्रिभुनीलनकूरुन ध
 जतूयधसंयुतं ॥ लांकयालाकृकायतं यद्यनागदलान्ति ॥ चत्वारः ४ यू॥ धुकलणा धान्याद्यष्टादशैव तु ॥ कोषयवस्तुसंयुक्तं मूयनिष्ठाद्विगतनकं
 माल्यकूरुलसंयुक्तं यूनूयधसमन्ति ॥ कुरुचामनकोषय वस्तुयानरुपाद्रकाः १ गारिर्विरुवनः ४ सार्धं दद्याच्चणयनासनी ॥ आरुवाहिरुलादू
 र्ध्वं शक्तिः ४ कानयद्वधः १ अथ बाधकनसंयुक्तं चतुर्ध्वं वाजिरि ॥ दद्यात्तमथयुतं दद्याद्दमसिंदधजाति ॥ चक्रनकावूरोतस्य पुनगस्तुवधध्विनी ॥
 यू॥ धाकालं ततः ४ पाय्य पूर्ववत्सायिताद्विर्जः १ गुह्यमाल्यावनादद्यादिर्ममस्तु मूदीनयत् ॥ नमानमः ४ पायविनागनाय विश्वात्मनवदतु नमः ॥ याम्ना

मधीनायरुवारुवाय पायोद्यदावानलदरुणांनि॥ वस्त्रकादित्यमनूहलानां त्वमवधातायनमीनिधनं यतस्तुतामद्वयययाहु धर्मकता
नत्वमद्योद्यनागात्॥ ॐतिगुनगवथयुदामर्वरुवरुयसूदनमणयः कवाणि॥ सकलूषयटलेर्विमुक्तादहः यनमूयैतियदंयिनाकया॥ ६॥ ददी
यमानवयूयाविडितयराव माकममधुलमखधुमचधुगाना॥ सिद्धाङ्गनानयनषट्दमीयमान वकुर्वुजावुजरुवनचिर्वसदास्तु॥ ॐतिय
०तिगुलातिवायउतात् कनककुर्वगवथयुदानमवा सननवकयूर्नवुजत्कदाचिन्नवकवियार्त्तवर्नययातिरुय॥ तिलानिति॥ चकायनिष्ठका
किनकद्वयनीत्यर्थ॥ तिलानांगजवथदानादोडाधयनिमाधयवधातुडाधयनिमिता ॐतिदामादव॥ अनियम ॐतिनत्ताकन॥ सकाशं चतुन
ध्वं चति कीचिनाधारिषायधश्चाष्टकनतिचयल्यकाधारिषायधकाचिनयदस्या धचककूववविनिष्ठचववथन्ययात्॥ कूवनायूगाधार्नकार्यं
उन्नुति॥ ॐनुनीलमसिखचित्सूवधुर्कुरु॥ धजति कनकसंरायनिष्कडनीलकूरुनमूर्धियूतमित्यर्थ॥ लाकयालानां स्नानं वक्राधु ॐववदि
नव॥ दलः खधु॥ चत्वन ॐतिस्त्रया ॐतिषष्ठ॥ कोलयति॥ ॐदं वथविषयधमतिकचित्॥ नत्ताकनस्तु॥ सामान्यातिदण्डायविगानकगुण
विधिवयं न कोलयवस्तुयादृत्तमर्थविगानकं कुर्यादित्यर्थ ॐत्याह॥ यूनूषधरुनिष्ठाकुलायूनूषदानयूनूषयदस्यरुवोषकिं गहात्तल्लक्षणा
का॥ ॐतिरिति विरुवतः विरुवात् यथाकिं गावः स्नायनीया ॐत्यर्थ॥ लयनं धया॥ आसनं पीठं रात्रः चलसहस्रद्वयं चतुर्क॥ दार्थावाडि

[illegible]

महावदीयवद्यानूयनिविगानवधीयात् ॥ अथसंख्यातुर्नानि कृत्यातथ यजमाना रिषकांति यजमाना गृहीत दूष्या जंलिहमाधनर्थे ॥
यदकिंहीकृत्यार्थयत् ॥ ॐ नमानमः यायविनाशनाय विशात्मनवदुर्गमाय ॥ आन्नामधीणाय रुवारुवाय वायोघनावानलदहिनाकिं
॥ वस्वस्वकादित्यमनूदधानां त्वमवधाताय नमो निधानं ॥ यतस्तुतामददयं ययां दुर्धर्मकनानत्वमधोघनागात् ॥ दूष्यां जलिनादिनध्याध
नर्थगन्वाद्ये गुर्वर्त्तिजधर्मयूक्तदनुकृताः ॥ कृणादीन्यादाय पूर्ववत्कूलमूत्रायर्मिगिलडा (धायनिहं सकवठुनन्यामसुवधुं ययुर्गवठुनवृष्ट
न्यामयुक्तकाधयुर्गं न्युनीलकूरुसिंहधजयुर्गडकायकनधसहिर्गवठुनगवाहनाधिनी क्रमानधययुर्गदिनध्याधनर्थविष्णुदेवर्ग
सर्वर्षां नाम (गां) समूत्राय गुर्वर्त्ति (ग्याहं) सयददं निसर्वरुसाय निह्मिगुनूहसुर्गकल्ययत् ॥ ततानूध्वगुनवर्द्धमृत्ति (ग्यादद्यात्) ॥ यमा ७७
दिनावातान्यनिताययथेकं विरुडात् ॥ ततः कृतस्य हमाधनथदानकर्मवः ॥ यतिवार्थमिमं सुवधुं नग्निदवतान्युष्मर्ष्यदकिंहीं सयदद
नूतिहमाधनथसुवधुं हतीयां दं दं वादद्यात् ॥ यमादीनी वा दकिंहीं त्वनदानं ॥ ततः सर्वकामसुर्गिं य (०) य ॥ ततः यजमानः ४ यूष्या रुवा
वनमावाहितदवतानामूत्रव्यूजां विसर्ज्य नचकृत्वो मधुयायकनधादिसर्वगुनवयति याघयथगकिं वा क्रुणां क्राजयदिति ॥ ॥ मीमांसे
कधूवन्धनः ४ नृतिधनान्याययिवागीधनः ४ साहित्यामृतसागनः ४ सूजनतावल्लीनसालद्रुमः ४ यविद्वन्मणि (ग) खनादिनकनः ४ यासूतविधेय

नैतनाकानिहिनधवाडिनथकदानविद्यापद्यति॥ ॥ वृत्तिहिनधवाडिनथमहादानयथाग॥ ॥ अथहिनधवाडिनथदानं॥ मात्स्या॥
अथग॥ संयवक्षामि, समदक्षिनधंभुरं, यस्यपुसादारुवनं, वेक्ष्वयातिमानव॥ पृथंगिधिमथासाद्य, तुलायूयदानवत्, मत्विद्युयसंज्ञान, स्वप
क्षाकृदनादिकं॥ अगयूयायितस्तु, डाकृ, (६॥ सहराजनं, कुर्यात्पूयनथकारं, कार्कंनमविमभितं॥ वलरीरिविविगरि, धनुयकसमन्वितं॥
लाकवालाकृकायतं, वक्षार्कविवसंयुतं॥ मध्वनानाय(सायतं, लक्ष्मीयूयसमन्वितं, कृष्णजिनतिलडावं, कृत्वासंस्तुययउर्थं॥ गथाष्टादशधन्यानि
राजनासनचन्दनं॥ दीपिकायानरुक्कृ, दर्वणंवाद्रुकान्वितं॥ धजगुणनूतंकर्या, कृचन(एविनायकं, नानारुलसमायूक, मूयविद्यादिगान
कं॥ कोषयंयंयवधुर्वं, अस्नानकूमसमान्वितं॥ चतुर्लि॥ कल(६॥ सार्धं, (गारिनस्थारिनन्वितं॥ चतुर्लि॥ सममात(जे, मूकादामविद्युयितं॥ सूनूयग॥
कविस्थांय, यूकंरुत्वानिवदयत्॥ कुर्यात्पूयवलादूर्ध्वं, मरावादयिषाकित॥ गथामंगलधकन, स्नायितावदयूगवे॥ शि॥ यद्विषमावृह्य, गृहीत
कूमसंजलि॥ ॥ ममूयानयन्तं, डाकृ, (६॥ स्थानिवदयत्॥ नमानम॥ धंकरययजार्क, लाकणविद्याधनवासूयवे॥ त्वंसवासवेदयूनाययकृ, ग
जामयस्यन्दनयादिगमात्॥ यत्तुत्यदंयनमगुक्रतमंयूनाय, चानन्दरुहुगुनूपायविमूकमक॥ या(नेकमानसद(६॥ मूनय॥ समा(६॥ यन्धनित
त्वमसिनाथन(थविनूट॥ यस्मात्त्वमवरुवसागनसंयुताना, मानन्दराधुरतमध्वनयानयाणं॥ तस्मिन्द्योयधमननकूनूयसादं, वामीकवननथ

माधवसंयुक्तानां ॥ तं पुनश्च कनकरुचयुक्तानं यः कानयत्सकलयायविमूकदहः ॥ विद्याधनामनमूनीनुगणारिशुद्धं ॥ यात्रात्यसोयदमती
 लियमिन्द्रमोलः ॥ कृतद्रवितवितानथाकलद्विजाल ॥ यतिकनरुतदहादगराजायवधूतः ॥ नयतिचयिरुयोगोत्रवादयः ॥ कृतगज
 नथकानं ॥ अथर्वयद्रविष्णुः ॥ तद्वत् ॥ गुलायुनूषवत् ॥ वाक्कलेः सहयूव्यं नूपायितः ॥ यनधूरुजनं कुर्यादित्यर्थः ॥ दूष्यनथः ॥ जीजनथः ॥ स
 वायर्थवाक्कादितारुवतिनसमकात् ॥ मणिः यद्रनागादिः ॥ बलरीकाजतिप्रसिद्धः ॥ यतमिति ॥ लघुः ॥ लाकपालानां वक्त्रा ॥ वृद्धवद्विस्मयनं ॥
 मध्यं ॥ वक्त्रादिरिवयिसंवध्यतः ॥ तल्लक्षमूकं ॥ नानायलक्ष्मणानां नदयत्तनागः ॥ नानायलक्ष्मणानां नदयत्तनागः ॥ नानायलक्ष्मणानां नदयत्तनागः ॥
 दीयर्षी नीलजीमूतसन्निर्ः ॥ वामशीर्षलक्ष्मीरुक्ता ॥ यद्रिः यद्रकनायनः ॥ नूतनरुक्ता वामदक्षिण ॥ अगथार्द्ररुक्ता ॥ वामशीर्षलक्ष्मीरुक्ता ॥
 मलागनायलक्ष्मीरुक्ता ॥ दक्षिणरागयुष्टिवित्यर्थः ॥ अन्यानि वक्त्रा ॥ उक्ता ॥ चन्दनं निति ॥ सहायर्थरुक्ता ॥ गनूतलक्ष्मी ॥ उयतु
 स्यात्तः ॥ यकीगुणकः ॥ कृताञ्जलिः ॥ सद्यजानूगगास्त्वमो ॥ मूर्द्धादीरुष्टिमिष्टितः ॥ यकिर्जयाननां विष्ट ॥ तुर्गनामाननां गकः ॥ द्विवाक्
 यकयूकश्च ॥ कर्तुंयाविततासूतः ॥ गुणकः ॥ वक्त्रकः ॥ विनायकं कूवना ॥ कीलितं स्थाययत् ॥ वरुलस्थयना संरुवात् ॥ विनाय
 कलक्ष्मणमूकं ॥ नानति ॥ नथवि ॥ लघुः ॥ विनायकं वि ॥ लघुः ॥ अन्तानयुष्टिवा ॥ दक्षयुष्टिमितिकचित् ॥ सवृयकनि ॥ दक्षिणकालेन नियोजनं

नाधिवासनकाल॥रावडक॥निवदयदनूमनुषाननमिति वि (अथ॥अथवाचगुनवर्द्धमृत्ति (आयथकविश (गावाडव्य॥ ॥ॐतिमूवर्द्धगड
वथदानविधि॥ ॥अथययाग॥यजमानादणकालोसंकीर्त्य॥ॐवेष्टुवंशुवनगमनसकलवापविमूकदहात्मकर्तकविद्याधनामनमूनीत्युगता
रिश्रष्टानात्रियेन्द्रमोलिवदवाफिवद्रवन्धूसमस्तुपितृयूगकणाधतविष्टुसमनयनकाम॥वाहमदस्तिवथमहादानमर्हयतिवाद्ययिथॐतिसेक
लामधूपर्कान्गुलायूववक्तृत्वावागुगनायनियुष्यागिविकीर्यतगुपगीवडध्वलामकद्वस्तुजिनडाधयनिमितांस्ति॥निवायतद्वयनिगस्तुसा
वधयंचयलाविकयलसदसद्वयययनसूवर्द्धघटिर्गुगनथकावययनागदिमभुर्गमनकवलरीषूलाकयालाष्टकयुतिमायूकमध्यवक्रार्क
निवयुतिमायूगवामदक्षिणगस्तुलक्ष्मीयूयुतिमानायाययतिमायूगमीवागकीलितविनायकयुतिमंगूगयुतिमायूगधडमिवागयाडितमूकादा
मविरुषितसूवर्द्धमार्गवाचगुष्टयंनर्थसंस्तुयातसमनातदष्टादणधन्यानिराजनवागुयी०चन्दनदायिकायानरुक्तुदर्वधयादकायूष्टुकलधच
गुष्टयंमष्टोगा॥धस्तुययत॥वथायनिको (अथवस्तुनिर्मितानारुल्युकीयंचवर्द्धमहायूष्यान्वितांविगानेवधीयात्॥तगुयत्यकदस्तिद्वयदानकालथाड
नीयतदरावगन्मूलद्वयस्तुययत॥तद्ययंचवर्द्धमूययलानीतिरुमाडो॥अणीतिकार्ययथाॐगिरुत्वाधाय-दस्तोराववृषद्वयमितिकचित्तातामहाव
दीशदवद्यानूपनिवितानवधीयात्॥अथसं (आरुर्वनागिद्वयथाथयजमानारिषकाकृष्टयजमानागृहीतयूष्याॐतिर्द्विधगजनेर्थगि॥यदकि

लीकृष्टार्थयत् ॥ ॐ नमानमः ॥ कनयद्राजकं लाकणविद्याधनवासुदेवः ॥ त्वं सदा सदैव देवनाथयद् ॥ तजामयस्यन्तनयाहितस्मात् ॥ यत्तु त्वं देव नमः
कर्ममूनाव नानन्ददत्तु गुधत्रयविमूर्तमन्त्रः ॥ या (नेकमानसदृशामूनयः समा) ॥ यत्तु त्वं त्वमसिनाथन (थविनूटः) ॥ यस्मात्तु मवरवसागत्रसंयुता
ना मानन्दराधुतमध्वनयानयार्तः ॥ तस्मादधोद्यधमननक्रुयसादं तामीकनरुनथमाधवसंयुतात् ॥ यस्याजं लिनासुवर्गुजत्रर्थगन्थाद्येगुर्वर्त्तिज
धसंयुक्ततदनुकृतः ॥ कृष्णादीनादायपूर्ववत्तुलमूत्रार्थममिमिभुतकूवनागमिनायकयुतिमंगनूठधजमध्विगवक्रार्कगिवनायधलक्ष्मी
प्रष्टियुतिममोवर्धुचकुर्मार्तंगयत्यकद्विमातर्गको (गययं चवर्धुविगानकमूकायकनवसहितं विष्णुदेवर्तसर्वर्षानाम (गणसमूत्रार्थगुर्वर्त्ति (श्यादं
पुददं नृत्तिसर्वहृत्तायनिष्ठितगुनूहसं कल्पयत् ॥ ततार्द्धं गुनवर्धमन्त्रि (श्यादद्यात् ॥ गमादीनीवोगत्यनितायय (थर्कं विरुजत् ॥ ततः कृतस्य हृमग
जनथदानकर्मधः ॥ युगिष्ठार्थमिमानूवर्धुन्युष्मर्त्यदक्षिणां संपुददं नृत्तिसमगजत्रथसुवर्गुहृतीयां गं दक्षां वा दद्यात् ॥ गमादीनीं वा दक्षिणां त्वनदानं
॥ ततः सर्वकामसुर्तिव (०यूः ॥ ततायजमानः ॥ यस्यादवाचनमावाहितदवताना मूर्तनयूजां विसर्जनं च कृत्वा मधुपायकनवादि सर्वं गुनवयति वा द्या
याद्ययथा धाकि वाक्रधा काजयदिति ॥ ॥ मीमांसैकधूनन्धनः ॥ नृत्तिधनान्यायविवागीधनः ॥ साहित्यामृतसागनः ॥ सुजनतावल्लीवसालद्रुमः ॥ यं विद्वन्म
नि (गखनादिनकनः ॥ यासुगविश्वधनं तनाकानिहिनधसुतिनथकदानधियायद्वतिः ॥ ॥ नृत्तिदिनधगजत्रथमहादानप्रयागः ॥ ॥ अथयं

७७

चलींगलमहादानं॥ मात्स्या॥ ब्रूथात॥ संखवक्षामि महादानमनूकर्म॥ यंचलींगलकं नाम महादातकनाशनं॥ यूर्ध्वांतिथिमथासाद्य युगादिगृहधादि
कं॥ रुमिदानं नवाद्यं त्यंचलींगलकान्तिं॥ खट्वटकं वापि शर्मवासस्य धालिनीं॥ निर्वर्तनं धर्तवापि तद्वर्धवापि धाकिं॥ सावदातूरुयान्
कृत्वा हला न्यंचविचकष॥ सर्वधिकन धैर्यका नन्यान्त्यंचचकीचनान्॥ दृषातूलकधयकांश्च दधेवचधूर्नधवान्॥ सुवर्धुर्धृगारवधान् मूका
लींगूरुमिदान्॥ ब्रूयथादण्डनिलान्नककोषायरूपधान्॥ सुधामचत्वनयूतात् गालायामधिवासयत्॥ यर्जन्यादिश्च ब्रूय॥ वायसं नि
र्वयचूर्नं॥ चकस्मिन्नवकृद्गुरु गुनूर्यस्मै निवदयत्॥ यलाहा समिधस्तद्वदार्घ्यं दधू गिलास्तथा॥ तुलायूत्रवत्कुर्यात् लाकणावाहनं गत॥ गता
मङ्गलवदनं शुक्लमालावनावूध॥ श्रूयद्विजयाम्यर्थं रुमसूगंगुलीयकं॥ कोषायवस्तुकटके श्रीविरिषा विवृजयत्॥ वयं सायस्तनान्
दधन्मकीययस्त्रिनीं॥ तथा सादवक्षान्यानि समक्तादधिवासयत्॥ ततश्च दक्षिणं कुर्यात् रुहीतकूतमांजलिं॥ रूमसूत्रानयन्मक्तु मधसूत्रं नि
वदयत्॥ यस्माद्वगणां सर्वं स्मवनाधित्वाधित्वा धूर्नधर्नां गतिं दत्तं तस्माद्वकिं निवस्तुम॥ यस्माच्च रुमिदानस्य कलीनादीनि धातुणीं॥ दा
नान्यानानि भरुकि दध्मयंच दृष्टारुवत्॥ सफरुस्तनदधुन त्रिंशदधुनि वर्तनीं॥ त्रिंशदहीनं गार्धर्म मानमाहयुजायति॥ माननाननयाद
द्या निर्वर्तनं धर्तवूध॥ विधिताननतस्याधु कीयतयायसं दत्ति॥ तद्वर्धमयिथादद्या दयिणा चर्ममाशुर्कं॥ रुवनस्तनमार्णवा साविवायेऽथ

मूचाग॥ यावत्तिलीगलकमार्गमूखानिरुम॥ र्णसांयतद्दिहिनृनंगजनामकानि॥ तावन्किर्णकनयूनससमाहितिशृत्॥ रुमिषदानमिदय॥ कून्
 तमनूय॥ गन्धर्वकिन्नरसूनासूनसिद्धसंघे॥ नाधूगचामनमूयत्यमरुद्विमानं॥ संयूक्तगविरुयितामरुवन्धूयूक॥ र्णसांयूनवृजगिचामनना
 यक॥ सन॥ नन्दत्वम॥ धिमर्गकयमूयथेति॥ (गारुमिलीगलधूर्नधनसंयुदानात्॥ तस्मादधोघयटलकयकानिरुम॥ र्णनविधयमतिरुति
 रुवाकवाय॥ यैचलीगलकमिति॥ श्रुयैचलीगलदानस्य॥ धनत्वावगतावधि॥ रुमिदानेनयादद्यात्तैचलीगलकानितमित्यु॥ रुमिदान
 स्यापिधनरुत्वावगतवनूमक्तुधमक्तुवृषरुमिदानया॥ धाधन्यावगत॥ माननाननयादद्यादित्यु॥ रुमिदानस्यरुत्तसर्वधवगतनूपसं
 दानवृषरुत्तलंगलदानस्य॥ धाधन्यावगतर्दनयस्य॥ धाधनरुमिदानमार्तुधनमितिदामादव॥ रुम॥ यविमानमाह॥ खर्वटमिति॥ उगर्त
 कदमार्क॥ धुययूना॥ सात्सधवयुयाकारं॥ सर्वत॥ स्वातकादृत्तं॥ याजनाद्विद्विक्कुरु॥ श्रुत्तगायतयून्॥ तद्वर्नगदाखटं॥ तत्यादानं॥ चख
 र्वटं॥ तथा॥ श्रुदजनयाया॥ ससमृद्धकषीवला॥ कशायरागरुम॥ वसतिर्णमिहं॥ हितगिविष्क॥ राविस्तान॥ निवर्तनमानं॥ स्वयमववक्कति॥ साव
 ति॥ सावदानवकुलायामूका॥ उयकनधानी॥ यादधुयूगकावयाकुकीलकयगादरुलादीनि॥ कांचनरुलानां॥ कांचनवायकनधानि॥ दृष्टानुय
 यकदृष्टानां॥ गल्लकर्ण॥ गोसहसुदानडकी॥ स्रव॥ धुति॥ स्रव॥ धुर्गवूयमारुनर्णययामित्यर्थ॥ नोयति॥ नोय्यवादा॥ एखूना॥ गिलकंचययामित्यर्थ॥

४ धवयवाकारं

ना

आलायामिति मधुयन्त्रिदानसागवशा दामादवमुपकृतिगत्तवमधुयन्त्रयणा लायाः ४४ कत्वात्पूनः ४४ लाविधानवेयथयितुः ४४ मधुयन्त्रिनायां ४४ ला
यामित्यर्थः ४४ लादयर्जन्ति ॥ यर्जन्त्यादीनां च मितिगानीदवगात्त्वमिति कचित् ॥ अथ क मिति दामादवशा ॥ यस्मात्त्रितयस्मेन कस्मेजत्विज गुनूनिवदय
तितनस्वकृ (धु) दामः ४४ कार्यः ४४ ला मश्राविषति संखयति दामादवशा ॥ अथ च दामा ला कणा वाहनानकनं गहादि दाम समथ कार्यः ४४ कचित्
गातः ४४ दधुवधा कृत्युर्वमित्यन्या ॥ दीयत्यं गुनूतत्यत्नी वूर्यं प्रधानत्वं नायस्त्वितः ४४ दानार्थं गुनू वूजन मूलादयथा यस्त्वितः ४४ पुनवधिवामनीयान्ता
देहयामिति ॥ अथा यस्मिन् उकाहमवाडि दानेन दानस्य चन प्राधान्यं समकाल्यनिकल्ययदित्यन्य नान्य दानच न्दगत्वा वागतः ४४ मनुमिति ॥ (हा
कद्वयन्त्रयमित्यर्थः ४४ निवर्तनल कदमाह सकृति ॥ ४४ दं च व निरा वार्या व्याख्या ॥ अथ द्विज दाम्य त्स्य दानार्थं वूजनीयत्वा कस्मत्साम्भव सर्वदानं
मत्विज मादीनाम धिवासन दक्षिणामागु मिति दामादवशा ॥ हमवाडि दानवदाथे क्व विरागा यस्मिन्ति युक्तं यथाम ४४ याव कीति रासायतः ४४ सूर्य
स्य दहिता (गे) ४४ रुर्वेषु वी सूर्यसूताय गावः ४४ त्रि संवर्त वचनात् ॥ तस्या अंगजा ४४ यूर्ध्वं वरा ४४ ४४ त्रि यं वलांगल मदा दान विविधः ॥ ॥ अथ यथागः ४४
॥ यजमाना दधकालो र्म कीर्त्य ॥ ॐ महा वात कना गायत्री प्रया य संकृति कय दातव्य रू मिलांगल मा (र्ग) मुखरा स्यति द्रुहिर्गु गजनाम सम संखावर्षी
वच्छिन्न र्णकन पुन वस्तुन गन्धर्व किन्न वस्तुना पुन सिद्ध संहायू गताम न महा विमाना वगम वूर्ध्व क संयू हत्व विह विताम हवन्ध्र यू काम वनाय कात्मी

यमं युव न गमना कथं तु त्वातिरुतिरुव रुव कामः ४ यं च लंगल मलादान मर्हं यति यादयिष्यंति स कल्प मयूय कर्कं तु लायूय वरुह लाया
 उष्ण वायनिषूया विविकीर्य नृणां कं गुदी च न्यन दव दानूणी यर्षि विल्विय कां जनानां ॥ अन्यतम काष्ठघटितानि व्रीषा दलुयूग काष्ठया कुहा
 लसुगा काष्ठय कनधसुहितानि तथा कांचनाय कनधसुहितानि र्यं च कांचना निरुलानि क्लृपयत् ॥ तत्समन्ता लं वूलय ऊनाय संधान दीपिका
 वा इकायान हासन राजनया कर्षूनादिसुहितानि यानि धनू मसा दध धान्यानि च क्लृपयत् ॥ मधुमा ददि र्गसिद्ध सुदाना कल कक्षा मो वधुर्ग
 मन्त्रो यथा दान् मूकालां गूलस्त्र विगान्त्रो यति लकान्त्र कवसु र्ग विगान्त्र दध धान्त्र लान्त्र कवसु र्ग यत् ॥ तता मदा वदी गुरु वधानू यनि
 विगान्त्र वधीयात् ॥ तता नागो वनस्य तिहा मा रु र्ग यस्मै सत्वि ऊगु नू ना र्क्षि य रुति सत्त्व के (धु य ऊ न्या दित्य नू द देव र्ग या य स ययित्वा तनय
 लाश समिद्धि नाश्न तिले च स्वभा रवी यत् रु द्र वता कर्म कु वशा विंशति संखया रुद्रयात् ॥ रुद्र वल्य मकुं धजयत् ॥ रुद्र य ऊ न्या य उ गाय तत्य स्या (ग्रयः
 क्रमान् ४ य ऊ न्या गायत्री र्थानू सान्म दाम न्या द्वा दशा दित्य गायत्री ॥ कडू डाय धान ४ क (धु नू डा गायत्री उरि व व म कुं ४ समिहिला छानि रुद्रयात् ॥ रुद्र व
 तुषा न्ना वात वृत्ति य ऊ न्या य ऊ द वान मिह्या दित्य स्या ॥ वृं मा नू डा यति नू द स्या ॥ साम व द तु ॥ त्वष्टा ना देव वृत्ति य ऊ न्या स्या ॥ आदि ह्ये विदु वृत्त्या दित्य स्या ॥ आ
 वाना जान मिति नू द स्या ॥ अथ व व द तु ॥ अरि ऊ दति य ऊ न्या स्या ॥ आदित्य स्या म विद मिह्या दित्य स्या ॥ नू डा ज ला ष वृत्ति नू द स्या अथ यात र्य ऊ माना रिष कीर्त

कृतसयत्नीकं गुनं रुमसूगं गुलीयकको (षयकटक यद्वनागादिम विरि ४ सं पूछ गृहीत पूषा जलिलंगलादी निरि ४ यद्वकिषी कथयार्थयत् ॥ यस्माद्व
 गणा ४ सर्व स्थावना विवना विच धूर्न धनी (गतिवृत्ति तस्माद्वकि ४ विवस्तुम ॥ यस्माच्चरुमिदानस्य कलानाद्वकि वाठणी ॥ दानान्यन्यानि मरुकि धर्म एव द
 दारुवत् ॥ तत ४ पूषा जलिनारुम्येन मरुतिवर्धार्त्तमिर्वचलंगलादी निच सं पूछ गुर्वर्त्ति गनूला ४ ॥ कृणादी न्यादाय पूर्ववर्त्तुल मूद्यार्थ मां कांचन दानुम
 ययं चलंगल सायस्क नंदन धूर्न धन धया (धनू सदिर्ग निवर्त्तुन गता वधिका र्त्तमि सायस्क नां विष्णु देवतां गुनार्त्तम (गणु समूद्यार्थ सयत्नी काय गुत्य मर्द सं यद्व
 र्त्ति गुनू र्त्तम सं कल्ययत् यदा गुय (थरु विरुगयक ४ रुदागमादिना गुर्वर्त्ति ४ यनिगाय र्त्तमि लंगलानि च तस्या न्यथ विरुद्व दद्यात् ॥ दन धूर्न धन ध
 नूलाया ४ गुन वदद्यात् ॥ तत ४ कृतस्य सायक न धयं चलंगल सदिर्ग र्त्तमिदान स्य प्रतिष्ठार्थ मगान्मवर्त्तुनि निदेवतान् अर्थ दकिषी सं यद्व द र्त्ति द
 र्त्तमि हता र्थां दणां मूल्य र्त्तम सुवर्धु दद्यात् ॥ गमादीनां वा दकिषा त्वन दानं ॥ तता गुन ४ सर्व वा काम रुर्त्ति य (० यू ४ ॥ तता यजमान ४ पूषा हवाचन
 मावाहित देवता मूरुन पूजा विसर्जनं च कृत्वा मधुपाय करवादि सर्व गुन वप्रतिपाद्य यथां कि वा द्वा णा क्राजयदिति ॥ मीमांसे क धूर्न धन ४ धृति धनान्या
 यदिवर्त्तनी ४ साहित्या मृत सागन ४ सूजन तावलीन साल द्रुम ४ यी द्विद्व न्ना वि (षा खनादिन कर ४ प्रातूत वि (षे धूर्न तना का निदगा र्त्तमि लंगलयुत दा
 नधिया यद्वति ४ ॥ ॥ अथ धनानामदादनं ॥ मात्स्या ॥ अथात ४ सं यद्व द्वा मि धनादानं मनू र्त्तमं ॥ यायक य करं नृणां मर्म गल्य विनाशनं ॥ कानयत्

धित्रीः देवीं वृद्धीयानूकानिधीः। मर्यादापर्वगवतीः मत्स्यमनू समन्विती। लाक्यालाष्टकायती नववर्षसमन्विती नदीनदगनायती सुकसागनव
 स्थिती। मदानलसमाकीर्णः वसुधाकर्कसंयुता। हस्तः यलसहस्रं तद्वर्षनाथकिता। गतयववाकुर्या द्विगननगतनवा। कुर्यात्यवयलाद्व
 र्धः मगकायिविचक्रवः। उलायुववत्कुर्या लाकणावाहननगतः। अतिद्विधुयसंरात्रः स्वधकादनादिकः। वधांकुक्काडिनकत्वा गिलानाम्
 यनिन्यसुतः। तथाष्टदशक्षान्यानि नसांयलवलादिकान्। तथाष्टौपूरुषकलणां समनात्यनिकल्ययत्। विगानकचकोषार्थः रुलानिविविध
 निचः। तथाष्टौकानिनम्यावि धीस्वधुषकलानिचः। ब्रूयवर्नचयित्वाता मधिवासनयुवकी। शुक्रमाल्याम्वनधनः शुक्रारुनधरुविगः। प्रदकि
 र्णातः कृत्वा गृहीतकसुमाङ्गलिः। पृथ्वीकालमथासाद्य मनुजानानूदीनयत्। नमस्तु सर्वरुगानां त्वमवरुवर्तयगः। अणीचसर्वरुगाना म
 तः यादिवसुन्धेन ॥ वसुंधानयसयस्मा दसुंधानीवनिर्मलः। वसुंधमातगाजोगा तस्मात्यादिरयादली ॥ चतुर्म्हवाविनागच्छत् यस्मादलीन
 बाधलः। श्रुतकायनमस्तस्मा त्यादिसंसात्रकर्ममातु ॥ त्वमवलक्रीणाविन्दः। विवगेवीतिर्महिता। गायत्रीवृद्धवः पाश्च द्यात्माचन्द्रनवोयग
 ॥ वृद्धिर्दृष्टस्यतोखाता मधमूनिषसीहिता। विध्वंवायहितायस्मा रुताविध्वरुनामता ॥ यतिः स्मृतिः कमाकाणी वृद्धीवसुमगीनसा। जगतिर्मू
 र्तिरिः यादि दविर्सात्रसागनात् ॥ एवमृचयतीदवीः डाक्रेष्टानिवदयत्। धनाद्विवाचतुर्गं गुनवयतिवादयत् ॥ धर्मचैवाधमस्ति ॥

प्रतिपद्य विमर्शयत्। अननविधे यमुदद्याद्वमधनं भुरा॥ वृथ कालं तु संयाक संपदं याति वेपूर्वा। विमाननार्कवर्धुन किंकिणी जालमालिना॥ ना
 नायवयुनगत्वा कल्पयमसोवसत्। विहयो गव्यो गंधा नयदकविंशति॥ ॐ तिय ० तिय ॐ तू संष्ट (लाति प्रसंगा दयिक लूय विता ने मूर्क दह ४
 समकात्। दिवममनवधूरि र्याति संवार्थमानः यदममनसहस्रं सविर्गचन्द्रमोलः॥ कावयदिति॥ पृथिवी लिका (लाति दामादन ४ वरुलति नूयना
 यधः॥ चतुनभुतिदमादिः॥ समस्त पृथिवी लका स्य ऊर्ध्व दीयल कस्य वा कर्तुमक्ष कृत्वा किं चित्क कस्य कर्तव्यता प्राको नियममाह मर्यादति॥
 ऊर्ध्व दीयस्य मर्यादा यवता ॐ तू यथ ॥ गच विष्णु पूना (लाजा ० नाद वक्र दध मर्यादा यवता वृत्तं॥ गोदकि (लाह नायामावानील निषधाय गो॥ गन्धमादन
 कैलासो पूर्वपथायता वृत्तं। मना ४ पश्चिमदिश (ग यथा पूर्वतथा स्थितो॥ निषिध ४ या निरुदाय मर्यादा यवता वृत्तं। त्रिंशं गाजा नूधि (येव उह
 नयवता वृत्तं॥ पूर्वपथायता वगा वधुर्वात र्यवस्थिता विति॥ श्रुतः ४ वृत्तस्य सन्निहितवचनत्वन जा ० नादीनां यथा कथं चिन्निर्ममिति वदाम ४ म
 ॥ ॐ तिसा यस्कन मनूयतामित्यर्थः॥ डयस्क ना विष्णु पूना (ला॥ मना ४ शुद्धिर्गणतु नवसाह सुविहूर्ग॥ ॐ लावर्तमहा राग चत्वारं शाण यवता ४ विष्क
 रात्रिणा मना यजिनायुत मुक्तिता ॥ पूर्वपमन्धवानाम दकि (लगन्धमादन ४ वेग ४ पश्चिम वा (र्थ सूर्यार्थ (श्रुत न स्मृता ॐ तिसा॥ लाकति॥ लाक
 दाल लकधमूर्क वक्रा (धु॥ नवति॥ वर्यवर्ष विहृदक यवता ४ समन्वितामित्यर्थः॥ वकी विवर्ष विहृदक यवता ४ विष्णु पूना (ला॥ रावर्तं यथ मव

रजश्रदिवर्षमधुवसमूहसन्निधौ निर्ममिति मदननलः॥ वर्यल्लुवात र्यवस्थिता विति सर्वग संधा श्रुतः न द्या मधवावीतन पूर्वदिशि र्वस्थि

समूहम (धुवजाव नादीनां ४

र्धततः किं पुनर्यत्नः। हविर्वर्षत (धेवस्या) नमो दक्षिणादिजा॥ नमो कंचारु नवर्षत (धेवान्कहिनस्य)। उरुनाः कृवन् (धेव) यथा वेरा नत कथा॥ मना
 शुद्धिर्वातु नवमाह सुविहृतः॥ लोलावर्गमहा राग वर्षमाहर्मनीविष॥ तथा हि मवानुम कूटश्च निषधश्चास्य दक्षिणा नील (धेव) चर्चंगीच उरु नवर्ष
 वर्षगाशा मात्यवान्यूर्ध्वामनाः यश्चिभगधमादनंति यदुदामादवर्षेण मर्यादायवर्षा लूक्य कृतकुर्छ॥ वर्षयवर्षा सुखात्वात्॥ नदीति नद्यार्गगङ्गा
 द्याः नदाः (लोला) दयः सकर्ति तव (धेव) सूनासयि दधि की न जल मयेः सक समूदेः रुदनं गतं दूकणात्म लि कृष्ण को र्छेः का क दूक्येः सट्टीयवृ
 त्तमिह्यर्थः॥ महानत्तान्युक्तानि दिनधर्ग वस्त्रादित्यानी ल कल मूकं वक्ता (धेव)॥ नूदल कर्षं यच नात॥ कनलिगूल नितावाम दक्षिणा च कमाः
 लिनः॥ उकादमय कर्तव्या नूडा कु कन्दू मोलिनः॥ गवनिर्जति (धेव) सयश्च हृतीया क्क उ कयाता मृगयाधः पिना कीच दहनाय धन उवे॥ अहिर्व
 श्वधरुगवान् कयालीचायनाडितः॥ सनानीधमहानजा नूडा उकादमः॥ हृथिवी निर्मास्युक्तान ययया (गव) कृता॥ तिलांनामिति धावनिमि
 तानामिह्यर्थः॥ निवदयदिति॥ अणवा द्वा द्विविरागयकः प्रकृति प्राक उव विकल्प विधानार्थमनूयत॥ अन्य (धेव) दलिकनचतुर्थं विरागयकं धानि
 दमिकस्या द्वा द्विविरागयवाधयकः॥ तथा च गुर्वर्त्ति द्वा उ संपदानत्त यक कल्पक द्वयं॥ प्रकृतिः प्राक य (धेव) विरागयका वा उ ह्य॥ ॥ ॥
 धनूदान विधिः॥ ॥ अथ सथागः॥ गण दोधनानिर्मास्युक्तान॥ यल यच कादानत्य सह सु पल यय नयथा धाकि सुवर्त्तुन वर्त्तुल चतुन संवायेरु

महा

कृत्वा न स्यात् न लवणादि सक समूह प्रकादिष्वीयानि वृत्तेषु न स्युर्वा निम्नीयतम् (अ) ज मू दी र्य ल क या ज न य निल्या त न्म अर्हं पा क य शि मा य
 न द कि (षा) रु ना य न च न स्वा द य ग ग धा वि रु छ ना रि ना ष रि र्ग (गे) क न न वृ रु न ता व द र्व ड य नि रा (ग) मू ल रा ग द्वि गु ष वि रु र्ग म र्ग य नि क ल्या त लू
 वी दि दि कू न व रि र्ग (गे) नि ला वृ र्ग क ल्य यि त्वा ग न्म (अ) म नू त य तु दि कू म न्क न ग ल्ध मा द न वि प ल सू पा र्वा र्थ म र्व व र्ण र र्ग य र्व त च तु ष्ट य मि ला वृ ग
 र्ग य र्क क ल्य यि त्वा वृ र्ग ता द कि षा रा ग द य न वि रु र्ग पूर्व य शि म समू डा व धि र्त्वा य मा न नि ध र्ध य नि क ल्य यत् ॥ त ता नि ध अ द कि षा ता द नि
 व र्ध नू य रा ग न व र्क य नि ल्य ष त द कि षा रा ग द य न वि रु र्ग पूर्व य शि म समू डा व द वान्क द य र्क म कू ट य र्व र्ग य नि क ल्य यत् ॥ उ र्व म कू ट द कि
 षा त ४ किं नू ष व र्ध नू य रा ग न व र्क य नि ल्य ष त द कि षा रा ग द य न वि रु र्ग पूर्व य शि म समू डा व द वान्क द य र्क म व र्क य नि क ल्य यत् ॥ उ र्व त द
 कि षा रा ग न व क न ल व (षा) द य र्क रा न त व र्ध य नि क ल्य समू डा स त्रि (षी) समू डा म (अ) वा पूर्व य शि म समू डा व धि र्त्वा य मा न के ला स य र्व
 र्ग त द कि षा त ४ र्ग म मा द न च य नि क ल्य यत् ॥ उ र्व म ना नि ला वृ त स या न क रा ग न व का षा रु न ता रा ग द य न वि रु र्ग पूर्व य शि म समू डा व धि र्त्वा य
 मा न (अ) त य र्व त य नि क ल्य त द रु न ता हि ने ध म य व र्ध नू य रा ग न व र्क य नि ल्य ष त द रु न ता रा ग द य न वि रु र्ग पूर्व य शि म समू डा व धि र्त्वा य मा न
 र्गि र्ग य नि क ल्य यत् ॥ उ र्व त द रु न ता रा ग न व क न समू डा य र्क म रु न कू नू र्क व र्ध य नि क ल्य समू डा स त्रि (षी) समू डा म (अ) वा पूर्व य शि म समू

नी ली य र्व र्ग य नि क ल्य त द रु न ता न मा क व र्ध नू य रा ग न व र्क य नि ल्य ष त द रु न ता रा ग द य न वि रु र्ग पूर्व य शि म समू डा व धि र्त्वा य मा न १

वधिलंवायमानं शिर्षं गीतं दूतं ननक्तुं देवजा नृषि यनिकल्ययत् ॥ उर्वमना विलादृतं स्यादकं रागनवकाव्यं पूर्वतारागद्वयनविकृता नीलनिषध
 वधिलंवायमानं माल्यवर्कं यनिकल्ययत् ॥ तत्पूर्वं एकं शिर्षं शिर्षं ४ समुद्रयर्कं रजःशर्षवर्षयनिकल्ययत् समुद्रसन्निधौ समुद्रमध्यवानीलनि
 षधवधिलंवायमानं जा ० नं यनिकल्ययत् तत्पूर्वं तत्तुं देवदवकूटं यनिकल्ययत् ॥ उर्वमना विलादृतं स्यादकं रागनवकाव्यं यश्चिमतारागद्व
 यनविकृता नीलनिषधवधिलंवायमानं गन्धमादनं यनिकल्ययत् ॥ तत्तुं यश्चिमत एकं शिर्षं शिर्षं ४ समुद्रयर्कं ककुमालवर्षं यनिकल्य
 समुद्रसन्निधौ समुद्रमध्यवानीलनिषधवधिलंवायमानं निषधं यनिकल्ययत् तत्तुं यश्चिमत तत्तुं देवयानिरुद्धं यनिकल्ययत् ॥ तत्तायथावकारं
 गीतं दानं ४ ८ १० १२ १४ १६ १८ २० २२ २४ २६ २८ ३० ३२ ३४ ३६ ३८ ४० ४२ ४४ ४६ ४८ ५० ५२ ५४ ५६ ५८ ६० ६२ ६४ ६६ ६८ ७० ७२ ७४ ७६ ७८ ८० ८२ ८४ ८६ ८८ ९० ९२ ९४ ९६ ९८ १००
 किंकिणीजालमालिविमानकननानायाययूनगमनाननकनकल्ययत् तत्तुं दधिककेकविंशतिविहयोरुययोरुता नययका म ४ ८ १० १२ १४ १६ १८ २० २२ २४ २६ २८ ३० ३२ ३४ ३६ ३८ ४० ४२ ४४ ४६ ४८ ५० ५२ ५४ ५६ ५८ ६० ६२ ६४ ६६ ६८ ७० ७२ ७४ ७६ ७८ ८० ८२ ८४ ८६ ८८ ९० ९२ ९४ ९६ ९८ १००
 धनादानमर्हं यति यादयिष्यंति संकल्यमधूय कर्तुं तुलायूनवत्तुलाया उताया पविष्या विविकीर्यतुला कृणीवदुधलामकठ
 क्काजिनडावनिमितीं किला निधाय तत्तुं कवृयां मना नृयनिधनार्थं यनिकल्ययत् तत्तुं निर्मितलाकवालाष्टकवस्त्रं कृत्वा दानं नूदयति मा
 धूर्ताय दानं गवजं भोक्ति क मासिकमनकां नलं कृतां धनां संस्तुयत् तत्तुं समकां नृष्टा दानं धनं यत्तुं स्वयं यत्तुं कलनाष्टकनाना विधवत्

रुलचन्दनखलुनिचक्रययत् ॥ महावदीगदवद्यावृषनिविगानवध्रीयात् ॥ गताधनीनाममकुलपूजयत् ॥ अथसंस्कारननातिकृत्यवाग
थयजमानालिखकानकृतयजमानागृहीतयूष्याङ्गलिश्रुतिप्रदक्षिणीकृत्यवार्थयत् ॥ ॐ नमस्तु सर्वरुतानां त्वमवरुवनयत् ॥ अणीचस
र्वरुतानां मतः ॥ वाहिवसूधन ॥ वसूधनयस्यस्य दसूधनीवनिर्मली वसूधनागताकाता तस्मात्प्रादिरुयादली ॥ चतुर्मुखविधेगच्छ
द्यस्मादन्तगतवत्सल ॥ अन्तकायनमस्तुस्मात्प्रादिसंस्तानकदमात् ॥ त्वमवलक्ष्यैर्गविन्द शिवगेनीतिर्महिता ॥ गयणीवृद्धदश्याथ
प्रास्तावदनवोचरा ॥ बुद्धिर्दृढस्यतोखाता मधामूनिधूर्सहिता ॥ विश्वव्याप्यहितायस्मात्प्राताविश्वरुतामता ॥ धृतिः शक्तिः श्रमाका
ली वृथीवसूमतीनसा ॥ एतारिर्मूर्तिरिः ॥ याहि दविर्मस्तानसागनात् ॥ ततः ॥ यूष्याङ्गलिनाधनीगन्धधेर्गुर्वर्तिजधर्सेयूष्याङ्गदन्तु
तः ॥ कृष्णदीन्यादाययूष्वेव रूतमूष्यार्थमां सोवर्षुजमूषीयान् कीनिधीर्मर्यादायवर्तवर्तीमध्यमनूसमन्वितां लोकपालाष्टकायगान्
ववर्षसमन्वितां नदीनदगतायतां सकसागववर्षितां महानत्तसमाकीर्णं वसूजार्कसंयुतां ॥ सायस्करंधनीविष्णु देवतां सर्वर्षीनामगाणस
मूष्यार्थगुर्वर्तिः ॥ श्राद्धसंयददः ॥ तिस्रर्वर्तिद्यस्मायनिहितगुनूदस्तुसंकल्ययत् ॥ गताधनीनाममकुलपूजयत् ॥ अथसंस्कारननातिकृत्यवाग
थयजमानालिखकानकृतयजमानागृहीतयूष्याङ्गलिश्रुतिप्रदक्षिणीकृत्यवार्थयत् ॥ ॐ नमस्तु सर्वरुतानां त्वमवरुवनयत् ॥ अणीचस
र्वरुतानां मतः ॥ वाहिवसूधन ॥ वसूधनयस्यस्य दसूधनीवनिर्मली वसूधनागताकाता तस्मात्प्रादिरुयादली ॥ चतुर्मुखविधेगच्छ
द्यस्मादन्तगतवत्सल ॥ अन्तकायनमस्तुस्मात्प्रादिसंस्तानकदमात् ॥ त्वमवलक्ष्यैर्गविन्द शिवगेनीतिर्महिता ॥ गयणीवृद्धदश्याथ
प्रास्तावदनवोचरा ॥ बुद्धिर्दृढस्यतोखाता मधामूनिधूर्सहिता ॥ विश्वव्याप्यहितायस्मात्प्राताविश्वरुतामता ॥ धृतिः शक्तिः श्रमाका
ली वृथीवसूमतीनसा ॥ एतारिर्मूर्तिरिः ॥ याहि दविर्मस्तानसागनात् ॥ ततः ॥ यूष्याङ्गलिनाधनीगन्धधेर्गुर्वर्तिजधर्सेयूष्याङ्गदन्तु
तः ॥ कृष्णदीन्यादाययूष्वेव रूतमूष्यार्थमां सोवर्षुजमूषीयान् कीनिधीर्मर्यादायवर्तवर्तीमध्यमनूसमन्वितां लोकपालाष्टकायगान्
ववर्षसमन्वितां नदीनदगतायतां सकसागववर्षितां महानत्तसमाकीर्णं वसूजार्कसंयुतां ॥ सायस्करंधनीविष्णु देवतां सर्वर्षीनामगाणस
मूष्यार्थगुर्वर्तिः ॥ श्राद्धसंयददः ॥ तिस्रर्वर्तिद्यस्मायनिहितगुनूदस्तुसंकल्ययत् ॥ गताधनीनाममकुलपूजयत् ॥ अथसंस्कारननातिकृत्यवाग
थयजमानालिखकानकृतयजमानागृहीतयूष्याङ्गलिश्रुतिप्रदक्षिणीकृत्यवार्थयत् ॥ ॐ नमस्तु सर्वरुतानां त्वमवरुवनयत् ॥ अणीचस
र्वरुतानां मतः ॥ वाहिवसूधन ॥ वसूधनयस्यस्य दसूधनीवनिर्मली वसूधनागताकाता तस्मात्प्रादिरुयादली ॥ चतुर्मुखविधेगच्छ
द्यस्मादन्तगतवत्सल ॥ अन्तकायनमस्तुस्मात्प्रादिसंस्तानकदमात् ॥ त्वमवलक्ष्यैर्गविन्द शिवगेनीतिर्महिता ॥ गयणीवृद्धदश्याथ
प्रास्तावदनवोचरा ॥ बुद्धिर्दृढस्यतोखाता मधामूनिधूर्सहिता ॥ विश्वव्याप्यहितायस्मात्प्राताविश्वरुतामता ॥ धृतिः शक्तिः श्रमाका
ली वृथीवसूमतीनसा ॥ एतारिर्मूर्तिरिः ॥ याहि दविर्मस्तानसागनात् ॥ ततः ॥ यूष्याङ्गलिनाधनीगन्धधेर्गुर्वर्तिजधर्सेयूष्याङ्गदन्तु

नमिदेवतागुर्वर्तिः श्यादं किं धर्मं पुनः कुरुति धनं सुवर्धुः हतीयां गीदं गीदं वा दद्यात् ॥ यामादीनीं वा दक्षिणां तनूनां ॥ ततः सर्वकामसुखं यः ॥ ०५४ ॥
ततः यजमानः पूज्यां वाचनमावाहितं देवतानामुरुनयूजीं विमर्शनीं च कृत्वा मधुपायकनं वा दिसर्वगुणवपुति याद्ययथा किं वा कृत्वा कृत्वा यदिति ॥
मीमं सैकधूर्नधूर्नः ॥ ५५ ॥ तिधनायाय विवागीधनः सादित्यामृतसागनः सुजनतावल्लीनसात्तद्रुमः ॥ यं विद्वन्महिषास्वनादिनकनः ॥ यासूतविध्वनं तना
कानिसुवर्धुः मिदयतो सत्यीतयद्वतिः ॥ ५६ ॥ तिसुवर्धुधनामहादानपयागः ॥ ५७ ॥ अथ विश्वचक्रमहादानं ॥ मात्स्यः ॥ अथातः संयवक्ष्यामि
महादानमनुरुमीं विश्वचक्रमिति स्थापनं सर्वपापप्रणाशनं ॥ गयनीयस्य शुद्धस्य विष्णुवादिष्णुकानयतः ॥ ५८ ॥ यत्नसुदुर्लभं तदर्थं ननु मध्यमीं ॥ तस्यार्धेन
कनिष्ठं स्याद्विश्वचक्रमुदाहृतं ॥ अथाद्विषयलादूर्ध्वं मणकायिनिवदयतः ॥ आठगानं ततश्च ऊमन्नमोष्ठकावृत्तं ॥ नारियद्वाह्मिर्निविष्टं यागानूर्ध्वं चतुर्धु
जं ॥ ५९ ॥ श्वचक्रस्य यावत्तु दशसकसमावृत्तं ॥ द्वितीयावनः सततं तूष्णीं गजलगायिनीं ॥ अतिरुग्नुर्वसिष्ठं चक्रावधाय च ॥ मत्स्यः ॥ कृष्णविनाशश्च न
वसिंहाथवामनः ॥ नामानामध्वनामध्वं ब्रह्मः कल्कीति चक्रमातः ॥ ह्यीयावनः सगोत्री माहुरिर्वसुरियूता ॥ चतुर्थे द्वादशादित्या वदाधत्तानुवच ॥ यं
चमयचक्राणि त्रुजायेकादशैव तु ॥ लाकपालाष्टकं चष्ट दिशार्गगासुथैव च ॥ सफमहासिंहादि मंगलानि च कानयतः ॥ अकनानकनताधवा न्वित्य
सदृशमयूनः ॥ तुलायूयवत्कृष्णं समकाल्यनिकलयतः ॥ मत्स्यः ॥ गुपसक्रान् रुषणाकादनादिकं ॥ विश्वचक्रं ततः कुर्यात्कृष्णादिनतिलायनि ॥ तथाष्टा

दधन्वा नि नसां धलवणादिकान् ॥ यूर्ध्वं कुरु कुरु केव वक्रा विविधानि च । माल्यं कुरु लवणानि । वितानं वा विकानयन् ॥ ततः मंगलं कुरु न स्नात ॥ यूर्ध्वं कुरु कुरु केव वक्रां गुक्ता मन्वा गृही । तामा विवासना कुरु । गृहीतं कुरु मूर्ध्ना ॥ ३ ॥ लि ॥ ॥ ममूत्रानयन् मर्त्तुं । शिष्टं कृत्वा थ पुनः किं । न मा विधमया यति विधवकात्मन नमः ॥ यत्र मानन्दं नूयित्वा । वादिनः । वायव्यं कुरु मातुः । तजामय मिदं यस्मात् । तदा यथं क्रिया गिनः ॥ द्वादित्वां शिषुणा तीर्त्तं । विश्वचर्कं न मा म्हा । वासुदयं हिर्गचर्कं । चक्रम (अथ) कुरु माधवः ॥ श्रुत्या न्यायान्नूयन् । यद्यपि मिहिता विद्वा । विश्वचक्रमिदं यस्मात् । सर्वं यापय नयन् ॥ आयुर्धवा विवासधं रुवा । दूधन मा मत्तः । श्रुत्या मं श्रुता दद्या । विश्वचर्कं विमत्तनः ॥ विमूकः । सर्वं यापय । विष्णुलाकमदीयत । वेकूलाकमासाध । चतुर्वाहः । सनातनः ॥ सद्यः यमनसां मध्ये । तिष्ठत्कल्यणतुर्य । यद्यपि मद्वा सूर्यं कृत्वा । विश्वचर्कं दिनदिनं ॥ तस्यायुर्वर्द्धनं तिथं । लक्ष्मीं धविपूला रुवन् ॥ ॥ ॥ ति सकलजगत्सूना विवासं । वितनं तियस्मयनीयवा ठगानं । हवि रुवन मूयागतः । ससिद्धे । शिवमधिगम्य नमस्तु गिना रिः ॥ श्रुदूर्ध्वनतां प्रिया तिगता । मदनं सूदूर्ध्वनतां च कामिनीनां । ससूदूर्ध्वनिकं कानूनूपः । कनकसूदूर्ध्वनिकानदग्धवायः ॥ कृतं गुनूद्विना विधा ठगान । यवितना धातुयवना कृतिर्मनानः । श्रुति रुवति रुवा रुवानि रिः । रुवति मरिगारुवन रुयानि रुयः ॥ तयनीयस्यति विश्वचक्रमित्यनना न्वति ॥ वा ठगानमिति चका कानवर्तुलसूवर्धुरुलकसमानं । नालवखाष्टकन वा ठगान विरुका यामथात्वा ठगानवा रुवति ता श्रुगल्लय्यन् ॥ तद्युक्तमित्यर्थः ॥ ॥ ॥ मदिनि ॥ सूवर्धुरुलका र्द्धसूयमष्टवा विरु

अमलदकेकांशवृक्षोद्वृत्तानिकुर्यात् ॥ वृत्तनखानमिसृष्टत्वा न्नमिषदनायक ॥ तामसूत्रं शुभं धनक्रियमाप्तत्वा शुभमिति विष्णुवर्ण ॥ नालीति
 ॥ मध्यवृत्तमध्यदलं लिखित्वा तत्तद्वर्णगतं संपूज्य कानया विद्वयवामदक्षधृग्वर्णं दक्षिणदक्षधृग्वर्णं विष्णुवर्णं यदित्यर्थः ॥ अष्टदलपूज्यादिकमध
 दयवृत्तं त्रययदित्यर्थः ॥ तच्च यच्चनर्णं विमलात्कविधीकृतक्रियायागात्तथैव च। उक्तीसत्यात्तथैवानी, दयवृत्तं यदित्यर्थः ॥ वनदादकदक्षन, वाम
 दक्षधृतायूषः ॥ उगस्तनूदीनूया, अष्टोदयः ॥ यकीर्तिता ॥ आयूर्ध्ववर्क ॥ द्वितीयति ॥ आठवरागमपूज्यादि यादक्षि (धनवाठवता ॥ स्मृत्या ॥ उर्व
 हतीयावनदादिषुद्वयं ॥ जलगायी (वषगायीगल्लमूर्कं उक्ता ॥ अष्टादीनां लक्ष्मीयचनर्ण ॥ जटिला ॥ मधुला ॥ का ॥ दृष्टा ॥ अमनिसंता ॥
 कृष्टिकाक केना ॥ कार्य, जययाद्वि तुजा ॥ सदा ॥ अमनय ॥ गिना ॥ अष्टाकमालासाच दक्षिणदक्षजयानूनाधत् ॥ दगावतानलक्ष्मीनियचनर्ण
 ॥ वामवर्णगदाचक, द्वि तुजामत्स्यनूयक ॥ ननीधिर्मत्स्यनूपावा, मत्स्यनूयीजनार्दन ॥ गदाचक अर्थदक्षिणदक्ष ॥ उक्ता सुपाविर्द्वि तुजामत्स्यनूय
 धृक्, ननीधिनिथक ॥ यक ॥ सर्वमत्स्यनूय उवतिविकल्पार्थः ॥ कूर्मसु ॥ कच्छयाकानामत्स्यनूपाकनूयवान् ॥ द्वि तुजामत्स्यनूपाकनूयवान् ॥ द्वि तुजामत्स्यनूपाकनूयवान् ॥
 कृयाकानन्त्यर्थः ॥ वनादलक्ष्मीगतेव ॥ मधुविंगलवर्णसु, धृत्तवचकगदाधृक्, ननीग ॥ धृक् ननीग ॥ वामकूर्पनकधनी ॥ वदरीअमूर्तिश्च, वना
 दादनिनूयात् ॥ कूर्पनंदनार्ण ॥ ननसिंदलक्ष्मी ॥ दलदगिसमाकारं, सिंदवर्कननीगकी, दक्षकनालवदनं, ललजिर्दसूरीवर्ण ॥ वृत्तं सजटिलं कृष्ट

[illegible]

दक्षिण॥ कृष्णमधुल॥ गोनीगोन वधु॥ नूडाहीलकधी॥ शिन्नापूलहकाच जटाख (धुन्) मधुगा॥ कयालमालिनीकुडा नूडाहीलकधी॥ क
 यालमालानुयहानयकथर्थ॥ कोमानीलकधी॥ नकाहाकिधनादवी नकमाल्याविनाचिगा॥ निखियष्टसमानूडा कोमानीलकधी॥ वेष्टुवीलकधी
 ॥ नखचक्रधनावाम गदाहकाचतार्कणा॥ माचतुर्जुजादवी वेष्टुवीवनमालिनी॥ गदयायग्रस्यायुपलकधीतवार्थदक्षिणहस्त॥ वानाहीलकधी
 ॥ कृष्णानीनादनाकुडा नूकवास्याहकायिका॥ सुवसुथोवनाहिना नार्थरुनहस्तविगा॥ वानाहीमहिमस्तुच मदिनादधुवाविणी॥ स्वप्नखटकसंयू
 का नूथवापिचतुर्जुजा॥ नूथवत्यवयसमूदाय॥ समूदायार्थ॥ नूडाहीलकधी॥ सहसाकीगजानूडा हमारवजधविणी॥ नूडाहीसर्वसिद्धार्थ
 सर्वरुनहस्तविगा॥ गजउनावगसर्वसिद्धार्थयूधुमनाथतयायसन्नवदनखर्थ॥ कोलिकीलकधी॥ गलीकीकीधदहाच कामकृदिरयकनी
 विवृतस्याचदक्षिण गवायनिहिसंस्तिगा॥ चतुर्थेतिहादगादित्यवदवदुष्टयलकधीमूर्की॥ उक्ता॥ यंचमंतिश्रुगदामादन॥ यंचरुगाविष्ठा
 हवता॥ हवनीया॥ नूकलकधीमात्स्या॥ वनाहकाहताहत्कुर्यात्यर्थीसयंकजी॥ वनूहीचासनगां कांचनंमकवायनि॥ द्रुताणनंमवगां वा
 यंकतमृगासनं॥ तथाकाणाधिर्यकुर्या नूखकाहविनायकमित्याह॥ मदनवत्तसुयंचरुगवदस्यतदविष्ठाहवतालकधीमांनारावात्यंचरु
 गान्यवस्तुयनीयानि॥ नूकलकधीविबूधमालिन॥ नूखवधुमिहीकार्या दिव्यरुनहस्तविगा॥ चतुर्जुजासोम्यवयू धुडीसुदृगांवना॥ नत्तवारीम

८७

133

[illegible]

[illegible]

୧

ननुयागः॥ ॥ अथ कल्पलतामहादानीं॥ मात्या॥ अथातः संयुवस्मि महादानमनूरुर्म। महाकल्पलतानाम् महापातकनाशनं॥ पूर्वातिथि
 मथासाद्य कृत्वा वाक्कथवाचनं। मलिद्युयसंरान् लवणकादनादिकं॥ उलायूयवत्कुर्यात् साकं वाहनादिकं। चामीकनमयीः कुर्याद् इग
 कल्पलताः १७॥ नानाद्रव्यरूपायता नानांशुकविरुचिताः। विद्याधनसूवधुर्ना मिथुनेनूय (धारिताः॥ हानानादित्सूरिः १७॥ रुलानिव
 विदग्गमेः। लाकया लानूसा निष्ठाः कर्तव्यास्तद्वताः॥ बाक्की मननं किंच लवणस्यायनिन्यसत्। अथ सात्त्वतया मेषे यद्गर्भस्वधनडरु ॥
 रूमासनस्तुतुगुठ पूर्वतः कृत्वा यथा। नञ्च नञ्चि ता कुर्यात् सुवयाधिनथानल॥ याभ्यवमदिवानूडा गदित्पूलायनि। दृगननेमितिह्याया स
 खयादकिंवायन॥ वानू (धवानूधीकान् पूषस्तानागगायिनी। यताकिनीचवायवा मृगस्तुगार्कवायनि॥ सोम्यतिलवृत्तस्तुया धीस्विनीनिधिसंक्षिप्त
 । मादधनीवृषगता नवनीतगिधूलिनी॥ मौलिन्यावनदासुध कर्तव्यावालकाविताः। अकार्यचयलादृष्ट मासहस्त्युकल्पयत्॥ सर्वोसामूय
 निष्ठावृत्तवर्धुवितानकी। धनवदधर्कुरावृ वसुयुग्मानिचेवदि॥ मध्यमद्वेगुगुनव जलित्पूनायास्तथेवव। गतामंगलकन स्नागः १७॥ जीव
 वावृषः॥ शिष्यदकिंवामावृष मलानतानूदीनयत्॥ नमानमः पायविनालिनीया उक्ताहुलाकधनयालिनीत्यः। आर्षसिताधिकयत्तदामा
 दिष्टस्तथा कल्पलतावधूयः॥ रूतिसकलदिग्गनायदानं रुवरुयसूदनकानियः कनाति अरिमतरुलदधनागलाकवसुतिथितामदवत्सनादि

जिहत्। विहत्। मथ। तानय। इवावेरुवद्विना। विना। गणु। दद। ४। सुनयति। विनिता। सहसुर्मधे। यनिवृत्तम्वृत्तं। रुवा। रिवन्धु। ४॥ वृत्तिविधानमिदं। लुदिगंगना
 कनककल्पलताविनिवदन। य०। तिय०। स्मनती। हतथ। कता। सुयमति। पूनन्दनमविर्ग॥ नानति॥ यद्ययत्नलतावि। (षष्ठा। कारीना। का। रुथा। यिय। ज्ञा। ती। यानि
 प्रस्था। शिकर्त्तु। यानि। तदा। काना। उवलता। ४। कार्य०। रूथ०। ४॥ रूलवदन। रिलय। माधं। स्त्री। पूनम। गजवा। जिल। लू। का। दिवी। जपूना। दि। रूलं। वा। चयत॥ माल। त्यादीनां
 रूला। रा। वात्॥ अं। लु। कानि। हे। मान्यव॥ सुयधुन। ना। काना। ४। यक्षि। मूत्वा। ४। किन्नना। वृत्तिन। विदंगमयदनयो। नवृत्तं॥ ला। का। यालानू। सानि। (षष्ठा। ला। कया। लार्क
 ना॥ ता। सु। अत्रवृत्त। वृत्ति। (षष्ठा। दवता। ४। कय०॥ अत्र। दि। किति। (षष्ठा। ४॥ वा। स्त्री। मित्या। दि॥ दिगम्बरगलतानां॥ म। (षष्ठा। दकि। (षष्ठा। गवस्ति। गथा। पूर्वयथा। द
 वस्ति। गथा। वृत्ति। तया। म। (षष्ठा। रूमि। स्त्रा। पितलता। द्वयसं। लमलव। (षष्ठा। यत्रि। वा। स्त्री। शकि। रुवनस्याधका। दानन। क। शकि। स्त्रययत॥ गच। शकी। यथा। कर्मयक्षणं
 स्वधनकार्य॥ ला। कया। लानू। सानि। (षष्ठा। रूथ०। कर्त्तु। स्त्री। रूसवा। दना। कार्या॥ उवम। (षष्ठा। यि॥ अत्रनकस्य। का। पिवा। दना। उव। श। गडा। दि। यमिति। नूयनाना। यथा। दय०॥
 वृत्ति॥ गुण। यत्रि। लता। स्त्रययि। त्वा। तमूला। वृत्त। मि। लु। शकि। स्त्रययत॥ गुणलतया। दयानया। धनत्व। उव। श। गता॥ उवम। (षष्ठा। यि। रूयं॥ नजनी। रुनि। डया। स्त्रि
 गाथा। ज। क। ग। क। रू। शकि। तथ०॥ अत्रनल। अ। (षष्ठा। यका। (षष्ठा। दकि। शायननिर्जति। का। (षष्ठा। रूयं। चनन। स्त्रु॥ म। श। म। कने०॥ कीनकीनरा। (षष्ठा। सोम। उरुन। साम
 शकि। त्रि। ति। (षष्ठा। ४॥ मादृश्वरी। वा। शदी। श। न्या॥ मोलि। न्य०। वृत्ति। दवा। पिदवा। मूक। टरा। जा। द्वि। गु। जा। वा। मरुसं। ना। क। ग। रु। धा। नि। (षष्ठा। दकि। श। रु। नव। नदा०। क

धीकान्तरस्तिगवालकाः कार्यः॥ लवणादियनिमार्गचकात्कृयाकल्यवादयवत्यस्तुवगिडव्यं॥ महादानार्थमूव(धुनेवयतिमानिर्मार्गद
 नर्गतत्वात्॥ द(गति॥ धनादियुसर्वसुसंवधतचकानात्॥ मध्यमं॥ अयंचगुर्वत्विद्वागुसंयदानलवकउववि(गवविधि॥ गनय(थकुविश
 गयकारवेति॥ ॥॥॥ कल्यलतामहादानविधिः॥ ॥ अथयथा॥ यजमानादणकालोसंकीर्त्य॥ ॐ महायातकनागरवरुयारावाः
 शिमगरुलदनाकलाकाधिकनधकपिगामरुणिगदत्सनावकिन्नवासरुवद्रनिगोचतविनागुद्वदहात्मकहृकसूनयतिवनितासदसुवद्रसंययनि
 द्वाविहणकर्मकरवाविगानधवृजसंरवारिवंद्यत्वकामः॥ कल्यलतामहादानमर्दयतिवाद्यिष्यंति संकल्यमधूपकान्कललायनूष
 वल्कलाधगुणानाप्रियूषाविविकीर्यतद्वयनिलवलयुक्तं निधायतगुयत्यक्पूर्वथादकि(धातुनयाविलताद्वयंस्तुपयित्वायुक्तं किंललतान
 तनमूलावष्टुवां वाक्कीर्णकिंलव(षायनिनसत्॥ पूर्वकिंनलतान्यतनमूलावष्टुवामनंतगकिंलवधस्याधस्तादृष्टादिनांन्यसत्॥ ततः पूर्वस्यांगुठय
 स्थायनिलतां तन्मूलचन्द्रां किंस्तुपयत्॥ ततः प्रयादनिडापस्तुयनिलतां तन्मूलचा(ग्रयंकिंस्तुपयत्॥ ततः दकिंलतस्तुल्यस्तुयनिलतां तन्मू
 लवयामीं किंस्तुपयत्॥ ततः नेर्मगष्टगुस्तुयनिलतां तन्मूलचनिर्जतिं किंस्तुपयत्॥ ततः यधिमकीनयस्तुयनिलतां तन्मूलचवावूर्णां किंस्तुपयत्
 ॥ ततः वायवधर्कनापस्तुयनिलतान् तन्मूलचवायवीं किंस्तुपयत्॥ ततः उरुगिलडा(षायनिलतां तन्मूलचसामगां किंस्तुपयत्॥ ततः शीगान् नव

नीतयस्त्रायनिलतां तन्मूलचेनानीं गकिं स्त्राययता ॥ ततः सर्वलतानीं समं ता दधयुर्ध्वं कृत्वा तदधो धनुर्दधयुर्ध्वं युगानि च स्त्राययता ॥ तता महावदी गृह
 बधा त्रयविदितानवधीयात ॥ अथ सर्वस्वात्मनो गिरिहृत्वा पातय यजमाना रिषका कृतयजमाना गृहीतवृष्यां जलिलता ॥ १ ॥ पुनर्दक्षिणी कृत्यया
 थयता ॥ ॐ नमानमः वायविनाशिनीत्या बुक्का धुलाक धनया लिनीत्या ॥ अर्णसिता धिवा रुन्नायुदात्या दिशु स्रुथ कल्यलता वधूयः ॥ ततः दू
 र्यां जलिना कल्यलता ॥ गन्धाघेर्गुर्वलिङ्गः ॥ अथ सर्वस्वात्मनो गिरिहृत्वा पातय यजमाना रिषका कृतयजमाना गृहीतवृष्यां जलिलता ॥ १ ॥ पुनर्दक्षिणी कृत्यया
 सायस्त्रना ॥ सुवर्धुनिर्मिता ॥ दधकलालता ॥ सर्वस्वात्मनाम (गण) समुच्चार्य गुर्वलि (स्यादं सर्वददं ॥ सर्वलिङ्गं सायविह्निग गुर्वरुसं क
 ल्ययता ॥ तता मध्यमस्त्रिलता द्वयगुनव नूवनिष्ठा मलि (स्यादद्यात ॥ यथेकविनाग यक दुःशमादीना गुर्वलिङ्गः ॥ यनिगायात स्यान्त्ययं वि
 रुद्ध दद्यात् ॥ ततः कृतस्य कल्यलता महादानकर्म ॥ १ ॥ युगिषाथमिमान् सुवर्धुनिभिर्देवतां गुर्वलि (स्यादं दक्षिणां सर्वददं ॥ १ ॥ गकिं मास
 हितदधकल्यलता सुवर्धुहृतीयां दधं वा दद्यात् ॥ अमादीना वा दक्षिणा त्वनदानं ॥ ततः सर्वकामसुतिं च (०यः ॥ तता यजमानः ॥ दूष्या
 दवाचनमावाहितदेवतानामुक्तवृजा विसर्जनं चेद्वत्तामधुयापकनसादि सर्वं गुनवयति वाद्ययथं गकिं वाक्कलां क्राजयदिति ॥ मी
 मांसेकधूर्वधनः ॥ अतिधनान्यायविवागीधनः ॥ साहित्यामृतसागवः ॥ सुजनता वल्लीनहालदमः ॥ यं विद्वन्महि (१) खनादिनकनः ॥ यासु

[illegible]

[illegible]

धर्तिसंस्थायावावृषमस्तु धर्माः कार्यः॥ सचमः दत्तत्वायामीति॥ य इवर्द्धः सामवदः॥ नूनमवन्तः॥ नृथर्ववदययथा इहतीति॥ गगायज
मानासिधकाकयजमानागृहीतयुष्माजलिः॥ सकसागवान्तिः॥ यदकिंहीकृत्यार्थयत्॥ उं नभावः सिधूनामाधनः॥ सनातनाः जनानां प्रादय
प्रसमूडस्थानमानमः॥ उं कीनादकादधिमधवलावः॥ कसावामृतानुवनयेजीवसंघान्॥ अनन्दयनिवसुतिधयतालवन्तः॥ तस्मान्मा
यद्यविद्यामलंविधधं॥ उं यस्मात्समस्तुवनपूरुवन्तः॥ गीर्थमनासूनसूत्रमधिष्ठानं॥ यावकयाधनविलयनरुषधाय लाकस्यविश
तिदस्तुममाविलक्षीः॥ ततः॥ यव्याजलिनाकृष्टानिगन्धघेर्गुर्वर्त्तिजधसंयुक्तदन्तः॥ कृणादीनादाययुर्ववर्त्तुलमूत्रायुतानलवद
ग्यदृष्टगुठदधिर्गर्कनागीर्थवानिपूनितातुम्भकवमदधनरात्कन्युलक्षीयावर्तीतिमामहान्तसहितानसोवर्धुसकसागवानविष्णुदेवतान्मूर्त्तवा
नामः॥ गगनसमूत्रायगुर्वर्त्तिः॥ श्वाहं संपददं नृत्तिसर्वहस्तायनिस्त्रितागुनूहस्तं संप्रकल्पयत्॥ ततः॥ गुनवर्द्धमेत्विः॥ श्वाहं दद्यात्॥ गोमादीनान्यनिताय
यथैकविरुजत॥ ततः॥ कृतस्यमायकनसकसागनमहादानकर्मधः॥ यतिष्ठार्थमतामूर्वर्धुनमिदेवतान्मूर्त्तवायदकिंघासंपददं नृत्तिसकसोवर्धु
सागनसूवर्धुर्गुणीयादधर्मावाद्यात्तणमादीनीवादकिंघात्वनदानं॥ ततः॥ सर्वकामस्तुतिंयः॥ यः॥ गगायजमानः॥ यव्याहवाचनमावाहितद
वानामूर्त्तवयूजाविसर्जनयूजाचकृत्वा मधुयायकनधादिसर्वगुनवर्धयति याद्ययथाकिंवाकृष्णाकाजयदिति॥ मीमांसिकध्वनन्धनः॥ इति धनान्या

[illegible]

गणधामयतः य० नि० उडुचुचु कमलासनवासुदवाः। तस्मात्समस्तुवनययदवयूक मीयादिदवि रुवसागनयीणमाने॥ श्रीमन्नुचतुमलिः
यनिद्वयलुक्का दद्यादिजायगुनवडलपूर्विकाकां य० युधमायदिनमणुकायवासा याधेर्विभूकतनूनतियदंमूनाव॥ ॐ तिसकलविधिज्ञान
लधेनूयुदानं वितनतिसविमानं जायदेदीयमानं। सकलकलूषभूकावंधूरिः पूणयोः सरुमदनसूयः स्वनमयतिर्गण॥ रुमाविति वद्यामि
र्थः॥ धनूमिति॥ सकल्यतिनखादिधन्वाकारं यनिकल्यवक्ष्यमाणतत्तत्सूतनविधिना तत्तत्सयीं धनूं कृत्वा दद्यादित्यर्थः। वक्ष्यमाणप्रकारं यन्नानि
सूययिन्नागैर्यं धनूमितिसंकल्ययदित्यर्थः ॐ तियिष्टवत्त॥ धाधनासिकायं॥ यमनागनायूयाद्यालित्यर्थः। दद्यादिति द्विवृत्त्यादिधनं तन्नाविवक्षि
तत्वात्पुनरुक्तं मूकांशं॥ त्रयुगस्य नूतनं नाद्वयं त्वान्नयत्येकीविदुमगतां विदुमगतां विदुमवुदुखयवधुकीसमूहधुकी। नृगणीति वदुवय नादुसा
पिर्गुणः। वक्ष्यंतीवर्कं॥ नृगयटनगाखं धनुमिति द्यामादव॥ गमयकतिवक्षुवि। गमयमिति द्यामादव॥ ॐ नृनीलवि। गमयमिति मिथ्या॥ नवाद्धधनतत्वा
ददुल्लभविवक्षितमिति वाच्यं॥ धनूवादासंरवात्॥ वेदयगतनयार्थकावित्यर्थः। मृष्टिकेः। कलेवित्यर्थः। तद्वन्तं सखाकेवित्यर्थः। सोमं धिकामासि
कृवि। गमय॥ सूर्यकान्कक्यूबोद्यादि। गद्या। धा॥ ॐ नृकान्कचन्दनं वास॥ श्रुत्या त्रिउक्तानि त्रिकानि सप्तकतादीनि॥ वकावाद्कान्यपिसौधिसूयनीयानि संधयः
कक्षाज्ञानादयः। कुक्षुलानीति वचनं द्यायकया॥ रुषभा नि। एवयल्लाहयदिकाघंटादिनूयादि॥ पुकि सूर्यकाकाद्योरा गमसंरवानवधुर्थे। गयदुली। यय

[illegible]

कानि नानानियथा। गणकं कदादिदं। गणक्यानि। जिह्वायां। गमयवर्गकं न। आश्रमसूत्रं। दधिइ। युष्वा कृतं। उवा। उर्व। धन्यविकल्प्य तत्संनिधौ। तामदाह
नं सोवर्धुनिचक। तुलद्वय। येवय कलसाठयटिकाद्यं। दीनि। गणक्यानि। उर्व। धन्यवर्धुर्धु। गनवत्स० कार्य०। तथाहि। मुखविंशतिपद्मवाग०। नासिका
। ययके। विंशतिपद्मवाग०। गणसाठयावतासुवर्धुनिलक कर्तं न। उर्व। धन्यवत्सगिलक०। उवम न्ययिसुवर्धुषूद हर्गु। यंयविंशतिमूकारुलेधु
कृषी। यंयविंशतिकुवुविदेधुवो। समुद्रमूकियाक। धुर्धुमागु। ग। यंयविंशतिदीवके०। निव०। यंयविंशति। गमदात्रिगनन न्ययठनगीवा। यंयविंशती
धुनीले०। पृष्टी। यंयविंशतिकुवुविदे०। पार्धद्वयं॥ यंयविंशतिहृटिक खल्लेनुद्वयं। यंयविंशतिमो गधिके०। कटिगटं। सुवर्धुनरुजान। गमयुक्तमूकाव
लीचधुर्धु। गनयुक्तं। सूर्यकानक कर्पूवायां। दक्षिणध्यागं। यमुकानक वन्दनायां। वामध्यागी कुंकुमक स्रवणनामा नि। यजत न नारि। यंयविंशति गमवृत्ते०
पार्थ। यत्नाकवे०। काकाधं गनि। जिह्वा। गमयवर्गकं नया। मूत्रमाश्रन। पृष्ठं वामवर्ग। कूटलद्वयं। हृषगं। तत्रविच। धन्यवर्धुर्धु। गन। हृदयले०। या
दान्। ततामहावदीयहृदया न्ययविविगानवधीयात्। अथसं। ध्याहृवनाधिकृष्ट्याग ध्ययजमाना रिषकाक कृतयजमाना गृहीतयुष्याजी३लीनः
त। धर्नृषि०। पदकिणीकृष्ट्यार्थयत्। उं। यालक्ष्मीसर्वरुगानां। यावदवधवसिना। धनूयगसाधवीममगनिं। ययकृत्तु॥ यदहं यावद्वदागीर्णकवत्स
दायिया॥ धनूयगसाधवीममपार्थययारुत्तु॥ विष्णुवर्कसियालक्ष्मी०। याहायावविशवसा। यदुर्कगयगकिर्था। धनूयामुसाधिय॥ यदुर्मयस्य

[illegible]

यजमानः पुण्याहवाचनमात्रादिमदवातानामुरुचयूजांविमर्जनैश्चक्रामनुयायकगोसर्वेषुववपनिपाद्ययथागकिवाप्र-राजयदिति॥मीमां
 सेकध्वयं ध्वयं प्रतिध्वनायायपिवानीध्वयः सादित्यामृतसागवः सुजनतावलीयसालदमः॥यंविद्वन्मणि।गरववादिनकवः॥यासूगवि।ध्वयं नना
 काविमनीजं^{ध्वन}ददोसत्यीतयपद्वनि॥॥०॥तित्र।धनमहादानयथागः॥॥अथमहारुतघटमहादानंमास्ते॥अथगःसंपवश्चाः
 मिमहादानमनुरुमं॥महारुतघटं नाममहायातकनागनं॥युष्मांतिथिमथासाद्यकृत्वाक्रगवाचनं॥मद्विद्वंयपसंरावरुषणाकृदनादिकैः
 तुलापत्रवत्कृत्वाक्रगावाहनादिकैः॥कात्रयत्कावेनं कृत्वामहायत्रवित्तवृधः॥पादगादंगुलगतंयावत्कृत्वात्यमागतः॥क्षीवाद्ययवित्तं
 द्रुल्लवृक्षसमवित्तं॥यद्यासननगंस्मृत्वाविष्मरुध्वान्॥लाकयालाभद्व्यांश्चवाहनसमवित्तं॥न॥ववाहनादृगांनद्वकृत्वात्युष्मीसर्वजं
 कं।ववृर्गवासननगंकावेनंमकनायत्रि।कृतासनंमघगंवायंकृतमृगासनं॥तथाकागधिकंकृत्वात्सूयकसंविनायकं।विग्रसद्वटम।ध्याता
 न् वदयं चकसंयुगान्।मद्वदया कसूरंशात्तयवृदसायंकजं॥सामवदयावीगास्याद्वर्गदक्षिणगानुसन्॥अथवदयस्यपुनः॥युक्तकुवोकमलंकन
 पुत्रागवदावदः॥साकसूयकमधुसु॥यत्रितःसर्वधानानिवाप्तयासनदयर्गं॥पादकापानरुक्कगुरुषणाकृदनादिकैः॥दीपिकारुषणानिवर्तिकेत्या
 ०४॥गयाश्चजलकंरांघ्रयकेवर्गुविगानकं॥मन्त्राधिवासनांतरुमकुमगमदीययत्॥नमावःसर्वरुगा नामाधायक्यध्ववाचन।महारुतादियवशः

[illegible]

[illegible]

युति॥ समुक्तो यत्र कत्रधमसहितमहासुगद्यटितं विष्णुदेवतं गुर्वर्जिज्ञानाम। अत्र समुद्रायुर्वर्जि। ग्राहं संयददं निसर्वरुक् यविस्तिगुर्वरुक् संकल्पयत्॥ तता
 महासुगद्यट मर्द्धगुर्ववर्द्धमृत्तिश्चाऽपतिपादयत्॥ याथकृद्विरागपदं नृपमादिना गुर्वर्जिश्चाऽपतिपादयत्॥ नृपद्युदीनादिद्याय। थकं विरुद्धदद्यात्
 ॥ ततः कृतस्य सायकत्रधमहासुगद्यटमहादानकर्मणः प्रसिद्धार्थं मासुवर्द्धनप्रदेवगान् यूप्यार्थं दक्षिणं संयददं निसर्वरुक् महासुगद्यटसुवर्द्धनीयं
 गंदं धर्मं वादद्यात्॥ ॥३॥ कथमादीनां वादक्षिणं नदानं॥ तता गुर्वर्जिश्चाऽपतिपादयत्॥ तता यजमानं यूप्याहवायनमावाः
 हितदवानामुरुवपूजां विमर्जं नृपकृत्वा मधुयायकत्रणादिसर्वगुर्ववर्द्धनगियाययथागकिवाकृणां रुजयदिति॥ ॥मीमांसैकध्वं धवः॥
 निध्वं न्याययिवागीध्वं सादित्या मृतसागवः सुजनतावलीयसालदमधयं विद्वन्मणि। एव वादिनकत्रः धासुगवि। ध्वं तनाकाविमहादिरुगद्यः
 टकदानधियायद्वति॥ ॥४॥ गिणीमस्य कलविद्याविषयदक्षेत्रयमीमांसकं वं भवत्सरुहनावायलात्मजरुहनामकृष्णसुगरुहः
 दिनकत्रगतय गमनारुहायननाम विष्णुध्वं यूपिगदानदिकं वाशानवाठमहादाननिवृत्तं समाकं॥ ॥

आशा मरुकाथि
 1580
 ASIA ARCHIVES